

V Bruseli 6. marca 2024
(OR. en)

7340/24

**Medziinštitucionálny spis:
2024/0061 (COD)**

INDEF 19
COPS 98
POLMIL 62
IND 127
MAP 9
COMPET 268
FISC 48
CODEC 676

NÁVRH

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	6. marca 2024
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2024) 150 final
Predmet:	Návrh – NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorým sa zriaďuje Program pre európsky obranný priemysel a rámec opatrení na zabezpečenie včasnej dostupnosti a dodávok výrobkov obranného priemyslu (ďalej len „EDIP“)

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2024) 150 final.

Príloha: COM(2024) 150 final

V Bruseli 5. 3. 2024
COM(2024) 150 final

2024/0061 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa zriaďuje Program pre európsky obranný priemysel a rámec opatrení na zabezpečenie včasnej dostupnosti a dodávok výrobkov obranného priemyslu (ďalej len „EDIP“)

(Text s významom pre EHP)

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Rusko začalo 24. februára 2022 rozsiahlu vojenskú inváziu na Ukrajinu, ktorá má pre túto krajinu a jej obyvateľov ničivé dôsledky. Dva roky intenzívnych bojov, ťažkého delostreleckého ostreľovania a leteckých útokov priniesli vysoký počet civilných obetí a nevýslovné ľudské utrpenie. Ruská vojenská agresia spôsobila rozsiahle škody na civilnej a obrannej kritickej infraštruktúre, výrobných kapacitách a službách po celej Ukrajine, ako aj úplné zničenie miest a obcí v niektorých častiach krajiny. V dôsledku následnej humanitárnej krízy boli milióny Ukrajincov nútení opustiť svoje domovy a mnohí zase zúfalo potrebujú jedlo, prístrešie či lekársku pomoc. Ruské letecké útoky na ciele nachádzajúce sa v celej krajine dodnes pokračujú. Hojenie traumy z tejto nezmyselnej vojny bude trvať celé roky, ak nie desaťročia. EÚ podporuje nezávislosť, zvrchovanosť a územnú celistvosť Ukrajiny v rámci jej medzinárodne uznaných hraníc, jej prirodzené právo na individuálnu alebo kolektívnu sebaobranu, ako aj jej úsilie o celkový, spravodlivý a udržateľný mier v súlade s medzinárodným právom a Chartou OSN. Ruská vojenská agresia na Ukrajinu predstavuje zásadnú hrozbu nielen pre Ukrajinu, ale aj pre európsku a globálnu bezpečnosť. Príspevok EÚ k sebaobrane Ukrajiny je zásadnou investíciou do vlastnej bezpečnosti EÚ. V tomto duchu bude Európska únia a jej členské štáty spolu so svojimi partnermi prispievať k budúcim bezpečnostným záväzkom voči Ukrajine, čo tejto krajine pomôže pri jej obrane, odolávaní destabilizačným snahám a odrádzaní od budúcich činov agresie. Bez obranného priemyslu nemôže existovať žiadna obrana. Ukrajina je, a to aj v dôsledku značnej deštrukcie jej obrannej priemyselnej základne, vo veľkej miere závislá od vojenskej podpory, ktorú jej poskytuje EÚ a jej členské štáty.

Vojenská agresia Ruska voči Ukrajine znamenala dramatický návrat k územnému konfliktu a intenzívnym vojnovým operáciám na európskej pôde. V dôsledku desaťročí nedostatočných verejných investícií je výrobná kapacita európskej obrannej technologickej a priemyselnej základne (ďalej len „EDTIB“) nastavená tak, aby zodpovedala predovšetkým obmedzeným potrebám členských štátov, a to prevažne vo vnútroštátnom kontexte. V takejto situácii boli spoločnosti pôsobiace v obrannom priemysle často nútené znížiť mieru výroby, aby zachovali výrobné linky v prevádzke a udržali si kvalifikovaný personál, pričom vyrábali obmedzené množstvo obranných systémov pre vnútroštátnych zákazníkov. Hlavný obchod pre mnohé európske spoločnosti pôsobiace v sektore obrany predstavuje v súčasnosti vývoz obranného vybavenia určeného pre zákazníkov z krajín mimo EÚ.

Keďže základňa EDTIB čelí obmedzeným výrobným kapacitám, ktoré sú nastavené na „mierové pomery“, v dôsledku radikálne zmeneného bezpečnostného prostredia došlo v Európe k prudkému nárastu dopytu po určitých výrobkoch obranného priemyslu. Z dlhodobého hľadiska vyvoláva táto situácia otázku pripravenosti európskeho obranného priemyslu, t. j. schopnosť EDTIB účinne (včas a v náležitom rozsahu) reagovať na zmeny európskeho dopytu po výrobkoch obranného priemyslu. Táto otázka úzko súvisí so širšou výzvou týkajúcou sa bezpečnosti dodávok obranného vybavenia v Európe. Hoci pre členské štáty EÚ nejde o novú tému, táto problematika sa stala ústredným prvkom nedávneho plánu v oblasti munície, keďže sa v ňom nastoľuje otázka schopnosti EDTIB zaistiť bezpečnosť európskych dodávok obranného vybavenia ako v čase mieru, tak aj v čase vojny.

V dôsledku vypuknutia vojny a v nadväznosti na výzvu uvedenú vo Vyhlásení z Versailles z marca 2022 prijala Komisia a vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (ďalej len „vysoký predstaviteľ“)/vedúci Európskej obrannej agentúry (ďalej len

„EDA“) v máji 2022 spoločné oznámenie o analýze nedostatku investícií do obrany a ďalšom postupe [JOIN/2022/24 final]. V spoločnom oznámení sa zdôrazňuje, že nedostatočné investície do obrany vynakladané členskými štátmi do obrany viedli v Únii k problémom v spôsobilostiach, ako aj k priemyselným problémom.

Od predloženia spoločného oznámenia z mája 2022 sa nastolilo viacero opatrení, ktorých cieľom je reagovať na najnaliehavejšie dôsledky ruskej vojenskej agresie voči Ukrajine.

- Ako sa uvádza v spoločnom oznámení z mája 2022, Komisia a vysoký predstaviteľ/vedúci agentúry zriadili **osobitnú skupinu pre spoločné obstarávanie v oblasti obrany (ďalej len „DJPTF“)**, ktorá má spolupracovať s členskými štátmi a usilovať sa o podporu koordinácie ich bezprostredných krátkodobých potrieb v oblasti verejného obstarávania. Osobitná skupina sa zameriavala na odstraňovanie konfliktov a koordináciu s cieľom zabrániť pretekom pri zabezpečovaní objednávok. Osobitná skupina navyše vypracovala súhrnný odhad potrieb a zmapovala a podčiarkla potrebu rozšírenia priemyselných výrobných kapacít EÚ, ktoré sú potrebné na uspokojenie týchto potrieb.
- Ako sa zároveň uvádza v spoločnom oznámení z mája 2022, Komisia v júli 2022 predložila **akt o posilnení európskeho obranného priemyslu prostredníctvom spoločného obstarávania(ďalej len „EDIRPA“)**, ktorého cieľom je prostredníctvom finančnej podpory stimulovať spoluprácu členských štátov pri obstarávaní najnaliehavejšieho a najkritickejšieho obranného vybavenia. Akt EDIRPA, ktorý prispieva k posilneniu adaptácie obranného priemyslu Únie na štrukturálne zmeny trhu, prijali spoluzákonodarcovia 18. októbra 2023. Platnosť aktu EDIRPA sa skončí 31. decembra 2025.
- Nedostatky v spôsobilostiach, na ktoré sa poukazovalo v spoločnom oznámení z mája 2022, sa síce rôznili, no vzhľadom na vývoj situácie na Ukrajine vznikla špecifická naliehavá potreba zabezpečiť muníciu zem – zem a delostreleckú muníciu, ako aj riadené strely. Rada túto potrebu formálne uznala a 20. marca 2023 odsúhlasila trojzložkový prístup v súvislosti s dodávkami a so spoločným obstarávaním munície pre Ukrajinu. V tejto súvislosti Komisia predložila v máji 2023 nový návrh nariadenia o **podpore výroby munície (ASAP)** s cieľom čeliť náhlemu prudkému nárastu dopytu po týchto výrobkoch a urýchlene umožniť ich včasnú dostupnosť, a to prostredníctvom mobilizácie rozpočtu EÚ na podporu investícií do rozvoja výrobných kapacít EDTIB v tejto oblasti. Spoluzákonodarcovia prijali ASAP 20. júla 2023. Platnosť tohto aktu sa skončí 30. júna 2025.

Nezákonná vojna Ruska proti Ukrajine vyvolala naliehavé výzvy pre EÚ a jej členské štáty, no v dôsledku jej pokračovania sa zároveň čoraz viac prehlbujú štrukturálne problémy vplyvajúce na konkurencieschopnosť EDTIB a vznikajú pochybnosti v súvislosti s jej schopnosťou zabezpečovať dostatočnú úroveň bezpečnosti dodávok pre členské štáty. EÚ preto musí **pokročiť od náležitej reakcie na naliehavú situáciu** (ilustrovanej uvedenými opatreniami) **smernom k pripravenosti obranného priemyslu** a od zabezpečovania dostupnosti nevyhnutných množstiev spotrebného tovaru v čase kríz k zabezpečeniu včasných dodávok pokročilých špičkových kritických spôsobilostí v nadchádzajúcich rokoch. Toto je presný účel **Stratégie pre európsky obranný priemysel** (ďalej len „EDIS“) predloženej 5. marca. V záujme vykonávania vytýčených cieľov stanovených v stratégii EDIS, ako aj akcií, ktoré sa v nej oznamujú, Komisia navrhuje nové nariadenie o **Programe pre európsky obranný priemysel (ďalej len „EDIP“)**. Program EDIP, ktorý bol oznámený v spoločnom oznámení z mája 2022a na ktorého vytvorenie vyzvala Európska rada, má za

cieľ **prepojiť koncepciu riešenia naliehavých situácií s dlhodobým prístupom**, a to pri zachovaní podpory pre EDTIB v súčasnom viacročnom finančnom rámci (ďalej len „VFR“) a so zabezpečením pripravenosti obranného priemyslu EÚ na budúcnosť. V programe EDIP sa totiž bude fakticky premietiť časť stratégie EDIS, keďže jeho realizácia vychádza z troch hlavných pilierov.

- **Posilnenie konkurencieschopnosti a reakcieschopnosti EDTIB.** S cieľom zintenzívniť úsilie o zoskupenie a harmonizáciu európskeho dopytu po obrannom vybavení vyrábanom v rámci základne EDTIB a harmonizovať súvisiace požiadavky sa v programe EDIP navrhuje pohotový právny rámec, a to štruktúry pre európske zbrojné programy (ďalej len „SEAP“), ktoré sú zamerané na spoluprácu a spoločné riadenie obranného vybavenia počas jeho celého životného cyklu. Podobne sa programom EDIP rozširuje platnosť nástroja EDIRPA aj po roku 2025 s cieľom pokračovať v defragmentácii a harmonizácii európskeho dopytu. Program EDIP zároveň využíva logiku aktu ASAP, a to s cieľom podporiť produktívne investície základne EDTIB, a pomáha EDTIB v jej posune smerom k flexibilnejším výrobným kapacitám, pričom zároveň zabezpečuje fázu „produktizácie“ projektov fondu EDF. V záujme zlepšenia prístupu základne EDTIB k financiam sa v programe EDIP počíta aj so zriadením fondu, ktorého cieľom bude maximálne využiť, deriskovať a urýchliť investície potrebné na zvýšenie výrobných kapacít v oblasti obranného priemyslu v prípade MSP a malých spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou usadených v EÚ, a to v nadväznosti na skúsenosti Komisie s „fondom na rozvoj kapacít“ zriadeným podľa aktu ASAP, ako aj na skúsenosti s úspešným zriadením kapitálového nástroja v oblasti obrany v kontexte systému EUDIS.
- **Zlepšenie schopnosti EDTIB zabezpečovať včasnú dostupnosť a dodávky výrobkov obranného priemyslu.** Cieľom EDIP je podporiť úsilie členských štátov o dosiahnutie čo najvyššej úrovne bezpečnosti dodávok, pokiaľ ide o obranné vybavenie, a to vytvorením celoeurópskeho režimu bezpečnosti dodávok. Vďaka tomuto režimu by sa zlepšila dôvera členských štátov v cezhraničné dodávateľské reťazce, pričom by pre EDTIB zároveň znamenal kľúčovú konkurenčnú výhodu. Komplexný rámec krízového riadenia by umožnil koordináciu reakcií na možné budúce krízy dodávok v prípade konkrétneho obranného vybavenia alebo v rámci príslušných dodávateľských reťazcov.
- **Prínos k obnove, rekonštrukcii a modernizácii ukrajinskej obrannej technologickej a priemyselnej základne (ďalej len „ukrajinská DTIB“).** Súčasnú potrebu Ukrajiny v oblasti vojenského vybavenia ďaleko presahujú jej priemyselné výrobné kapacity, zatiaľ čo EÚ a jej členské štáty poskytujú vojenskú pomoc zo svojich vlastných (prevažne vyčerpaných) zásob, pričom je ich obranný priemysel nastavený na mierové pomery. V oboch prípadoch má odvetvie záujem podieľať sa na hlbšej spolupráci. Ak sa nevytvorí pevný vzťah medzi príslušnými priemyselnými základňami, môže to v krátkodobom horizonte viesť k premeškaniu obchodných príležitostí a v strednodobom až dlhodobom horizonte k hospodárskym a strategickým závislostiam. Vzhľadom na budúce pristúpenie Ukrajiny k EÚ je potrebné, aby sa vďaka plánu EDIP zlepšila spolupráca s Ukrajinou na priemyselnej úrovni. V kontexte budúcich záväzkov EÚ v oblasti bezpečnosti voči Ukrajine¹ by mala EÚ podporovať intenzívnejšiu spoluprácu s ukrajinskou DTIB s cieľom posilniť jej schopnosť plniť bezprostredné potreby, ako aj usilovať sa o zosúladenie noriem a zlepšenie interoperability. Intenzívnejšia spolupráca s ukrajinskou DTIB prispeje k posilneniu vlastnej obranyschopnosti Ukrajiny a zároveň bude prínosom pre schopnosť EDTIB podporovať potreby členských štátov, ako aj potreby Ukrajiny.

¹ Rámec budúcich bezpečnostných záväzkov EÚ voči Ukrajine, ktorý Rada schválila 27. novembra 2023.

- **Súlady s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Podpora v rámci EDIP bude konzistentná a komplementárna s existujúcimi kolaboratívnymi iniciatívami EÚ v oblasti politiky týkajúcej sa obranného priemyslu a s inými formami dvojstrannej podpory pre Ukrajinu poskytovanými prostredníctvom iných nástrojov EÚ vrátane Nástroja pre Ukrajinu. Bude dopĺňať hlavný program EÚ v tejto oblasti politiky, teda Európsky obranný fond (EDF), a to najmä podporou projektov EDF v neskoršej fáze životného cyklu obranného vybavenia, čím pomôže pri budúcom trhovom využití výsledkov daného programu. EDIP bude zároveň vychádzať zo skúseností získaných v kontexte iných programov EÚ, ako sú akty EDIRPA alebo ASAP, a to najmä rozšírením ich logiky finančnej podpory a ich rozsahu pôsobnosti na iné typy vybavenia. Napokon bude slúžiť aj na konsolidáciu úsilia a dialógu v rámci osobitnej skupiny DJPTF.

- **Súlady s ostatnými politikami Únie**

Program EDIP bude vytvárať synergie s politikou EÚ v oblasti obrany a s vykonávaním Strategického kompasu pre bezpečnosť a obranu. Bude sa vykonávať v úplnom súlade s plánom rozvoja spôsobilostí EÚ (ďalej len „CDP“), v ktorom sa identifikujú priority obranných spôsobilostí na úrovni EÚ, ako aj s koordinovaným ročným hodnotením obrany EÚ (ďalej len „CARD“), v ktorom sa okrem iného identifikujú nové príležitosti na spoluprácu v oblasti obrany. EDIP takisto uľahčí úsilie členských štátov o spoluprácu v rámci stálej štruktúrovanej spolupráce (ďalej len „PESCO“). Mal by slúžiť na vykonávanie projektov PESCO a prispievať k urýchleniu, uľahčeniu a podpore plnenia väčších záväzkov, ktoré v tejto súvislosti prijali členské štáty. EDIP bude dopĺňať už existujúce opatrenia Európskej obrannej agentúry (EDA) v oblasti bezpečnosti dodávok. EDIP bude nadväzovať predovšetkým na pracovné úsilie agentúry EDA týkajúce sa kľúčových strategických činností, a to s cieľom poskytnúť podnety pre diskusie v rámci Rady pre pripravenosť obranného priemyslu. EDIP sa zároveň bude vykonávať v plnom súlade s vojenskou pomocou EÚ Ukrajine v kontexte Európskeho mierového nástroja (ďalej len „EPF“). EDIP bude užitočne dopĺňať ciele obnovy a rekonštrukcie, ktoré EÚ sleduje v kontexte Nástroja pre Ukrajinu, a to najmä posilňovaním vlastnej obranyschopnosti Ukrajiny vďaka odolnej a reakcieschopnej DTIB. V širšom zmysle sa môže prihliadať aj na príslušné činnosti, ktoré vykonáva Organizácia Severoatlantickej zmluvy (NATO) a ďalší partneri, pokiaľ slúžia bezpečnostným a obranným záujmom Únie a nevylučujú účasť žiadneho členského štátu.

Tým, že program EDIP bude poskytovať celoeurópsky režim bezpečnosti dodávok, a to najmä prostredníctvom dvojúrovňového krízového rámca, doplní sa ním akt týkajúci sa núdzových situácií na vnútornom trhu a odolnosti tohto trhu (akt IMERA), ktorý sa na výrobky obranného priemyslu nevzťahuje. Opatrenia, ktoré má Komisia k dispozícii v rámci krízového rámca programu EDIP v prípade určitých výrobkov, ktoré sú iné ako výrobky obranného priemyslu a ktoré sú kritické z hľadiska dodávok výrobkov obranného priemyslu identifikovaných ako prioritné výrobky, sú zamerané len na zabezpečenie toho, aby mali dotknuté dodávateľské reťazce v oblasti obrany prioritný prístup ku komponentom a k materiálom potrebným na zabezpečenie primeranej úrovne bezpečnosti dodávok na úrovni EÚ.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

V programe EDIP sa stanovuje súbor opatrení a rozpočet, ktoré sú zamerané na podporu pripravenosti obranného priemyslu Únie a jej členských štátov prostredníctvom posilnenia konkurencieschopnosti, reakcieschopnosti a schopnosti základne EDTIB, a to s cieľom

zabezpečiť včasnú dostupnosť a dodávky výrobkov obranného priemyslu a prispieť k obnove, rekonštrukcii a modernizácii ukrajinskej DTIB. Nariadenie sa preto opiera o tri rôzne právne základy:

- článok 173 ZFEÚ v súvislosti s konkurencieschopnosťou EDTIB,
- článok 114 ZFEÚ v súvislosti s konkurencieschopnosťou európskeho trhu s obranným vybavením,
- článok 212 ZFEÚ v súvislosti s posilnením ukrajinskej DTIB
- a článok 322 ZFEÚ v súvislosti s finančnými ustanoveniami.

Na účely zohľadnenia týchto viacerých právnych základov má EDIP štruktúru založenú na troch pilieroch, z ktorých každý zodpovedá jednému z právnych základov tohto nariadenia.

- Prvý pilier pozostáva z opatrení na zabezpečenie existencie podmienok potrebných pre konkurencieschopnosť základne EDTIB, pričom náležitým právnym základom pre takéto opatrenia je článok 173. Ako sa opisuje v stratégii EDIS, v dôsledku nezákonnej ruskej vojenskej agresie voči Ukrajine sa drasticky zmenilo bezpečnostné prostredie v Európe a jeho štruktúra, následkom čoho nastala v prípade EDTIB nová trhová situácia. Hoci od vypuknutia neodôvodnenej ruskej vojenskej agresie voči Ukrajine už uplynuli dva roky, EDTIB sa ešte stále musí adaptovať na túto novú realitu. Ako sa uvádza v stratégii EDIS, základňa EDTIB musí prijať flexibilný systém výroby schopný adaptovať sa na vývoj európskeho dopytu a prispôbiť sa mu. Preto v súlade s článkom 173 ods. 1 môže Komisia prijať opatrenia zamerané na urýchlenie prispôsobenia obranného priemyslu štrukturálnym zmenám. Opatrenia, ako je rozšírenie logiky aktov EDIRPA a ASAP, vytvorenie právneho rámca SEAP, ako aj zriadenie spomínaného fondu, budú zamerané na pomoc EDTIB pri adaptácii na novú trhovú realitu. Komisia napokon môže podľa článku 173 ods. 2 vyvinúť akúkoľvek užitočnú iniciatívu na podporu koordinácie medzi členskými štátmi v oblasti politiky týkajúcej sa obranného priemyslu.
- Druhý pilier tvoria opatrenia, ktorých cieľom je zabezpečiť fungovanie vnútorného trhu, a to najmä európskeho trhu s obranným vybavením, pričom náležitým právnym základom pre takéto opatrenia je článok 114. Zaistenie verejnej bezpečnosti územia Únie predstavuje nadradený cieľ verejnej politiky a táto bezpečnosť závisí aj od dostupnosti tovaru a služieb obranného priemyslu v dostatočných množstvách. Ako sa opisuje v stratégii EDIS, v dôsledku súčasného geopolitického kontextu dochádza k všeobecnému nárastu dopytu po obrannom vybavení a k potenciálnemu budúcemu vrcholu dopytu po konkrétnych výrobkoch obranného priemyslu v Únii a prípadne aj v celosvetovom meradle. Táto situácia nepriaznivo ovplyvňuje fungovanie vnútorného trhu s týmito výrobkami a ohrozuje bezpečnosť ich dodávok. Členské štáty sú primárne zodpovedné za zaistenie bezpečnosti svojich dodávok vojenského vybavenia v kontexte národnej obrany. Ako sa však objasňuje v stratégii EDIS, bezpečnosť dodávok nadobúda čoraz významnejší európsky rozmer. Ako príklad môže slúžiť konkrétne prípad krízy dodávok munície, ktorý sa rieši v akte ASAP – ukazuje sa totiž, že rozdielne vnútroštátne právne predpisy, najmä pokiaľ ide o certifikáciu výrobkov obranného priemyslu, či rozdielne prístupy k národnej bezpečnosti sú problematickými, tzv. úzkymi miestami pre európske dodávateľské reťazce výrobkov obranného priemyslu a prekážkami interoperability. Zabezpečenie fungovania vnútorného trhu tak, že sa zabráni výpadkom výrobkov obranného priemyslu v Únii, možno preto najlepšie riešiť prostredníctvom harmonizačných právnych predpisov Únie vychádzajúcich z článku 114 zmluvy. Zriadenie celoeurópskeho režimu bezpečnosti dodávok obranného vybavenia

má viacero aspektov. Po prvé, EDIP obsahuje opatrenia na zvýšenie pripravenosti členských štátov v novej geopolitickej situácii charakterizovanej najmä potrebou čo najskoršieho doplnenia zásob a ďalšieho rozširovania obranných spôsobilostí. EDIP konkrétne zahŕňa opatrenia na zjednodušenie opätovného otvorenia existujúcich a budúcich rámcových zmlúv s EDTIB pre ostatné členské štáty. Po druhé, súčasťou EDIP sú aj opatrenia na identifikáciu a monitorovanie kritických výrobkov a priemyselných kapacít v dodávateľských reťazcoch určitých výrobkov obranného priemyslu. Napokon, ak by došlo ku kríze dodávok, vďaka EDIP sa zabezpečí modulárny a postupný rámec krízového riadenia, pričom rada bude mať možnosť rozhodnúť o najvhodnejšom spôsobe krízového riadenia a v prípade vážnych kríz aj o opatreniach, ktoré sa majú aktivovať. Programom EDIP sa teda zabezpečí náležité predvídanie narušenia dodávok a jeho bezodkladné riešenie s cieľom zachovať fungovanie vnútorného trhu a zabezpečiť primeranú úroveň bezpečnosti dodávok pre členské štáty.

- Tretí pilier tvoria opatrenia, ktoré prispievajú k obnove, rekonštrukcii a modernizácii ukrajinskej DTIB a jej postupnej integrácii do EDTIB. Náležitým právnym základom pre takéto opatrenia je článok 212. Osobitná pozornosť sa venuje cieľu, ktorý spočíva v podpore Ukrajiny pri postupnom zabezpečovaní súladu s pravidlami, normami, politikami a postupmi Únie („acquis“) vzhľadom na jej budúce členstvo v Únii. Vďaka tomuto tretiemu pilieru budú operácie členských štátov dopĺňané a posilňované operáciami Únie.

Inými článkami ZFEÚ alebo jednotlivými samostatnými článkami nemožno opodstatniť uvedené tri piliere a opatrenia, ktoré z nich vyplývajú. Navrhované prvky sa predkladajú v jednom akte, keďže všetky tieto opatrenia predstavujú koherentný prístup k rôznym spôsobom riešenia potreby posilniť pripravenosť obranného priemyslu Únie.

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Členské štáty sa v kritickej miere spoliehajú na schopnosť EDTIB včas a v potrebnom rozsahu plniť potreby ich ozbrojených síl. Vzhľadom na rozsah škôd, ktoré Ukrajine a ukrajinskej obrannej priemyselnej základni spôsobilá ruská vojenská agresia, bude Ukrajina potrebovať rozsiahlu a trvalú podporu, ktorú jej žiadny členský štát nedokáže poskytnúť samostatne. Preto je nevyhnutné zabezpečiť, aby boli EDTIB aj ukrajinská DTIB schopné plniť túto strategickú úlohu. Ako najvhodnejšie sa v tejto oblasti javia opatrenia na európskej úrovni.

Pokiaľ ide o podporu konkurencieschopnosti EDTIB:

- Únia a jej členské štáty čelia na jednej strane dramatickej zmene svojho bezpečnostného prostredia vedúcej k zvýšeniu európskeho dopytu po obrannom vybavení, pričom si na druhej strane uvedomujú, že základňa EDTIB je limitovaná obmedzenou výrobnou kapacitou nastavenou na „mierové pomery“. Ak bude táto situácia dlhodobo pretrvávať, bude naďalej štrukturálne ovplyvňovať a zhoršovať konkurencieschopnosť EDTIB. Hoci na nižších úrovniach majú dodávateľské reťazce EDTIB zvyčajne cezhraničný charakter, na vyšších úrovniach zostávajú štrukturálne rozdelené vnútroštátnymi hranicami. Vyplýva to z dopytu členských štátov EÚ po obrannom vybavení, ktorý je aj napriek nedávnomu nárastu naďalej výrazne fragmentovaný, v dôsledku čoho EDTIB prichádza o výhody skutočne funkčného trhu EÚ v oblasti obrany. Členské štáty nikdy nedosiahli kolektívnu referenčnú hodnotu, ktorú si stanovili v roku 2007 a ktorá zodpovedá vyčleneniu 35 % ich celkového objemu obstarávania obranného vybavenia na spoločné európske

obstarávanie. Svedčí to o tom, že členské štáty čelia značným ťažkostiam, ktoré im bránia vo zvýšení miery spoločného obstarávania obranného vybavenia. Únia má preto najlepšie predpoklady na prijatie opatrení na stimulovanie zoskupovania a harmonizovania dopytu EÚ po obrannom vybavení, ako aj na uľahčenie dlhodobej spolupráce členských štátov počas celého životného cyklu obranného vybavenia.

- Okrem toho by nedostatočná koordinácia a nadmerná koncentrácia dopytu členských štátov v súvislosti s rovnakým typom výrobkov obranného priemyslu, ktoré by sa vyskytovali sa v rovnakom časovom rámci a prípadne by boli spojené s výpadkami dodávok, viedli k špirálovitému rastu cien a tzv. vytesňovaniu (t. j. k ťažkostiam, ktorým by čelili členské štáty s obmedzenejšou kúpnu silou pri zabezpečovaní potrebných výrobkov obranného priemyslu). Preto sa vďaka opatreniam na európskej úrovni zameraným na zoskupenie dopytu členských štátov EÚ, ktorými sa zároveň zabráni možným konfliktom medzi paralelnými vnútroštátnymi snahami v oblasti verejného obstarávania, posilní aj solidarita medzi členskými štátmi.
- Nekoordinovaný dopyt zároveň oslabuje viditeľnosť trhových trendov. Nedostatočná viditeľnosť a predvídateľnosť európskeho dopytu zase brzdí schopnosť priemyslu investovať do odvetvia, ktoré sa riadi čisto dopytom. Vzhľadom na nové bezpečnostné prostredie si však Únia nemôže dovoliť čakať, kým EDTIB dokáže dostatočne predvídať objednávky, ktorých cieľom sú investície na účely adaptácie jej výrobných kapacít. Európsky obranný priemysel sa musí čo najskôr prispôbiť novej situácii na trhu. To znamená, že treba podporovať znižovanie rizika investícií, ktoré toto odvetvie vynakladá do flexibilných výrobných kapacít. Intervencia tohto typu realizovaná len na úrovni členského štátu by mohla viesť k nerovnováham v geografickom rozložení investícií a k zvýšeniu fragmentácie dodávateľských reťazcov. Zdá sa, že najvhodnejšou úrovňou na prijatie opatrení zameraných na zníženie rizika investícií do EDTIB, a to v celej únii a v záujme pomoci odvetviu pri vývoji flexibilného systému výroby, je práve európska úroveň.
- Pre konkurencieschopnosť EDTIB je zároveň dôležité zúročiť výsledky, ktoré priniesol EDF z hľadiska výrobkov či technológií vyvinutých vďaka projektom realizovaným v rámci programov, ako aj výsledky dosiahnuté vďaka otvoreniu dodávateľských reťazcov. Spoločné obstarávanie konečných výrobkov vyvinutých vďaka výskumu a vývoju v kontexte EDF však môžu brzdiť alebo úplne zhať viaceré problémy. Znamená to, že výsledky projektu EDF môžu vo fázach nasledujúcich po výskumno-vývojovej fáze čeliť novému problému súvisiacemu s komercializáciou. Tento problém však členské štáty osamote riešiť nedokážu. Únia má najlepšie predpoklady na prijatie opatrení, ktorými sa zabezpečí, aby kolaboratívne úsilie iniciované v rámci EDF pokračovalo aj po fáze výskumu a vývoja.

Pokiaľ ide o bezpečnosť dodávok obranného vybavenia v Európe:

- Bezpečnosť dodávok v oblasti obrany je primárne zadefinovaná na úrovni členského štátu, keďže obrana patrí do vnútroštátnej právomoci. No vzhľadom na to, že priemyselné dodávateľské reťazce čím ďalej intenzívnejšie pôsobia na celom vnútornom trhu EÚ aj za jeho hranicami, bezpečnosť dodávok má čoraz viac európsky rozmer. Platí to najmä pre kritické komponenty a suroviny, od ktorých sú členské štáty takisto čoraz viac vzájomne závislé. Ako vyplýva aj z plánu v oblasti munície, v prípade členských štátov existuje nedostatočná viditeľnosť, pokiaľ ide o celkové kapacity a dodávateľské reťazce EDTIB, čo im bráni prijímať informované rozhodnutia. Preto je v záujme zaistenia dostatočnej úrovne bezpečnosti dodávok aj v čase krízy vhodné naplánovať na úrovni Únie zavedenie celoeurópskeho režimu bezpečnosti dodávok v kontexte EDIP. Takýmto rámcom sa posilní koordinácia reakcií na krízy dodávok výrobkov obranného priemyslu a dôvera

členských štátov v cezhraničné dodávateľské reťazce, pričom sa ním zároveň posilní odolnosť EDTIB v prospech všetkých členských štátov, a to účinnejšie než prostredníctvom mozaiky paralelných vnútroštátnych opatrení.

Pokiaľ ide o posilnenie ukrajinskej DTIB:

- Obranný priemysel Ukrajiny je strategicky významným odvetvím ukrajinského hospodárstva. Krajina sa usiluje o zachovanie a zvýšenie svojich výrobných kapacít s cieľom uspokojiť svoje vnútroštátne potreby týkajúce sa obranného vybavenia. Vzhľadom na rozsah škôd na infraštruktúrach ukrajinskej DTIB v dôsledku ruskej vojenskej agresie bude Ukrajina potrebovať osobitnú podporu, ktorú by jej žiaden členský štát nedokázal poskytnúť samostatne. Prostredníctvom opatrení navrhnutých v rámci programu EDIP sa priamo posilní ukrajinská DTIB, pričom sa zlepší jej priemyselná spolupráca s EDTIB. Vďaka programu EDIP má EÚ jedinečné postavenie na to, aby včas a v náležitom rozsahu podnietila obe základne DTIB k spoločnému uspokojovaniu potrieb Ukrajiny a členských štátov. Vďaka svojej prítomnosti na Ukrajine, teda priamo v teréne, môže EÚ prostredníctvom svojej delegácie zabezpečovať komplexný prístup k informáciám o vývoji, ktorý má na túto krajinu vplyv. EÚ je významným aktérom v oblasti vojenskej pomoci poskytovanej Ukrajine a zúčastňuje sa aj na väčšine multilaterálnych procesov zameraných na riešenie výziev v oblasti obrany, ktorým Ukrajina čelí. EÚ je vďaka tomu neustále informovaná o nových potrebách týkajúcich sa obranného vybavenia a okolností, za akých fungujú ukrajinské výrobné kapacity v oblasti obrany, a preto dokáže prispôsobiť podporu vyvíjajúcim sa potrebám a úzko spolupracovať s ostatnými vnútroštátnymi či priemyselnými zainteresovanými stranami. Aj cieľ pripraviť kandidátske krajiny a potenciálnych kandidátov na členstvo v Únii možno najlepšie riešiť na úrovni Únie.

- **Proporcionalita**

Návrh je v súlade so zásadou proporcionality, pretože neprekračuje minimum, ktoré sa požaduje na dosiahnutie uvedených cieľov na európskej úrovni a ktoré je nevyhnutné na tento účel.

Vzhľadom na bezprecedentnú geopolitickú situáciu a závažnú hrozbu pre bezpečnosť Únie je navrhovaný politický prístup primeraný rozsahu a závažnosti zistených problémov. Potreba podporiť prispôbenie priemyslu štrukturálnym zmenám, zlepšiť bezpečnosť dodávok obranného vybavenia a posilniť ukrajinskú DTIB sa rieši primerane, a to v medziach možnej intervencie Únie podľa zmlúv. Opatrenia stanovené v EDIP neprekračujú rámec toho, čo je nevyhnutne potrebné na dosiahnutie ich cieľov, a sú primerané rozsahu a závažnosti problémov, ktoré boli v súvislosti s týmito cieľmi identifikované. Finančná podpora na rôzne akcie je zameraná na posilnenie konkurencieschopnosti priemyslu v rámci systému otvorených a konkurencieschopných trhov. Podpora ukrajinskej DTIB je založená na rozšírení logiky existujúcej podpory pre Ukrajinu a predstavuje cieleňú reakciu na osobitné okolnosti Ukrajiny v dôsledku ruskej vojenskej agresie.

- **Výber nástroja**

Komisia navrhuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady. Ide o najvhodnejší právny nástroj, keďže nevyhnutný stupeň jednotnosti, ktorý je potrebný na posilnenie pripravenosti obranného priemyslu v celej Európe a zaistenie bezpečnosti dodávok výrobkov obranného priemyslu v Európe, môže poskytnúť len nariadenie, keďže sa uplatňuje jednotne, má záväzný charakter a je priamo uplatniteľné. Okrem toho je tento nástroj v súlade s článkami 114, 173 a 212 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, v ktorých sa stanovuje riadny legislatívny postup, ktorý sa má použiť pri prijímaní opatrení v príslušných oblastiach ich pôsobnosti.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVVU

• Konzultácie so zainteresovanými stranami

Formálnu konzultáciu so zainteresovanými stranami nebolo možné uskutočniť vzhľadom na naliehavosť prípravy návrhu a potrebu zabezpečiť jeho včasné prijatie spoluzákonomcami, aby sa mohol uplatňovať od začiatku roka 2025, keď bude potrebné uspokojiť nové potreby súvisiace s geopolitickou situáciou, ako aj potreby obnovy a rekonštrukcie obrannej priemyselnej základne Ukrajiny.

Komisia v úzkej spolupráci s vysokým predstaviteľom uskutočnila komplexný konzultačný proces s členskými štátmi, priemyslom, finančným sektorom a think-tankmi s cieľom poskytnúť podnety pre prácu na stratégii EDIS. Konzultácia vychádzala z príspevkov zainteresovaných strán počas podujatí (seminárov, zasadnutí) a písomných príspevkov. Pred týmito seminármi sa Komisia podelila o tematické dokumenty (uverejnené na webovom sídle Európskej komisie), a to dokumenty konkrétne súvisiace s témami týkajúcimi sa opatrení programu EDIP, ktoré majú slúžiť ako základ pre diskusiu počas týchto podujatí. Tie isté tematické dokumenty zároveň slúžili ako základ pre písomné príspevky, ktoré zainteresované strany, s ktorými sa viedla konzultácia, poskytli Komisii a vysokému predstaviteľovi. Všetci občania EÚ, ktorí mali záujem o účasť na konzultácii, mohli zaslať písomný príspevok na vyhradenú e-mailovú adresu. Komisii a vysokému predstaviteľovi bolo spolu zaslaných viac ako 270 písomných príspevkov od vyše 90 rôznych zainteresovaných strán. Po analýze tieto príspevky slúžili ako podklad pri príprave stratégie EDIS. Okrem toho sa zorganizovalo stretnutie so zástupcami Ukrajiny, ktorí sa podelili aj o písomné príspevky, v ktorých vyjadrili svoje názory na pripravovanú stratégiu EDIS.

Cieľom programu EDIP je začať realizovať víziu uvedenú v stratégii EDIS a premietnuť do praxe opatrenia oznámené v tejto stratégii. Preto sa pri navrhovaní opatrení EDIP v značnej miere zohľadnili vstupy získané v kontexte stratégie EDIS. V širšom zmysle možno získané vstupy súvisiace s hlavnými opatreniami EDIP opísať takto:

- Pokiaľ ide o zámer podporiť adaptáciu EDTIB na štrukturálne zmeny vyplývajúce z novej bezpečnostnej situácie, väčšina zainteresovaných strán túto myšlienku podporila. Rozšírenie intervenčnej logiky aktov ASAP a EDIRPA, ako aj potreba zúročiť výsledky získané v rámci EDF sa často vnímali pozitívne. Komisia prihliadala na tieto značne sa zblížujúce názory, o čom okrem iného svedčí aj návrh opatrení, ktorými by sa rozšírila logika nástrojov ASAP a EDIRPA a zabezpečilo presadzovanie výrobkov vyvíjaných s pomocou EDF na trhu.
- Pokiaľ ide o bezpečnosť dodávok, väčšina zainteresovaných strán podčiarkla význam tejto otázky na úrovni EÚ. Vo väčšine príspevkov sa zároveň zdôrazňovala nevyhnutnosť dosiahnuť uspokojivú rovnováhu medzi potrebou zlepšiť bezpečnosť dodávok na úrovni EÚ a rešpektovaním zvrchovanosti a výhradných práv členských štátov v oblasti obrany. S cieľom dosiahnuť takúto rovnováhu Komisia konkrétne navrhuje postupný a primeraný režim zaisťujúci bezpečnosť dodávok, na ktorom sa členské štáty budú naplno a neustále podieľať a v ktorom budú náležite zohľadnené a primerane chránené hospodárske záujmy priemyslu.
- Pokiaľ ide o premietnutie aspektu pripravenosti obranného priemyslu, väčšina zainteresovaných strán uznala potrebu zabezpečiť dostatočný prístup k financovaniu pre sektor obrany, a to najmä pre MSP aktívne pôsobiace v EDTIB. Komisia venovala osobitnú pozornosť názorom vyjadreným v tejto súvislosti – konkrétne navrhla Fond na urýchlenie transformácie dodávateľských reťazcov v oblasti obrany

(FAST), ktorý bude koncipovaný tak, aby z neho mali prospech MSP a malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou.

- Pokiaľ ide o ideu spolupráce s Ukrajinou v otázkach obranného priemyslu, väčšina zainteresovaných strán je tejto myšlienke naklonená. Komisia zohľadnila príspevky zainteresovaných strán, ako aj názory Ukrajiny s cieľom čo najvhodnejšie upraviť špecializované opatrenia v rámci EDIP.

EÚ zabezpečí náležitú komunikáciu a viditeľnosť v súvislosti s cieľmi a akciami realizovanými v rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, a to v rámci Únie, na Ukrajine a aj za ich hranicami.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Vďaka komplexnej konzultácii v rámci stratégie EDIS sa Komisii a vysokému predstaviteľovi podarilo získať množstvo podnetov od odborníkov z rôznych oblastí (napr. od odborníkov na vnútroštátnu správu, odborníkov v oblasti obranného priemyslu, odborníkov z finančného sektora, odborníkov pôsobiacich v think-tankoch či od akademických pracovníkov). Odborné znalosti, ktoré Komisia a vysoký predstaviteľ zhromaždili v kontexte stratégie EDIS, sa použili na vypracovanie opatrení navrhnutých v rámci programu EDIP.

- **Posúdenie vplyvu**

Vzhľadom na naliehavú povahu návrhu, ktorého cieľom je podporiť rýchlu adaptáciu európskeho obranného priemyslu na nové geopolitické prostredie a poskytnúť pomoc krajine, ktorá je od začiatku roka 2024 zmietaná vojnou, nebolo možné vykonať posúdenie vplyvu.

V dôsledku geopolitického kontextu, a najmä pokračovania ruskej vojenskej agresie voči Ukrajine, sa Komisia rozhodla rýchlo prejsť od prijímania rozhodnutí týkajúcich sa núdzových reakcií v roku 2023 (akt ASAP – júl) a (akt EDIRPA – október) k prijímaniu štrukturálnejšieho prístupu, a to s cieľom riešiť dlhodobé dôsledky, ktorým čelí EDTIB, a pokračovať v podpore Ukrajiny.

Európska rada okrem toho vo svojich záveroch zo 14. a 15. decembra 2023 vyzvala na „*urýchlené*“ predloženie návrhu EDIP a vo svojich záveroch z 1. februára 2024 uviedla, že „*sa na svojom nadchádzajúcom zasadnutí v marci 2024 vráti k otázke bezpečnosti a obrany vrátane potreby Európy zvýšiť svoju celkovú obrannú pripravenosť a ďalej posilniť svoju obrannú technologickú a priemyselnú základňu s cieľom dohodnúť sa na ďalších krokoch na zvýšenie odolnosti, inovácie a konkurencieschopnosti európskeho obranného priemyslu*“.

Preto posúdenie vplyvu nebolo možné vykonať v časovom rámci, ktorý bol k dispozícii na predloženie návrhu EDIP včas pred rokovaním, ktoré sa uskutoční na zasadnutí Európskej rady v marci 2024. Návrh programu EDIP však vychádza z práce vykonanej v rámci osobitnej skupiny DJPTF a z raných poznatkov získaných pri vykonávaní aktov ASAP a EDIRPA, pričom nadväzuje na komplexný konzultačný proces, ktorý sa uskutočnil v kontexte stratégie EDIS. Do troch mesiacov od uverejnenia tohto návrhu nariadenia Komisia uverejní pracovný dokument útvarov Komisie, v ktorom uvedie odôvodnenie tohto legislatívneho opatrenia EÚ a objasní jeho vhodnosť na dosiahnutie stanovených politických cieľov.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Neočakáva sa, že programom EDIP sa zvýši administratívna záťaž. Prvok zjednodušenia pri vykonávaní tohto nástroja predstavuje aj navrhovaný prístup založený na výsledkoch, ktorý je k dispozícii pre súvisiace oprávnené akcie a ktorý sa opiera o podmienenosť medzi vyplácaním platieb a dosiahnutím míľnikov a cieľov predmetným konzorciom.

- **Základné práva**

Posilnením bezpečnosti občanov EÚ možno prispieť k ochrane ich základných práv.

Na podporu z programu okrem toho nie sú oprávnené akcie súvisiace so spoločným obstarávaním tovaru alebo služieb v oblasti obrany, ktoré sú zakázané uplatniteľným medzinárodným právom. Na podporu z EDIP okrem toho nie sú oprávnené akcie zamerané na spoločné obstarávanie smrtiacich autonómnych zbraní bez možnosti reálnej ľudskej kontroly nad rozhodnutiami o výbere cieľa a nasadenia pri vykonávaní útokov na ľudí.

Okrem toho sa v článku 16 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) stanovuje sloboda podnikania. Napriek tomu niektoré opatrenia v rámci druhého piliera, ktoré sú potrebné na zaistenie bezpečnosti dodávok obranného vybavenia v Únii, môžu dočasne obmedziť slobodu podnikania a zmluvnú slobodu, ktoré sú chránené článkom 16, a právo vlastníť majetok, ktoré je chránené článkom 17 charty. Každé obmedzenie uvedených práv v tomto návrhu bude v súlade s článkom 52 ods. 1 charty stanovené zákonom, bude rešpektovať podstatu týchto práv a slobôd a bude v súlade so zásadou proporcionality.

- Po prvé, program EDIP obsahuje ustanovenia týkajúce sa žiadostí o informácie a prioritizácie mechanizmy (prioritné objednávky a prioritné žiadosti), ktoré sú prísne podmienené aktiváciou najvhodnejšieho krízového režimu prostredníctvom prijatia vykonávacieho aktu Rady, pokiaľ ide o krízový režim dodávok a krízový režim dodávok súvisiaci s bezpečnosťou.
- Po druhé, v povinnosti poskytnúť Komisii konkrétne informácie za predpokladu splnenia určitých podmienok sa rešpektuje podstata slobody podnikania, pričom táto povinnosť do tejto slobody nebude neprimerane zasahovať (článok 16 charty). Každá žiadosť o informácie slúži cieľu všeobecného záujmu Únie, ktorým je umožniť zhromažďovanie informácií o výrobných spôsobilostiach, výrobných kapacitách a primárnych narušeniach potenciálnych zmierňujúcich opatrení v súvislosti s výpadkami, ktoré majú vplyv na výrobu produktov dôležitých v krízovej situácii alebo výrobkov obranného priemyslu. Tieto žiadosti o informácie sú náležitým a účinným prostriedkom na dosiahnutie predmetného cieľa, pretože sa tak poskytnú informácie, ktoré sú nevyhnutne potrebné na posúdenie danej krízy. Komisia v zásade žiada o potrebné informácie len zastupujúce organizácie a jednotlivým podnikom môže adresovať žiadosti len vtedy, ak isté informácie treba doplniť. Keďže informácie o situácii v oblasti dodávok nie sú dostupné iným spôsobom, neexistuje žiadne rovnako účinné opatrenie, ako získať informácie potrebné na to, aby európski činitelia s rozhodovacou právomocou mohli prijať zmierňujúce opatrenia. Vzhľadom na závažné geopolitické a bezpečnostné dôsledky výpadkov výrobkov obranného priemyslu a z toho plynúci význam zmierňujúcich opatrení sú žiadosti o informácie primeraným prostriedkom na dosiahnutie požadovaného cieľa. Okrem toho je obmedzenie slobody podnikania a práva vlastníť majetok vyvážené náležitými zárukami. Akákoľvek žiadosť o informácie sa môže podať len v prípade výrobkov obranného priemyslu, ich surovín alebo komponentov dôležitých v krízovej situácii, ktoré Komisia osobitne identifikuje prostredníctvom vykonávacieho aktu a ktoré sú ovplyvnené narušeniami alebo potenciálnymi narušeniami vedúcimi k značným výpadkom.
- Po tretie, v povinnosti prijímať a uprednostňovať prioritné objednávky sa rešpektuje podstata slobody podnikania a zmluvná sloboda (článok 16 charty), ako aj právo vlastníť majetok (článok 17 charty), pričom táto povinnosť do nich nebude neprimerane zasahovať. Táto povinnosť slúži cieľu všeobecného záujmu Únie,

ktorým je riešiť narušenia dodávok produktov obranného priemyslu dôležitých v krízovej situácii. Daná povinnosť je náležitým a účinným prostriedkom na dosiahnutie tohto cieľa, keďže sa ňou zabezpečí, aby sa pri výrobe takýchto výrobkov obranného priemyslu dôležitých v krízovej situácii prednostne využívali dostupné zdroje. Neexistuje žiadne rovnako účinné opatrenie. Pokiaľ ide o produkty dôležité v krízovej situácii, ktoré sú identifikované ako produkty ovplyvnené krízou dodávok, je primerané, aby sa podnikom zapojeným do dodávateľského reťazca týchto produktov uložila povinnosť prijímať a priorizovať určité objednávky. Náležitými zárukami sa zabezpečí, aby prípadný negatívny vplyv, ktorý by prioritizácia povinnosť mohla mať na slobodu podnikania, zmluvnú slobodu a právo vlastníť majetok, nemal charakter porušenia týchto práv. Akákoľvek povinnosť priorizovať určité objednávky sa môže uplatniť len v prípade produktov dôležitých v krízovej situácii, ktoré Komisia osobitne identifikuje prostredníctvom vykonávacieho aktu a ktoré sú ovplyvnené narušeniami alebo potenciálnymi narušeniami vedúcimi k značným výpadkom. Predmetný podnik môže Komisiu požiadať o preskúmanie prioritnej objednávky, ak ju nie je schopný plniť alebo ak by preň jej plnenie predstavovalo neprimeranú hospodársku záťaž a spôsobovalo by mu mimoriadne ťažkosti. Okrem toho je subjekt, na ktorý sa vzťahuje daná povinnosť, oslobodený od akejkoľvek zodpovednosti za škodu spôsobenú porušením zmluvných záväzkov v dôsledku dodržiavania tejto povinnosti.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Finančné krytie na vykonávanie nariadenia v období od XX. XX. XXXX do 31. decembra 2027 je 1 500 miliónov EUR v bežných cenách.

Vplyv na obdobie viacročného finančného rámca z hľadiska požadovaného rozpočtu a ľudských zdrojov sa podrobne uvádza v legislatívnom finančnom výkaze, ktorý je pripojený k návrhu.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Komisia by mala vypracovať hodnotiacu správu týkajúcu sa programu a odovzdať ju Európskemu parlamentu a Rade najneskôr 30. 6. 2027. V tejto správe sa posúdi najmä pokrok dosiahnutý pri plnení cieľov stanovených v návrhu. Po zohľadnení hodnotiacej správy môže Komisia takisto predložiť návrhy na akékoľvek náležité zmeny tohto nariadenia, a to predovšetkým s cieľom riešiť akékoľvek pretrvávajúce riziká brzdiace pripravenosť obranného priemyslu EÚ alebo riziká súvisiace s bezpečnosťou dodávok výrobkov obranného priemyslu v Európe.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa zriaďuje Program pre európsky obranný priemysel a rámec opatrení na zabezpečenie včasnej dostupnosti a dodávok výrobkov obranného priemyslu (ďalej len „EDIP“)

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 114 ods. 1, článok 173 ods. 3, článok 212 ods. 2 a článok 322 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru²,

so zreteľom na stanovisko Európskeho dvora audítorov³,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád z Únie, ktorí sa stretli 11. marca 2022 vo Versailles, sa zaviazali posilniť európske obranné spôsobilosti vzhľadom na nevyprovokovanú a neodôvodnenú vojenskú agresiu Ruska proti Ukrajine. Dohodli sa na zvýšení výdavkov na obranu, posilnení spolupráce prostredníctvom spoločných projektov a spoločného obstarávania obranných spôsobilostí, odstraňovaní nedostatkov, podpore inovácií a posilňovaní a rozvoji obranného priemyslu EÚ, a to aj zriadením Programu pre európsky obranný priemysel (ďalej len „program“).
- (2) Dlhodobé zhoršovanie situácie, pokiaľ ide o stupeň regionálnych a globálnych hrozieb, si vyžaduje postupnú zmenu rozsahu a rýchlosti možného rozvoja európskej obrannej technologickej a priemyselnej základne (EDTIB) a vytvárania celého spektra vojenských spôsobilostí prostredníctvom tejto základne. Návrat vedenia vojny vysokej intenzity a územného konfliktu do Európy má negatívny vplyv na bezpečnosť Únie a členských štátov a vyžaduje si podstatné zvýšenie kapacít členských štátov na posilnenie ich obranných spôsobilostí.
- (3) V záveroch zo zasadnutia Európskej rady zo 14. a z 15. decembra 2023, v ktorých sa prihliadalo na úsilie vynaložené na vykonávanie vyhlásenia z Versailles a Strategického kompasu pre bezpečnosť a obranu, sa dôrazne konštatovalo, že na splnenie cieľov Únie v oblasti zvýšenia obrannej pripravenosti treba urobiť viac. Základným predpokladom takejto pripravenosti a obranyschopnosti Únie je silný

² Ú. v. EÚ C , , s. .

³ Ú. v. EÚ C , , s. .

európsky obranný priemysel, ktorý sa bude vyznačovať väčšou odolnosťou, inovatívnosťou a konkurencieschopnosťou.

- (4) Komisia a vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku predložili 18. mája 2022 spoločné oznámenie o analýze nedostatku investícií do obrany a ďalšom postupe, v ktorom zdôraznili, že v Únii existujú nedostatky v oblasti obrany, ktoré sú finančného a priemyselného rázu a ktoré sa týkajú spôsobilostí. Dňa 18. októbra 2023 bolo prijaté nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2418⁴ o zriadení nástroja na posilnenie európskeho obranného priemyslu prostredníctvom spoločného obstarávania (nástroj EDIRPA), ktorého cieľom je podporovať spoluprácu medzi členskými štátmi vo fáze obstarávania a na základe spolupráce odstrániť najnaliehavejšie a najkritickejšie nedostatky, najmä tie, ktoré vznikli v reakcii na prebiehajúcu útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine. Dňa 20. júla 2023 bolo prijaté nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1525 o podpore výroby munície (ďalej len „ASAP“)⁵, ktorého cieľom je bezodkladne podporiť zvýšenie výrobných kapacít európskeho obranného priemyslu, zabezpečiť dodávateľské reťazce, uľahčiť efektívne postupy obstarávania, riešiť nedostatky vo výrobných kapacitách a podporovať investície.
- (5) Nástroje EDIRPA a ASAP boli koncipované ako núdzové a krátkodobé programy, ktorých účinnosť uplynie v roku 2025 (v prípade ASAP 30. júna 2025 a v prípade EDIRPA 31. decembra 2025). V rámci predmetného programu by sa malo nadviazať na úspešné výsledky nástrojov EDIRPA a ASAP s uplatnením ich logiky až do roku 2027, poskytovaním finančnej podpory na účely posilňovania EDTIB, a to predvídateľne, nepretržite a včas a v duchu integrovaného prístupu. Vzhľadom na súčasnú bezpečnostnú situáciu sa zdá potrebné rozšíriť podporu Únie na širšiu škálu obranného vybavenia vrátane spotrebného materiálu, ako sú bezpilotné systémy, ktoré na ukrajinských bojiskách zohrávajú rozhodujúcu úlohu.
- (6) Európska rada 23. júna 2022 rozhodla o udelení štatútu kandidátskej krajiny Ukrajine, ktorá vyjadrila silnú vôľu spojiť obnovu s reformami na svojej európskej ceste. V decembri 2023 lídri EÚ rozhodli o začatí prístupových rokovaní s Ukrajinou. Európska rada 15. decembra 2023 vyhlásila, že Únia a jej členské štáty sú naďalej odhodlané dlhodobo a spolu s partnermi prispievať k bezpečnostným záväzkom voči Ukrajine, čo tejto krajine pomôže pri jej obrane, odolávaní destabilizačným snahám a odrádzaní od budúcich činov agresie. Silná podpora Ukrajiny je pre Úniu kľúčovou prioritou a náležitou reakciou vzhľadom na pevné politické odhodlanie Únie podporovať Ukrajinu tak dlho, ako to bude potrebné.
- (7) Odstránenie škôd, ktoré v dôsledku vojenskej agresie Ruska utrpelo ukrajinské hospodárstvo, spoločnosť a infraštruktúra, a najmä škôd spôsobených ukrajinskej obrannej technologickej a priemyselnej základni (ďalej len „ukrajinská DTIB“), si vyžaduje komplexnú podporu v záujme obnovy ukrajinskej DTIB. Je to nevyhnutné s cieľom zabezpečiť schopnosť ukrajinského štátu zachovať si svoje základné funkcie a umožniť rýchlu obnovu, rekonštrukciu a modernizáciu krajiny, a tak podporiť jej integráciu do európskeho trhu s vojenskými vybavením. Silná ukrajinská DTIB má z hľadiska dlhodobej bezpečnosti, ako aj obnovy Ukrajiny kľúčový význam.

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2418 z 18. októbra 2023 o zriadení nástroja na posilnenie európskeho obranného priemyslu prostredníctvom spoločného obstarávania (EDIRPA) (Ú. v. EÚ L, 2023/2418, 26.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2418/oj>).

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1525 z 20. júla 2023 o podpore výroby munície (Ú. v. EÚ L 185, 24.7.2023, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1525/oj>).

- (8) V tejto súvislosti by sa mali financovať akcie na podporu posilnenia ukrajinskej obrannej technologickej a priemyselnej základne. Táto podpora dopĺňa podporu poskytovanú v rámci Nástroja pre Ukrajinu, ako aj vojenskú podporu poskytovanú Ukrajine v rámci Európskeho mierového nástroja a prostredníctvom dvojstrannej pomoci poskytovanej členskými štátmi.
- (9) Rusko musí niest' plnú zodpovednosť a zaplatiť za obrovské škody spôsobené svojou útočnou vojnou proti Ukrajine, ktorá predstavuje flagrantné porušenie Charty Organizácie Spojených národov. Únia a jej členské štáty by sa mali v úzkej spolupráci s ďalšími medzinárodnými partnermi naďalej usilovať o dosiahnutie tohto cieľa v súlade s právom Únie a medzinárodným právom, pričom by mali zohľadniť závažné porušenie zákazu použitia sily zo strany Ruska zakotveného v článku 2 ods. 4 Charty Organizácie Spojených národov a zásad zodpovednosti štátu za medzinárodne protiprávne činy zo strany Ruska, a to vrátane povinnosti nahradiť spôsobenú škodu, ktorú možno finančne vyčísliť. Okrem iného je dôležité, aby sa v koordinácii s medzinárodnými partnermi dosiahol pokrok v otázke, ako by sa mimoriadne príjmy súkromných subjektov, ktoré pochádzajú priamo z imobilizovaných ruských aktív, mohli v súlade s platnými zmluvnými záväzkami a s právom Únie a medzinárodným právom nasmerovať na podporu Ukrajiny vrátane jej obrannej technologickej a priemyselnej základne. Ak by Rada prijala rozhodnutie v rámci SZBP podľa článku 29 ZEÚ na návrh vysokého predstaviteľa previesť do Únie mimoriadne peňažné zostatky z centrálnych depozitárov cenných papierov, ktoré vyplývajú z neočakávaných a mimoriadnych príjmov z imobilizovaných ruských štátnych aktív, takáto dodatočná podpora by sa z týchto príjmov mohla čerpať v súlade s cieľmi spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky Únie.
- (10) S Ukrajinou by sa mala uzavrieť rámcová dohoda, v ktorej by sa stanovovali zásady spolupráce medzi Úniou a Ukrajinou v zmysle tohto nariadenia. S Ukrajinou a právnymi subjektmi usadenými v tejto krajine by sa mali uzavrieť dohody o grantoch alebo spoločnom obstarávaní s cieľom vymedziť podmienky uvoľňovania finančných prostriedkov.
- (11) Na účely financovania akcií, ktoré sú zamerané na posilnenie konkurencieschopnosti, reakcieschopnosti a schopnosti základne EDTIB podľa článku 173 ZFEÚ, ako aj akcií spolupráce s Ukrajinou slúžiacich na posilnenie ukrajinskej DTIB podľa článku 212 ZFEÚ by sa v tomto nariadení mali stanoviť spoločné ciele, zaviesť spoločné finančné mechanizmy s jasným rozlíšením medzi dvoma rozpočtovými riadkami zodpovedajúcimi každému zo sledovaných cieľov, ako aj zriadiť program stanovujúci podmienky finančnej podpory Únie podľa článku 173 ZFEÚ a Nástroj na podporu Ukrajiny stanovujúci osobitné podmienky finančnej podpory Únie podľa článku 212 ZFEÚ.
- (12) Týmto nariadením sa na celé obdobie trvania programu stanovuje finančné krytie, ktoré má pre Európsky parlament a Radu v priebehu ročného rozpočtového postupu predstavovať hlavnú referenčnú sumu v zmysle bodu 18 Medziinštitucionálnej dohody zo 16. decembra 2020 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových záležitostiach a správnom finančnom riadení, ako aj o nových vlastných zdrojoch.
- (13) Možnosti stanovené v článku 73 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 by sa mohli uplatniť za predpokladu, že projekt je v súlade s pravidlami stanovenými v uvedenom nariadení a s rozsahom pôsobnosti Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Európskeho sociálneho fondu plus, ako sú stanovené v nariadeniach Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1058 a (EÚ) 2021/1057. Mohlo by k tomu dôjsť najmä v prípade, keď výroba príslušných výrobkov obranného

priemyslu čelí osobitnému zlyhaniu trhu alebo suboptimálnym investičným situáciám na územiach členských štátov, najmä v zraniteľných a vo vzdialených oblastiach, a takéto zdroje prispievajú k dosiahnutiu cieľov programu, z ktorého sa prevádzajú. V súlade s článkom 24 nariadenia (EÚ) 2021/1060 má Komisia posúdiť zmenené programy predložené zo strany členského štátu a predložiť pripomienky do dvoch mesiacov od predloženia zmeneného programu.

- (14) Vzhľadom na potrebu lepšie a spoločne investovať do obranných spôsobilostí členských štátov a pridružených krajín, ako aj do obnovy, rekonštrukcie a modernizácie obrannej priemyselnej základne Ukrajiny by členské štáty, tretie krajiny, medzinárodné organizácie, medzinárodné finančné inštitúcie alebo iné zdroje mali mať možnosť prispievať k vykonávaniu programu. Takéto príspevky by sa mali používať v súlade s rovnakými pravidlami a podmienkami a mali by predstavovať vonkajšie pripísané príjmy v zmysle článku 21 ods. 2 písm. a) bodu ii) a článku 21 ods. 2 písm. d) a e) nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046. Okrem toho by členské štáty mali mať možnosť využiť flexibilitu pri využívaní svojich prostriedkov pridelených v rámci zdieľaného riadenia, ktorú ponúka nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060. Preto by malo byť možné, aby sa za podmienok stanovených v príslušných ustanoveniach nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 previedli určité objemy finančných prostriedkov medzi prostriedkami pridelenými v rámci zdieľaného riadenia a predmetným programom. Neviazané zdroje sa môžu najneskôr v roku 2028 na žiadosť členského štátu previesť späť do jedného alebo viacerých príslušných zdrojových programov v súlade s podmienkami stanovenými v príslušných ustanoveniach nariadenia (EÚ) 2021/1060.
- (15) Keďže cieľom programu je zvýšiť konkurencieschopnosť a efektívnosť obranného priemyslu Únie a Ukrajiny a využívať prínosy programu, príjemcami finančnej podpory by mali byť právne subjekty usadené v Únii, pridružených krajinách alebo na Ukrajine, ktoré nie sú ovládané nepridruženými tretími krajinami inými ako Ukrajina alebo subjektmi z nepridružených tretích krajín. Ak sú členské štáty, pridružené krajiny alebo Ukrajina príjemcami finančnej podpory, najmä na akcie spoločného obstarávania, tieto pravidlá by sa mali uplatňovať *mutatis mutandis* na dodávateľov alebo subdodávateľov verejných zákaziek. V tejto súvislosti by sa pod ovládaním mala rozumieť schopnosť uplatňovať rozhodujúci vplyv na právny subjekt priamo alebo nepriamo prostredníctvom jedného alebo viacerých sprostredkovateľských právnych subjektov. Okrem toho, s cieľom zaistiť ochranu základných bezpečnostných a obranných záujmov Únie a jej členských štátov by sa infraštruktúra, zariadenia, aktíva a zdroje právnych subjektov zapojených do akcií, ktoré sa využívajú na účely danej akcie, mali nachádzať na území členského štátu, pridruženej krajiny alebo Ukrajiny.
- (16) Za určitých okolností by malo byť možné odchyliť sa od zásady, že právne subjekty zapojené do akcie podporovanej z programu nie sú ovládané nepridruženými tretími krajinami alebo subjektmi z nepridružených tretích krajín. V tejto súvislosti sa právny subjekt usadený v Únii alebo v pridruženej tretej krajine a ovládaný nepridruženou treťou krajinou alebo subjektom z nepridruženej tretej krajiny môže zúčastňovať ako príjemca, ak sú splnené prísne podmienky týkajúce sa bezpečnostných a obranných záujmov Únie a jej členských štátov, ako sa stanovuje v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky podľa hlavy V Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ), a to aj pokiaľ ide o posilnenie európskej obrannej technologickej a priemyselnej základne.

- (17) Okrem toho by výroby obranného priemyslu, na ktoré sa vzťahujú akcie podporované v rámci programu, nemali byť ovládané alebo obmedzované nepridruženou treťou krajinou alebo subjektom z nepridruženej tretej krajiny.
- (18) Vzhľadom na špecifiká obranného priemyslu, kde dopyt takmer výlučne vychádza zo strany štátov, ktoré zároveň ovládajú celé obstarávanie výrobkov a technológií obranného priemyslu vrátane vývozu, sa fungovanie odvetvia obranného priemyslu neriadi obvyklými pravidlami a obchodnými modelmi, ktorými sa riadia tradičnejšie trhy. Tento priemysel sa preto nezapája do významných priemyselných investícií financovaných z vlastných zdrojov, robí tak len na základe záväzných objednávok. Hoci základným predpokladom akejkoľvek investície sú záväzné objednávky zo strany členských štátov, Komisia môže zasiahnuť tak, že náročnosť spolupráce pri spoločnom obstarávaní a znižovaní rizika priemyselných investícií vyváži grantmi a úvermi, čo umožní rýchlejšiu adaptáciu na prebiehajúce štrukturálne zmeny na trhu. Platí všeobecné pravidlo, že podpora Únie by mala pokrývať až 100 % priamych oprávnených nákladov alebo 100 % sumy určenej na akcie, pri ktorých sa uplatňuje možnosť financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi. Podpora Únie určená na akcie na posilnenie priemyslu by mala pokrývať až 50 % priamych oprávnených nákladov, aby príjemcovia mohli akcie čo najskôr vykonať, znížiť riziko svojich investícií, a tým urýchliť dostupnosť príslušných výrobkov obranného priemyslu.
- (19) Program by mal prostredníctvom prostriedkov vymedzených v nariadení (EÚ, Euratom) č. 2018/1046 poskytovať finančnú podporu na akcie, ktoré prispievajú k včasnej dostupnosti a dodávkam výrobkov obranného priemyslu, ako je spolupráca verejných orgánov na spoločnom obstarávaní, činnosti priemyselnej koordinácie a vytvárania sietí vrátane rezervovania a skladovania výrobkov obranného priemyslu, prístup k financovaniu pre podniky zapojené do výroby príslušných výrobkov obranného priemyslu, rezervovanie výrobných kapacít (tzv. stále pripravené výrobné zariadenia), priemyselné procesy obnovy expirovaných výrobkov, rozšírenie, optimalizácia, modernizácia, vylepšenie alebo reprofiliácia existujúcich výrobných kapacít alebo vytvorenie nových výrobných kapacít v uvedenej oblasti, ako aj odborná príprava zamestnancov.
- (20) Granty v rámci programu môžu mať formu financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, na základe dosiahnutých výsledkov podľa pracovných balíkov, míľnikov alebo cieľov procesu spoločného obstarávania, aby sa vytvoril potrebný stimulačný účinok.
- (21) Ak má grant Únie formu financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, Komisia by mala v pracovnom programe určiť podmienky financovania jednotlivých akcií, a to najmä a) opis akcie zahŕňajúcej spoluprácu pri spoločnom obstarávaní s cieľom riešiť najnaliehavejšie a najkritickejšie kapacitné potreby, b) míľniky vykonávania akcie a c) maximálny dostupný príspevok Únie.
- (22) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci, pokiaľ ide o prijatie pracovných programov na účely stanovenia priorít financovania a uplatniteľných podmienok financovania. Malo by sa prihliadať na osobitosti odvetvia obrany, najmä zodpovednosť členských štátov, pridružených krajín alebo Ukrajiny za proces plánovania a obstarávania. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011.
- (23) V súlade s článkom 193 ods. 2 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 sa grant môže udeliť na akciu, ktorá sa už začala, a to za predpokladu, že žiadateľ vie preukázať potrebu začať akciu pred podpísaním dohody o grante. Náklady, ktoré vznikli pred dátumom predloženia žiadosti o grant, však nie sú oprávnené, s výnimkou riadne odôvodnených

výnimočných prípadov. V záujme kontinuity perspektívneho financovania akcií, ktoré by mohli byť do roku 2024 podporované prostriedkami v rámci ASAP a EDIRPA, by v rozhodnutí o financovaní malo byť možné stanoviť finančné príspevky v súvislosti s akciami, ktoré sa vzťahujú na obdobie od 5. marca 2024.

- (24) Pri posudzovaní návrhov predložených žiadateľmi by Komisia mala venovať osobitnú pozornosť tomu, ako prispievajú k cieľom programu. Návrhy by sa mali posudzovať najmä vzhľadom na ich prínos k lepšej pripravenosti obranného priemyslu, najmä pokiaľ ide o zvýšenie výrobných kapacít a odstránenie úzkych miest. Mali by sa posudzovať aj z hľadiska ich prínosu k posilneniu odolnosti obranného priemyslu s ohľadom na aspekty, ako je včasná dostupnosť a dodávky do všetkých lokalít, posilnenie bezpečnosti dodávok v celej Únii vrátane tých členských štátov, ktoré sú najviac vystavené riziku naplnenia konvenčných vojenských hrozieb. Posúdenia by sa mali vzťahovať aj na prínos k spolupráci v oblasti obranného priemyslu prostredníctvom skutočnej kooperácie v oblasti zbrojenia realizovanej medzi členskými štátmi, pridruženými krajinami a Ukrajinou, ako aj na prínos k rozvoju a fungovaniu cezhraničnej spolupráce podnikov, a to v značnej miere najmä malých a stredných podnikov (MSP) a malých spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou, ktoré pôsobia v dotknutých dodávateľských reťazcoch.
- (25) Pri navrhovaní, udeľovaní a vykonávaní finančnej podpory Únie by Komisia mala venovať osobitnú pozornosť zabezpečeniu toho, aby takáto podpora nemala nepriaznivý vplyv na podmienky hospodárskej súťaže na vnútornom trhu.
- (26) Na tento program sa uplatňuje nariadenie (EÚ, Euratom) 2018/1046 a jeho následné zmeny. Stanovujú sa v ňom pravidlá plnenia rozpočtu Únie vrátane pravidiel, ktoré sa týkajú grantov, cien, verejného obstarávania, nepriameho riadenia a finančných nástrojov.
- (27) V súlade s nariadením (EÚ, Euratom) 2018/1046, nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 a nariadeniami Rady (ES, Euratom) č. 2988/95, (Euratom, ES) č. 2185/96 a (EÚ) 2017/1939 sa finančné záujmy Únie majú chrániť prostredníctvom primeraných opatrení vrátane opatrení týkajúcich sa prevencie, odhaľovania, nápravy a vyšetrovania nezrovnalostí vrátane podvodov, ako aj opatrení týkajúcich sa vymáhania stratených, nesprávne vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov a v náležitých prípadoch aj ukladania administratívnych sankcií. Konkrétne má Európsky úrad pre boj proti podvodom (ďalej len „OLAF“) právomoc vykonávať v súlade s nariadeniami (ES, Euratom) č. 2185/96 a (EÚ, Euratom) č. 883/2013 administratívne vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste s cieľom zistiť, či nedošlo k podvodu, ku korupcii alebo k akémukoľvek inému protiprávnemu konaniu poškodzujúcemu finančné záujmy Únie. Európska prokuratúra (ďalej len „EPPO“) je v súlade s nariadením (EÚ) 2017/1939 splnomocnená vyšetrovať a stíhať trestné činy poškodzujúce finančné záujmy Únie, ako sa stanovuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371. V súlade s nariadením (EÚ, Euratom) 2018/1046 má každá osoba alebo každý subjekt, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, v plnej miere spolupracovať pri ochrane finančných záujmov Únie, udeliť potrebné práva a prístup Komisii, úradu OLAF, Dvoru audítorov a, pokiaľ ide o tie členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na posilnenej spolupráci podľa nariadenia (EÚ) 2017/1939, Európskej prokuratúre a zároveň má zabezpečiť, aby všetky tretie strany zúčastňujúce sa na čerpaní finančných prostriedkov Únie udelili rovnocenné práva.
- (28) Tretie krajiny, ktoré sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP), sa môžu zapojiť do programov Únie v rámci spolupráce zriadenej podľa Dohody o Európskom hospodárskom priestore, ktorá umožňuje vykonávanie týchto programov na základe

rozhodnutia prijatého podľa uvedenej dohody. V tomto nariadení by sa malo zaviesť osobitné ustanovenie vyžadujúce od uvedených tretích krajín, aby udelili potrebné práva a prístup zodpovednému povolujuúcemu úradníkovi, úradu OLAF a Dvoru audítorov na riadne vykonávanie ich príslušných právomocí. Podľa článku 85 rozhodnutia Rady (EÚ) 2021/1764 sú fyzické osoby a subjekty a inštitúcie usadené v zámorských krajinách a územiach oprávnené na financovanie v súlade s pravidlami a cieľmi programu a prípadnými dojednaniami uplatniteľnými na členský štát, s ktorým je príslušná zámorská krajina alebo územie spojené.

- (29) Okrem iného aj v nadväznosti na skúsenosti s kapitálovým nástrojom v oblasti obrany, ktorý bol v kontexte Európskeho obranného fondu zavedený ako operácia kombinovaného financovania v rámci Programu InvestEU, by sa Komisia mala usilovať o zriadenie špecializovaného nástroja predstavujúceho súčasť daného programu známeho ako „Fond na urýchlenie transformácie dodávateľských reťazcov v sektore obrany (FAST)“. FAST by sa mal implementovať v rámci nepriameho riadenia. Vďaka fondu FAST sa využije potenciál, zníži rizikovosť a urýchli vynakladanie investícií potrebných na zvýšenie výrobných kapacít v oblasti obranného priemyslu, ktorými disponujú MSP a malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou so sídlom v EÚ, a to prostredníctvom operácie kombinovaného financovania ponúkajúcej podporu vo forme dlhového a/alebo kapitálového financovania. FAST by sa mal zaviesť ako operácia kombinovaného financovania, a to aj v kontexte Programu InvestEU zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 (20), a to v úzkej spolupráci s jeho implementujúcimi partnermi.
- (30) Vďaka fondu FAST by sa mal dosiahnuť uspokojivý multiplikačný účinok, aký prináša kombinácia dlhového a kapitálového financovania, pričom by mal tento fond zároveň prispieť k prilákaniu finančných prostriedkov ako z verejného, tak aj zo súkromného sektora. V záujme dosiahnutia celkového cieľa, ktorým je zvýšenie konkurencieschopnosti EDTIB, by mal fond FAST zároveň poskytovať podporu pre MSP (vrátane startupov a scaleupov) a malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou v celej EÚ, ktoré vyrábajú obranné technológie a výrobky obranného priemyslu, ako aj pre spoločnosti, ktoré sú skutočnou alebo potenciálnou súčasťou dodávateľského reťazca obranného priemyslu a ktoré čelia ťažkostiam súvisiacim s prístupom k finančným prostriedkom. Fond FAST by mal slúžiť na urýchlenie investícií do výroby technológií a výrobkov obranného priemyslu, a tak posilniť bezpečnosť dodávok v rámci únijských hodnotových reťazcov obranného priemyslu.
- (31) V Únii čelia kooperatívne zbrojné programy značným výzvam, pričom sa väčšinou zriaďujú *ad hoc* a sŕžuje ich zložitosť, oneskorenia a prekračovanie stanovených nákladov. Na nápravu tejto situácie a aby sa zabezpečilo nepretržité dodržiavanie záväzkov členskými štátmi počas celého životného cyklu obranných spôsobilostí, treba štruktúrovanejší prístup na úrovni EÚ. Na dosiahnutie tohto cieľa by Komisia mala podporovať úsilie členských štátov sprístupnením nového právneho rámca, a to štruktúry pre európsky zbrojný program (SEAP), ktorej cieľom je podporiť a posilniť spoluprácu v oblasti obrany. Akcie vykonávané v tomto rámci by sa mali s akciami vykonávanými v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP) vzájomne posilňovať, a to najmä v kontexte plánu rozvoja spôsobilostí (CDP) a projektov stálej štruktúrovanej spolupráce (PESCO).
- (32) V rámci tejto štruktúry pre európsky zbrojný program by mali členské štáty využívať štandardizované postupy na účely iniciovania a riadenia kooperatívnych programov v oblasti obrany. Spolupráca v tomto rámci by mala členským štátom zároveň za určitých podmienok umožniť, aby využívali vyššiu mieru financovania, zjednodušené a harmonizované postupy verejného obstarávania a ak členské štáty dané obstarané

vybavenie spoločne vlastní, aj oslobodenie od DPH. Vďaka statusu medzinárodnej organizácie by členské štáty mali mať možnosť, ak si to želajú, emitovať dlhopisy s cieľom zabezpečiť dlhodobý plán financovania zbrojných programov. Hoci by Únia neniesla zodpovednosť za emisiu dlhopisov uskutočňovaných členskými štátmi, vďaka príspevkom v rámci programu EDIP určených na fungovanie štruktúry SEAP by sa mohli zlepšiť podmienky financovania zbrojných programov členskými štátmi, ktoré sú oprávnené na podporu Únie.

- (33) V záujme realizácie účinného postupu na účely zriadenia štruktúry SEAP je potrebné, aby členské štáty, pridružené krajiny alebo Ukrajina, ktoré sú ochotné zriadiť štruktúru SEAP, predložili žiadosť Komisii, ktorá by mala posúdiť, či navrhované stanovy zbrojného programu spĺňajú požiadavky tohto nariadenia. Takáto žiadosť by mala obsahovať vyhlásenie hostiteľského členského štátu o tom, že odo dňa zriadenia štruktúry SEAP ju uznáva za medzinárodný orgán alebo organizáciu na účely uplatňovania smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty a smernice Rady (EÚ) 2020/262 z 19. decembra 2019, ktorou sa ustanovuje všeobecný systém spotrebných daní.
- (34) Rozhodnutie o zriadení SEAP by malo byť z dôvodov transparentnosti uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Z rovnakých dôvodov by sa k takýmto rozhodnutiam mali pripojiť základné prvky stanov SEAP.
- (35) Aby štruktúra SEAP mohla vykonávať svoje činnosti čo najefektívnejšie, mala by mať odo dňa nadobudnutia účinnosti rozhodnutia o jej zriadení právnu subjektivitu a čo najrozsiahlejšiu právnu spôsobilosť. Na účely určenia rozhodného práva by mala mať daná SEAP štatutárne sídlo na území jedného jej člena, ktorý je členským štátom.
- (36) Členskú základňu SEAP by mali tvoriť najmenej tri členské štáty a môžu do nej patriť aj pridružené krajiny a Ukrajina.
- (37) V záujme fungovania SEAP je potrebné, aby sa v stanovách uvádzali podrobnejšie ustanovenia, na základe ktorých by Komisia mala preskúmať súlad žiadosti s pravidlami stanovenými v tomto nariadení.
- (38) Na jednej strane treba zabezpečiť, aby mala SEAP potrebnú flexibilitu na zmenu svojich stanov, pričom na druhej strane treba zabezpečiť zachovanie určitých kľúčových prvkov, najmä prvkov potrebných z hľadiska vydania stanov SEAP, a to prostredníctvom nevyhnutnej kontroly na úrovni Únie. Ak sa zmena týka základného prvku stanov pripojených k rozhodnutiu o zriadení štruktúry SEAP, mala by ju pred tým, ako nadobudne účinnosť, schváliť Komisia rozhodnutím prijatým rovnakým postupom, akým sa zriadila štruktúra SEAP. Akákoľvek iná zmena by sa mala oznámiť Komisii, ktorá by mala mať možnosť podať námietku, ak usúdi, že daná zmena je v rozpore s týmto nariadením.
- (39) Štruktúra SEAP by mala mať možnosť vymenovať zástupcu povereného obstarávaním, konajúceho vo svojom vlastnom mene. SEAP by mala byť schopná vo svojom vlastnom mene alebo v mene svojich členov obstarávať výrobky obranného priemyslu. Ak štruktúra SEAP realizuje obstarávanie vo svojom vlastnom mene, mala by sa považovať za medzinárodnú organizáciu, ktorá nakupuje na svoje vlastné účely v zmysle článku 12 písm. c) smernice 2009/81/ES v súlade s pravidlami štátnej pomoci. Ak štruktúra SEAP realizuje obstarávanie v mene svojich členov, mala by v záujme primeraného stimulovania členských štátov, aby sa zapojili do spolupráce v rámci SEAP, odchyľne od smernice 2009/81/ES, mať možnosť stanoviť svoje vlastné pravidlá obstarávania. Týmto pravidlami by sa mal zabezpečiť súlad so

zásadami primárneho práva EÚ uplatniteľnými na verejné obstarávanie, a to najmä zásadami transparentnosti, nediskriminácie a hospodárskej súťaže.

- (40) SEAP by mohla spĺňať podmienky na financovanie v súlade s hlavou VI nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046. Bolo by možné aj financovanie v rámci politiky súdržnosti v súlade s príslušnými právnymi predpismi Únie.
- (41) Štruktúra SEAP by s cieľom plniť svoje úlohy čo najefektívnejšie a ako logický dôsledok svojej právnej subjektivity mala niesť zodpovednosť za svoje dlhy. Aby mohli členovia nájsť vhodné riešenie, pokiaľ ide o ich zodpovednosť, v stanovách by mala existovať možnosť upraviť rôzne režimy zodpovednosti, ktoré by išli nad rámec zodpovednosti pomerne obmedzenej vo vzťahu k príspevkom jednotlivých členov.
- (42) Keďže je štruktúra SEAP zriadená podľa práva Únie, mala by sa okrem práva štátu, v ktorom má svoje štatutárne sídlo, riadiť aj právom Únie. Konzorcium SEAP však môže vykonávať svoju činnosť aj v inom štáte. Právo tohto iného štátu by sa malo uplatňovať v špecifických otázkach vymedzených v stanovách SEAP. Okrem toho by sa štruktúra SEAP mala riadiť vykonávacími pravidlami, ktoré sú v súlade s jej stanovami.
- (43) Aby sa zabezpečila dostatočná kontrola súladu s týmto nariadením, štruktúra SEAP by mala Komisiu a príslušným verejným orgánom zasielať svoju výročnú správu, ako aj akékoľvek informácie o okolnostiach, ktoré by mohli závažne ohroziť plnenie jej úloh. Ak Komisia na základe výročnej správy alebo z iných zdrojov nadobudne podozrenie, že štruktúra SEAP svojím konaním závažne porušuje toto nariadenie alebo iný uplatniteľný právny predpis, mala by štruktúru SEAP a/alebo jej členov požiadať o vysvetlenie a/alebo prijatie opatrení. V mimoriadnych prípadoch a ak nebude prijaté žiadne nápravné opatrenie, Komisia by mohla zrušiť rozhodnutie o zriadení štruktúry SEAP, čím sa začne proces jej likvidácie.
- (44) Európsky parlament a Rada vyzvali po prijatí nariadenia ASAP Komisiu, aby zvažila predloženie právneho rámca zameraného na zaistenie bezpečnosti dodávok (spoločné vyhlásenie z 11. júla 2023). Do tohto spoločného vyhlásenia spoluzákonodarcov sa premietli závery Európskej rady z decembra 2013, v ktorých sa vyzýva na zavedenie komplexného celounijného režimu bezpečnosti dodávok, ako aj odporúčanie Európskeho parlamentu z 8. júna 2022 apelujúce na Komisiu, aby takýto režim bezodkladne nastolila.
- (45) Kríza, ktorá nastala v dôsledku vojenskej agresie Ruska voči Ukrajine, nielenže poukázala na nedostatky v odvetví obranného priemyslu Únie, ale priniesla aj výzvy z hľadiska fungovania vnútorného trhu s výrobkami obranného priemyslu. Neustále zhoršovanie geopolitickej situácie už spôsobilo značné a trvalé zvýšenie dopytu, ktorý môže ovplyvniť fungovanie vnútorného trhu výroby a obchodovanie s určitými výrobkami obranného priemyslu a ich komponentmi v Únii. Zatiaľ čo niektoré členské štáty v záujme národnej bezpečnosti prijali alebo pravdepodobne prijmú opatrenia na zachovanie svojich vlastných zásob, iné čelia ťažkostiam v prístupe k tovaru potrebnému na výrobu alebo obstarávanie príslušných výrobkov obranného priemyslu. Ťažkosti s prístupom k jednej surovine alebo ku konkrétnemu komponentu niekedy spôsobia prekážky v celých výrobných reťazcoch. S cieľom zabezpečiť fungovanie vnútorného trhu za akýchkoľvek podmienok, ako aj jeho odolnosť voči akýmkoľvek otrasom, treba koordinovane stanoviť harmonizované pravidlá na zvýšenie bezpečnosti dodávok výrobkov obranného priemyslu. Uvedené opatrenia by mali vychádzať z článku 114 ZFEÚ.

- (46) V záujme dosiahnutia všeobecného cieľa verejnej politiky, ktorým je bezpečnosť, je nevyhnutné čo najrýchlejšie zriadiť výrobné zariadenia súvisiace s výrobou príslušných výrobkov obranného priemyslu a pritom udržať administratívnu záťaž na minimálnej úrovni. Z tohto dôvodu by členské štáty mali žiadosti týkajúce sa plánovania, výstavby a prevádzky závodov a zariadení na výrobu príslušných výrobkov obranného priemyslu vybavovať čo najrýchlejšie. Takéto žiadosti by sa mali pri zvažovaní právnych záujmov v jednotlivých prípadoch považovať za prioritné.
- (47) S prihliadnutím na cieľ tohto nariadenia, ako aj na núdzovú situáciu a výnimočný kontext v súvislosti s jeho prijatím by členské štáty mali individuálne posúdiť uplatňovanie výnimiek súvisiacich s oblasťou obrany vzhľadom na vnútroštátne, ako aj uplatniteľné úijné právo, ak sa domnievajú, že uplatňovanie takýchto výnimiek by uľahčilo dosiahnutie daného cieľa. Mohlo by sa to vzťahovať najmä na právo Únie týkajúce sa otázok životného prostredia, zdravia a bezpečnosti, ktoré je nevyhnutné na zlepšovanie ochrany ľudského zdravia a životného prostredia, ako aj na dosiahnutie udržateľného a bezpečného rozvoja. Vykonávanie uvedeného práva by však mohlo vytvárať aj regulačné prekážky, ktoré by brzdili potenciál obranného priemyslu Únie pri zvyšovaní výroby a dodávok príslušných výrobkov obranného priemyslu. Je kolektívnou zodpovednosťou Únie a jej členských štátov, aby urýchlene preskúmali akékoľvek opatrenia, ktoré by mohli prijať na zmiernenie možných prekážok. Žiadne takéto opatrenie, či už na úijnej, regionálnej alebo vnútroštátnej úrovni, by nemalo ohrozovať životné prostredie, zdravie a bezpečnosť.
- (48) Cieľom smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/81/ES je harmonizovať postupy verejného obstarávania pri zadávaní verejných zákaziek v oblasti obrany a bezpečnosti, čím sa umožní splniť bezpečnostné požiadavky členských štátov a povinnosti vyplývajúce zo ZFEÚ. Uvedená smernica obsahuje predovšetkým osobitné ustanovenia upravujúce naliehavé situácie, ktoré nastali v dôsledku krízy, najmä skrátené lehoty na doručenie ponúk a možnosť uplatniť rokovacie konanie bez predchádzajúceho zverejnenia oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania. V mimoriadne naliehavej situácii, predovšetkým takej, ktorá nastala počas krízy dodávok a bezpečnostnej krízy, by však tieto pravidlá mohli byť nezlučiteľné aj s týmito ustanoveniami, a to v prípadoch, keď majú dva alebo viaceré členské štáty v úmysle podieľať sa na spoločnom obstarávaní. V niektorých prípadoch je jediným riešením, ktoré zaisťuje bezpečnostné záujmy daných členských štátov, umožniť prístup k existujúcej rámcovej dohode verejným obstarávateľom/obstarávateľom z členských štátov, ktorí neboli jej pôvodnými zmluvnými stranami, hoci táto možnosť v pôvodnej rámcovej dohode stanovená nebola.
- (49) V súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie sa zmeny verejnej zákazky majú prísne obmedzovať na to, čo je za daných okolností absolútne nevyhnutné, pričom sa v čo najväčšej možnej miere dodržiavajú zásady nediskriminácie, transparentnosti a proporcionality. V tejto súvislosti by malo byť možné odchyliť sa od smernice 2009/81/ES tak, že sa zvýšia množstvá stanovené v rámcovej dohode, pričom prístup k dohode sa zároveň umožní verejným obstarávateľom/obstarávateľom z iných členských štátov. Pokiaľ ide o uvedené dodatočné množstvá, títo verejní obstarávatelia/obstarávatelia by mali mať rovnaké podmienky ako pôvodný verejný obstarávateľ/obstarávateľ, ktorý uzavrel pôvodnú rámcovú dohodu. V takýchto prípadoch by mal pôvodný verejný obstarávateľ/obstarávateľ zároveň umožniť každému hospodárskemu subjektu, ktorý spĺňa podmienky verejného obstarávateľa/obstarávateľa pôvodne stanovené v postupe obstarávania pre danú rámcovú dohodu vrátane požiadaviek na kvalitatívne výbery, ako sa uvádza v článkoch 39 až 46 smernice 2009/81/ES, pripojiť sa k uvedenej rámcovej dohode.

Popri tom by sa mali prijať náležité opatrenia na zaistenie transparentnosti s cieľom zabezpečiť, aby boli informované všetky potenciálne zainteresované strany.

- (50) Hoci reakcia EÚ a jej členských štátov na bezprostredný problém, ktorý nastal v dôsledku ruskej vojenskej agresie voči Ukrajine, bola rýchla a rozhodná, nastal čas, aby EÚ prešla od reakcie na núdzovú situáciu k budovaniu svojej dlhodobej pripravenosti. Odolnosť je predpokladom pripravenosti a konkurencieschopnosti EDTIB. EÚ už vyvinula nástroje a rámce na zvyšovanie priemyselnej pripravenosti a odolnosti, ktoré majú pomôcť pri riešení budúcich krízových situácií. Takéto opatrenia, ktoré by mali slúžiť na podporu EDTIB, však nie sú k dispozícii.
- (51) Preto je nevyhnutné zaviesť modulárny a postupný režim bezpečnosti dodávok EÚ s cieľom posilniť solidaritu a účinnosť v reakcii na napätie v dodávateľských reťazcoch alebo na bezpečnostné krízy a umožniť včasné odhaľovanie potenciálnych úzkych miest. Takýto režim by mal EÚ a jej členským štátom umožniť predvídať a riešiť dôsledky kríz dodávok, keď výpadky komponentov používaných v civilnom sektore alebo komponentov s dvojakým použitím či výpadky surovín závažne ohrozujú včasnú dostupnosť a dodávky výrobkov obranného priemyslu, a aj dôsledky kríz dodávok, ktoré priamo súvisia s existenciou bezpečnostnej krízy v Únii alebo jej susedstve a ktoré vedú k výpadkom určitých výrobkov obranného priemyslu.
- (52) V záujme predvídania potenciálnych výpadkov by mali príslušné vnútroštátne orgány Komisiu upozorniť, ak sa dozvedia o riziku závažného narušenia dodávok produktov dôležitých v krízovej situácii alebo disponujú konkrétnymi a spoľahlivými informáciami o výskyte akéhokoľvek ďalšieho relevantného rizikového faktora alebo udalosti. Ak sa Komisia dozvie o riziku závažného narušenia dodávok výrobkov obranného priemyslu alebo disponuje konkrétnymi a spoľahlivými informáciami o výskyte akéhokoľvek ďalšieho relevantného rizikového faktora alebo udalosti, mala by v záujme zabezpečenia koordinovaného prístupu zvolať mimoriadne zasadnutie Rady pre pripravenosť obranného priemyslu s cieľom diskutovať o závažnosti daných narušení a o prípadnom začatí postupu na aktivovanie krízového stavu, ako aj o tom, či môže byť vhodné, potrebné a primerané, aby členské štáty nadviazali dialóg so zainteresovanými stranami s cieľom identifikovať, pripraviť a prípadne aj koordinovať takéto preventívne opatrenia. Komisia by mala v relevantných prípadoch konzultovať a spolupracovať s relevantnými tretími krajinami s cieľom spoločne riešiť narušenia dodávateľského reťazca, a to v súlade s medzinárodnými záväzkami a bez toho, aby boli dotknuté procedurálne požiadavky.
- (53) Vzhľadom na komplexnosť dodávateľských reťazcov v sektore obrany a riziko výpadkov, ku ktorým môže v dohľadnej budúcnosti dochádzať, by sa v tomto nariadení mali stanoviť nástroje na koordinovaný prístup k mapovaniu a monitorovaniu dodávateľských reťazcov určitých výrobkov obranného priemyslu, ako aj k účinnému a primeranému riešeniu možných narušení trhu.
- (54) Cieľom mapovania újijných dodávateľských reťazcov v sektore obrany by mala byť analýza ich silných a slabých stránok, ktorej účelom je zaistiť bezpečnosť dodávok a odolnosť. Na tento účel by mala Komisia identifikovať výrobky, komponenty, ako aj suroviny, ktoré sa považujú za kritické z hľadiska dodávok výrobkov a produktov obranného priemyslu s mimoriadnym významom pre obranné záujmy Únie a jej členských štátov (produkty dôležité v krízovej situácii), a to na základe vstupov a odporúčaní Rady pre pripravenosť obranného priemyslu. Mapovanie by malo byť založené na verejne a komerčne dostupných údajoch a v prípade potreby na údajoch získaných prostredníctvom žiadostí o dobrovoľné informácie adresovaných podnikom po konzultácii s Radou pre pripravenosť obranného priemyslu.

- (55) V záujme predpovedania budúcich narušení rôznych fáz únijných dodávateľských reťazcov v sektore obrany a vnútroúnijného obchodu, ako aj prípravy na ne by mala Komisia za pomoci Rady pre pripravenosť obranného priemyslu a na základe výstupov mapovania určiť a vypracovať zoznam ukazovateľov včasného varovania. Medzi takéto ukazovatele by mohlo patriť neobvyklé predĺženie realizačnej lehoty, dostupnosť surovín, medziproduktov a ľudského kapitálu potrebných na výrobu produktov dôležitých v krízovej situácii alebo náležitého výrobného vybavenia, predpokladaný dopyt, prudké nárasty cien presahujúce bežné kolísanie cien, vplyv bezpečnostných kríz, nehôd, útokov, prírodných katastrof alebo iných závažných udalostí, účinok obchodných politík, colných sadzieb, vývozných obmedzení, obchodných prekážok a iných opatrení súvisiacich s obchodom, ako aj účinok zatvárania podnikov, premiestnenia podnikov (offshoring) alebo akvizície kľúčových účastníkov trhu. Monitorovacie činnosti Komisie by sa mali zameriavať na tieto ukazovatele včasného varovania.
- (56) S cieľom minimalizovať záťaž podnikov reagujúcich na monitorovanie a zabezpečiť zmysluplné zostavenie získaných informácií by Komisia mala zabezpečiť normalizované a zabezpečené prostriedky zberu informácií. Týmito prostriedkami by sa malo zaistiť, aby sa so všetkými získanými informáciami zaobchádzalo dôverne, čím sa zabezpečí obchodné tajomstvo a kybernetická bezpečnosť.
- (57) Na základe toho by mala Komisia vypracovať zoznam, v ktorom identifikuje výrobky obranného priemyslu dôležité v krízovej situácii, ich suroviny alebo komponenty, ktoré sú zasiahnuté narušením alebo potenciálnym narušením fungovania jednotného trhu a jeho dodávateľských reťazcov, čo má za následok ich značné výpadky. Komisia by mala tento zoznam pravidelne aktualizovať s cieľom zamerať sa len na možné narušenia alebo úzke miesta, ktoré majú vplyv na bezpečnosť dodávok príslušných výrobkov obranného priemyslu, ako aj ich surovín a komponentov.
- (58) Vzhľadom na citlivý charakter rozhodnutia o aktivovaní krízového stavu dodávok alebo krízového stavu dodávok súvisiaceho s bezpečnosťou a potenciálnych opatrení, ktoré sa môžu prijať v reakcii na takéto stavy, a to vrátane významného vplyvu, ktorý by takéto opatrenia mohli mať na súkromné podniky v Únii, by sa mala na Radu preniesť právomoc prijať vykonávací akt, pokiaľ ide o aktivovanie, predĺženie a ukončenie týchto stavov.
- (59) Ak dôjde k aktivovaniu krízového stavu dodávok alebo krízového stavu dodávok súvisiaceho s bezpečnosťou, Komisia by mala mať možnosť požiadať o získanie informácií potrebných na zabezpečenie včasnej dostupnosti produktov dôležitých v krízovej situácii od podnikov, ktorých činnosti súvisia s týmito výrobkami, ich surovinami alebo komponentmi, a to po dohode s členským štátom, v ktorom sú tieto podniky usadené. O tieto informácie by sa malo opierať rozhodnutie Komisie o náležitých opatreniach podľa tohto nariadenia s cieľom riešiť možné narušenia alebo úzke miesta ovplyvňujúce bezpečnosť dodávok príslušných výrobkov obranného priemyslu, ako aj relevantných surovín a komponentov.
- (60) Takýto mechanizmus identifikácie, mapovania a nepretržitého monitorovania by mal umožniť vykonať analýzu v takmer reálnom čase, pokiaľ ide o výrobnú kapacitu v Únii, kritické faktory ovplyvňujúce bezpečnosť dodávok príslušných výrobkov obranného priemyslu a stav zásob. Zároveň by mal Komisii umožniť navrhnúť opatrenia v rámci reakcie na núdzové situácie v prípade skutočných alebo potenciálnych výpadkov.

- (61) V záujme zachovania cieľa všeobecného záujmu, ktorým je bezpečnosť Únie a jej členských štátov, je nevyhnutné zabrániť výpadkom príslušných výrobkov obranného priemyslu, pričom v prípade potreby sú odôvodnené primerané zásahy do základných práv podnikov dodávajúcich produkty dôležité v krízovej situácii, ako je sloboda podnikania v súlade s článkom 16 charty a právo vlastníť majetok v súlade s článkom 17 charty, vzhľadom na článok 52 charty. Takéto zásahy môžu byť odôvodnené najmä vtedy, keď niekoľko členských štátov vynaložilo osobitné úsilie na konsolidáciu dopytu prostredníctvom spoločného obstarávania, čím prispelo k ďalšej integrácii a hladkému fungovaniu vnútorného trhu s príslušnými výrobkami obranného priemyslu.
- (62) Na zabezpečenie nepretržitej prevádzky kritických odvetví v čase krízy, a to len ak je to nevyhnutné a primerané na daný účel, by Komisia ako krajné riešenie mohla od príslušných podnikov vyžadovať, aby akceptovali a priorizovali objednávky týkajúce sa produktov dôležitých v krízovej situácii. Rozhodnutie o prioritných objednávkach by sa malo prijať v súlade so všetkými uplatniteľnými právnymi povinnosťami Únie a so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Povinnosť prioritného plnenia by mala mať prednosť pred akoukoľvek povinnosťou plnenia podľa súkromného alebo verejného práva s výnimkou povinností priamo súvisiacich s vojenskými objednávkami, pričom by sa v nej mali zohľadňovať legitímne ciele podnikov a náklady a úsilie potrebné na akúkoľvek zmenu výrobných postupov. Každá prioritná objednávka by sa mala zadávať za spravodlivú a primeranú cenu, v ktorej by mali byť zohľadnené alternatívne náklady podniku vzhľadom na existujúce zmluvy.
- (63) Povinnosť priorizovať výrobu určitých výrobkov by nemala neprimerane zasahovať do slobody podnikania a zmluvnej voľnosti stanovenej v článku 16 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a práva vlastníť majetok stanoveného v článku 17 charty. Akékoľvek obmedzenie týchto práv by malo byť v súlade s článkom 52 ods. 1 charty stanovené zákonom, rešpektovať podstatu týchto práv a slobôd a byť v súlade so zásadou proporcionality.
- (64) Ak na základe posúdenia Komisie s podporou vysokého predstaviteľa dôjde k aktivovaniu krízového stavu dodávok súvisiaceho s bezpečnosťou, mali by byť k dispozícii aj opatrenia uplatniteľné v prípade krízového stavu dodávok. Okrem toho by Rada mala aktivovať opatrenia, ktoré v prípade danej krízy považuje za náležité. V tejto súvislosti by mala Rada venovať osobitnú pozornosť potrebe zabezpečiť vysokú úroveň bezpečnosti Únie, členských štátov a európskych občanov.
- (65) Ak sa aktivuje krízový stav dodávok súvisiaci s bezpečnosťou a v záujme riešenia prípadov, keď členský štát čelí alebo môže čeliť vážnym ťažkostiam buď pri zadávaní objednávky alebo pri plnení zmluvy o dodávkach výrobkov obranného priemyslu v dôsledku výpadkov alebo závažných rizík výpadkov produktov dôležitých v krízovej situácii, Rada by mala mať možnosť aktivovať opatrenia na úrovni Únie, ktoré sú zamerané na zabezpečenie dostupnosti tovaru dôležitého v krízovej situácii, ako sú prioritné žiadosti na zabezpečenie riadneho fungovania vnútorného trhu a jeho dodávateľských reťazcov v sektore obrany.
- (66) Ako krajné riešenie by sa prioritné žiadosti mali zamerať na riešenie situácií, keď výrobu alebo dodávku produktov dôležitých v krízovej situácii, ktoré sú produktmi a výrobkami obranného priemyslu, nemožno zabezpečiť inými opatreniami. Prioritná žiadosť by mala vychádzať z objektívnych, faktických, merateľných a podložených údajov. Mali by sa v nej zohľadňovať oprávnené záujmy podnikov a náklady a úsilie potrebné na akúkoľvek zmenu výrobných postupov. Po akceptovaní prioritnej žiadosti

by povinnosť jej plnenia mala mať prednosť pred akoukoľvek povinnosťou plnenia podľa súkromného alebo verejného práva. Každá prioritná žiadosť by sa mala zadávať s uvedením spravodlivej a primeranej ceny.

- (67) Na účely podpory Komisie pri vykonávaní tohto nariadenia by sa mala zriadiť Rada pre pripravenosť európskeho obranného priemyslu, ktorej členmi budú Komisia, vysoký predstaviteľ/vedúci agentúry a členské štáty. Mimo rámca súčasného nariadenia budú vysoký predstaviteľ/vedúci agentúry a Komisia popri tom z vlastnej iniciatívy zvolávať zasadnutia členov a spolupredsedať týmto zasadnutiam v súvislosti s činnosťou rady, a to s cieľom vykonávať funkciu spoločného programovania a verejného obstarávania a poskytovať strategické usmernenia a poradenstvo v záujme zlepšenia priemyselno-obrannej pripravenosti základne EDTIB v súlade so Stratégiou pre európsky obranný priemysel.
- (68) Toto nariadenie by sa malo uplatňovať bez toho, aby boli dotknuté pravidlá Únie v oblasti hospodárskej súťaže, najmä články 101 až 109 ZFEÚ a právne akty, ktorými sa uvedené články vykonávajú.
- (69) V súlade s článkom 41 ods. 2 Zmluvy o EÚ sa prevádzkové výdavky vyplývajúce z hlavy V kapitoly 2 ZEÚ majú účtovať na ťarchu rozpočtu Únie s výnimkou výdavkov vyplývajúcich z operácií s vojenskými alebo obrannými dôsledkami.
- (70) Toto nariadenie by sa malo uplatňovať bez toho, aby bol dotknutý osobitný charakter bezpečnostnej a obrannej politiky niektorých členských štátov,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Kapitola I

Všeobecné ustanovenia

Článok 1

Predmet úpravy

V tomto nariadení sa stanovuje rozpočet a súbor opatrení zameraných na podporu pripravenosti obranného priemyslu Únie a jej členských štátov posilnením konkurencieschopnosti, reakcieschopnosti a schopnosti európskej obrannej technologickej a priemyselnej základne (ďalej len „EDTIB“) zabezpečiť včasnú dostupnosť a dodávky výrobkov obranného priemyslu a prispieť k obnove, rekonštrukcii a modernizácii ukrajinskej obrannej technologickej a priemyselnej základne (ďalej len „ukrajinská DTIB“), a to najmä prostredníctvom:

1. zriadenia Programu pre európsky obranný priemysel (ďalej len „program“), ktorý zahŕňa opatrenia na posilnenie konkurencieschopnosti, reakcieschopnosti a schopnosti EDTIB, medzi ktoré môže patriť zriadenie Fondu na urýchlenie transformácie dodávateľských reťazcov v sektore obrany (ďalej len „FAST“);
2. zriadenia programu spolupráce s Ukrajinou v záujme obnovy, rekonštrukcie a modernizácie ukrajinskej obrannej technologickej a priemyselnej základne (ďalej len „Nástroj na podporu Ukrajiny“);

3. právneho rámca, v ktorom sa stanovujú požiadavky na zriadenie štruktúry pre európsky zbrojný program (SEAP), ako aj postupy a účinky zriadenia tejto štruktúry, ako sa stanovuje v kapitole III;
4. právneho rámca zameraného na zaistenie bezpečnosti dodávok, odstránenie prekážok a úzkych miest a podporu výroby výrobkov obranného priemyslu, ako sa stanovuje v kapitole IV;
5. zriadenia Rady pre pripravenosť obranného priemyslu, ako sa uvádza v kapitole V.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „dohoda o budúcom nákupe“ je verejná zmluva uzavretá s jedným alebo viacerými podnikmi, ktorej cieľom je podporiť rýchly vývoj a/alebo výrobu výrobku a na základe ktorej sa na právo nákupu určitého počtu výrobkov v danom časovom rámci a za danú cenu vzťahuje predbežné financovanie časti počiatkových nákladov, ktorým čelia dotknuté podniky. Dohoda o budúcom nákupe je pre zúčastnených verejných obstarávateľov a pre dodávateľa síce právne záväzná, no ďalej sa musí realizovať formou uzatvárania zmlúv s predmetnými dodávateľmi;
2. „úzke miesto“ je situácia preťaženia vo výrobnom systéme, v dôsledku ktorého sa výroba zastaví alebo vážne spomalí;
3. „operácia kombinovaného financovania“ je akcia podporovaná z rozpočtu Únie, a to aj z mechanizmu alebo platformy kombinovaného financovania v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 6 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046, v rámci ktorej sa kombinujú nenávratné formy podpory a/alebo finančné nástroje z rozpočtu Únie a návratné formy podpory z rozvojových a iných verejných finančných inštitúcií alebo z komerčných finančných inštitúcií a od investorov;
4. „spoločné obstarávanie“ je obstarávanie, ktoré spoločne vykonávajú aspoň tri členské štáty;
5. „ovládanie“ je schopnosť uplatňovať rozhodujúci vplyv na právny subjekt priamo alebo nepriamo prostredníctvom jedného alebo viacerých sprostredkovateľských právnych subjektov;
6. „utajovaná skutočnosť“ je informácia alebo materiál v akejkoľvek forme, ktorých neoprávnené zverejnenie by mohlo spôsobiť rôzne stupne poškodenia záujmov Únie alebo jedného alebo viacerých členských štátov a ktoré sú označené stupňom utajenia EÚ alebo zodpovedajúcim označením stupňa utajenia, ako sú stanovené v Dohode medzi vládami členských štátov Európskej únie, ktoré sa zišli na zasadnutí Rady, o ochrane utajovaných skutočností, ktoré sa vymieňajú v záujme Európskej únie;
7. „výrobky obranného priemyslu“ sú akékoľvek výrobky obranného priemyslu uvedené v článku 2 smernice 2009/43/ES;
8. „výkonná riadiaca štruktúra“ je orgán právneho subjektu ustanovený v súlade s vnútroštátnym právom a v náležitých prípadoch podliehajúci generálnemu riaditeľovi, ktorý je oprávnený určovať stratégiu, ciele a celkové smerovanie právneho subjektu a ktorý vykonáva dohľad nad rozhodovaním manažmentu a monitoruje ho;
9. „právny subjekt“ je právnická osoba založená a uznaná ako taká podľa úniijného, vnútroštátneho alebo medzinárodného práva, ktorá má právnu subjektivitu

a spôsobilosť konať vo svojom mene, uplatňovať práva a podliehať záväzkom, alebo subjekt, ktorý nemá právnu subjektivitu, uvedený v článku 197 ods. 2 písm. c) nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046;

10. „akcia zameraná na inovácie v obrannom priemysle“ je akcia, ktorá pozostáva prevažne z činností priamo zameraných na vyhotovenie plánov a príprav alebo návrhov nových, upravených alebo zlepšených výrobkov obranného priemyslu, procesov alebo služieb, pričom môže zahŕňať výrobu prototypov, skúšanie, demonštračné činnosti, pilotné projekty, rozsiahle overovanie výrobkov a ich prvé uplatnenie na trhu;
11. „spoločnosť so strednou trhovou kapitalizáciou“ je podnik, ktorý nie je MSP a ktorý zamestnáva najviac 3 000 osôb, pričom počet zamestnancov sa vypočíta v súlade s článkami 3 až 6 prílohy k odporúčaniu 2003/361/ES;
12. „subjekt z nepridruženej tretej krajiny“ je právny subjekt, ktorý je usadený v nepridruženej tretej krajine alebo právny subjekt, ktorý je síce usadený v Únii alebo v pridruženej krajine, no ktorého výkonné riadiace štruktúry sa nachádzajú v nepridruženej tretej krajine;
13. „dohoda o odbere“ je akákoľvek zmluvná dohoda medzi aspoň [tromi] členskými štátmi a aspoň jedným výrobcem výrobkov obranného priemyslu, ktorá obsahuje buď záväzok členských štátov obstaráť za určité obdobie určité množstvo výrobkov obranného priemyslu alebo záväzok výrobcu takýchto výrobkov poskytnúť členským štátom možnosť tak urobiť;
14. „zástupca poverený obstarávaním“ je verejný obstarávateľ v zmysle článku 2 ods. 1 bodu 1 smernice 2014/24/EÚ a článku 3 ods. 1 smernice 2014/25/EÚ, ktorý je usadený v členskom štáte alebo pridruženej krajine, Európska obranná agentúra, štruktúra pre európsky zbrojný program alebo medzinárodná organizácia, ktoré sú určené členskými štátmi, pridruženými krajinami alebo Ukrajinou, aby v ich mene uskutočňovali spoločné obstarávanie;
15. „realizačná lehota“ je obdobie medzi zadaním nákupnej objednávky a momentom, keď výrobca danú objednávku splní;
16. „suroviny“ sú materiály potrebné na výrobu výrobkov obranného priemyslu;
17. „známka excelentnosti“ je značka kvality, ktorou sa preukazuje, že návrh predložený v rámci výzvy na predkladanie návrhov podľa nástroja splnil všetky prahové hodnoty hodnotenia stanovené v pracovnom programe, nemohol však získať financovanie z dôvodu nedostatočných rozpočtových prostriedkov na danú výzvu na predkladanie návrhov v pracovnom programe, mohol by však získať podporu z iných únijských alebo vnútroštátnych zdrojov financovania;
18. „bezpečnostná kríza“ je akákoľvek situácia v členskom štáte, pridruženej tretej krajine alebo nepridruženej tretej krajine, v ktorých došlo k škodlivej udalosti alebo v ktorých hrozí jej riziko, pričom daná udalosť svojím charakterom jednoznačne presahuje rozsah škodlivých udalostí vyskytujúcich sa v bežnom živote, podstatne ohrozuje alebo obmedzuje život a zdravie ľudí alebo si vyžaduje opatrenia na zabezpečenie základných potrieb obyvateľstva, alebo má zásadný vplyv na majetkové hodnoty vrátane ozbrojených konfliktov a vojen;
19. „citlivé informácie“ sú informácie a údaje vrátane utajovaných skutočností, ktoré majú byť chránené pred neoprávneným prístupom alebo zverejnením z dôvodu povinností stanovených v únijskom alebo vnútroštátnom práve alebo v záujme ochrany súkromia alebo bezpečnosti fyzickej alebo právnickej osoby;

20. „malé a stredné podniky“ alebo „MSP“ sú malé a stredné podniky v zmysle článku 2 prílohy k odporúčaniu Komisie 2003/361/ES;
21. „subdodávatelia zapojení do spoločného obstarávania“ sú akékoľvek právne subjekty poskytujúce kriticky dôležité vstupy s jedinečnými vlastnosťami, ktoré sú zásadne dôležité pre funkčnosť výrobku a ktorým je pridelený aspoň 15 % podiel hodnoty zákazky;
22. „malá spoločnosť so strednou trhovou kapitalizáciou“ je podnik, ktorý nie je MSP a ktorého počet zamestnancov vypočítaný v súlade s článkami 3 až 6 prílohy k odporúčaniu 2003/361 nepresahuje 499, pričom jeho ročný obrat nepresahuje 100 miliónov EUR, prípadne jeho ročná súvaha nepresahuje 86 miliónov EUR;
23. „produkty dôležité v krízovej situácii“ sú výrobky obranného priemyslu alebo ich kľúčové komponenty či suroviny, prípadne akékoľvek výrobky alebo služby kritické z hľadiska ich výroby, ktoré boli identifikované ako závažne zasiahnuté narušením alebo potenciálnym narušením fungovania vnútorného trhu a jeho dodávateľských reťazcov, čo má za následok ich skutočné alebo potenciálne značné výpadky;

Kapitola II

Oddiel 1: Všeobecné ustanovenia uplatniteľné na program a Nástroj na podporu Ukrajiny

Článok 3

Použitie financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi

1. Granty môžu mať formu financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi podľa článku 180 ods. 3 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046.
2. Ak má grant Únie na akcie posilňujúce EDTIB formu financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, výška príspevku Únie prideleného na každú akciu sa môže vymedziť na základe faktorov, ako sú:
 - a) zložitosť spoločného obstarávania, v prípade ktorého môže ako počiatočný zástupný ukazovateľ slúžiť podiel odhadovanej hodnoty spoločnej verejnej zákazky, a skúsenosti získané pri podobných opatreniach;
 - b) charakteristiky spolupráce, ktoré by mohli viesť k lepším výsledkom interoperability a silnejším dlhodobým investičným signálom pre priemysel, najmä ak sa spoločné obstarávanie vzťahuje na činnosti, ktoré by boli oprávnené na financovanie z rozpočtu Únie, napr. výskum a vývoj, skúšanie a certifikácia, počiatočná výroba alebo činnosti na podporu prevádzky;
 - c) počet zúčastnených členských štátov a pridružených krajín alebo začlenenie dodatočných členských štátov alebo pridružených krajín do existujúcich rámcov spolupráce;
 - d) úsilie spojené s rozšírením potrebných výrobných kapacít;
 - e) obstarávanie dodatočných množstiev pre iné členské štáty (rezerva pre pripravenosť obranného priemyslu).
3. Ak má grant Únie na opatrenia posilňujúce ukrajinskú DTIB formu financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, môže sa výška príspevku Únie okrem faktorov uvedených v odseku 2 zakladať na faktoroch, ako napríklad:

- a) zložitosť procesu pristúpenia Ukrajiny vrátane štrukturálnych reforiem a opatrení na podporu konvergencie s *acquis* Únie;
- b) úsilie o prispôsobenie ukrajinských procesov verejného obstarávania v oblasti obrany a prostredia pre ukrajinský obranný priemysel, a to aj s cieľom splniť normy NATO;
- c) úsilie a riziká spojené s prebiehajúcou útočnou vojnou, pričom sa zohľadňuje potreba odolným spôsobom obnoviť a modernizovať infraštruktúru poškodenú vojnou a prípadne potreba vhodnými opatreniami zabrániť, predchádzať alebo znižovať tieto dôsledky, a ak je to možné, kompenzovať ich.

Článok 4

Ciele

1. Cieľom programu a Nástroja na podporu Ukrajiny je zvýšiť pripravenosť obranného priemyslu EDTIB a ukrajinskej DTIB, a to najmä:
 - a) iniciovaním a urýchlením adaptácie priemyslu na štrukturálne zmeny, a to aj vytvorením a rozšírením jeho výrobných kapacít a otvorením dodávateľských reťazcov pre cezhraničnú spoluprácu a účinnú dostupnosť a dodávky v celej Únii, do ktorých sú vo významnej miere zapojené najmä MSP, malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou a iné spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou;
 - b) stimulovaním spolupráce pri verejnom obstarávaní v oblasti obrany s cieľom prispieť k solidarite, zabrániť účinkom vytlačania, zvýšiť účinnosť verejných výdavkov a znížiť nadmernú fragmentáciu, čo v konečnom dôsledku povedie k zvýšeniu štandardizácie obranných systémov a väčšej interoperabilite.
2. Činnosti prispievajúce k obnove, rekonštrukcii a modernizácii ukrajinskej DTIB zohľadňujú jej možnú budúcu integráciu do EDTIB, čím prispievajú k vzájomnej stabilite, bezpečnosti, mieru, prosperite a udržateľnosti.
3. Ciele stanovené v odseku 1 písm. a) sa sledujú s dôrazom na iniciovanie a urýchlenie prispôsobenia priemyslu rýchlym štrukturálnym zmenám spôsobeným vyvíjajúcim sa bezpečnostným prostredím. To môže zahŕňať zlepšenie a urýchlenie adaptačnej kapacity dodávateľských reťazcov pre produkty dôležité v krízovej situácii, vytvorenie výrobných kapacít alebo ich rozšírenie a skrátenie realizačnej lehoty výrobkov obranného priemyslu v celej Únii, pričom sa zohľadnia ciele Strategického kompasu pre bezpečnosť a obranu a odporúčania Rady pre pripravenosť obranného priemyslu.
4. Ciele stanovené v odseku 1 písm. b) sa sledujú s dôrazom na rozvoj EDTIB v celej Únii, aby mohla riešiť najmä potreby členských štátov v oblasti výrobkov obranného priemyslu z hľadiska kvality, dostupnosti, času a miesta dodania v súlade s prioritami obranných spôsobilostí, na ktorých sa spoločne dohodli členské štáty v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP), najmä v kontexte plánu rozvoja spôsobilostí, pričom sa zohľadnia ciele Strategického kompasu pre bezpečnosť a obranu a odporúčania Rady pre pripravenosť obranného priemyslu.
5. Ciele stanovené v odseku 2 sa sledujú s dôrazom na posilnenie cezhraničnej spolupráce medzi EDTIB a ukrajinskou DTIB, pričom sa zohľadnia potreby Ukrajiny v oblasti výrobkov obranného priemyslu, a to vytvorením výrobných kapacít alebo ich rozšírením v súlade s normami NATO, ochranou prostriedkov, technickou pomocou a výmenou personálu, zintenzívnenou spolupracou v oblasti spoločného obstarávania výrobkov obranného priemyslu pre Ukrajinu a udeľovaním licencií na

spoluprácu v oblasti výroby prostredníctvom verejno-súkromných partnerstiev alebo iných foriem spolupráce, napr. spoločných podnikov. Osobitná pozornosť sa venuje cieľu podporovať Ukrajinu pri postupnom zosúladiovaní s pravidlami, normami, politikami a postupmi Únie (*acquis*) s ohľadom na budúce členstvo v Únii.

Článok 5

Rozpočet

1. Finančné krytie na vykonávanie programu a Nástroja na podporu Ukrajiny pozostáva z:
 - a) v prípade opatrení na posilnenie EDTIB: 1 500 miliónov EUR v bežných cenách na obdobie od [...] – vložiť konkrétny dátum] do 31. decembra 2027, ako aj dodatočné príspevky v súlade s článkom 6;
 - b) opatrenia na posilnenie ukrajinskej DTIB: suma dodatočných príspevkov v súlade s článkom 6 vo vyčlenenom rozsahu, pod podmienkou uzatvorenia dohody uvedenej v článku 57.
2. S cieľom reagovať na nepredvídané situácie alebo nový vývoj a potreby môže Komisia prerozdeliť sumu pridelenú na opatrenia uvedené v odseku 1, a to najviac o 20 %, s výnimkou dodatočných finančných zdrojov uvedených v článku 6 ods. 2, ktoré sa neprerozdeľia.
3. Suma uvedená v odsekoch 1 a 5 tohto článku a sumy dodatočných príspevkov uvedené v článku 6 sa môžu použiť aj na technickú a administratívnu pomoc určenú na účely implementácie programu, ako sú prípravné, monitorovacie, kontrolné, auditorské a hodnotiace činnosti vrátane zisťovania cien a systémov a platforiem informačných technológií na úrovni inštitúcií, ako aj na všetku ostatnú technickú a administratívnu pomoc alebo výdavky na zamestnancov, ktoré vzniknú Komisii pri riadení programu/iných prvkov v rámci rozsahu pôsobnosti.
4. Okrem článku 12 ods. 4 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046, sa nevyužitú viazanú a platobnú rozpočtovú prostriedky automaticky prenášajú a môžu sa viazať a použiť až do 31. decembra nasledujúceho rozpočtového roka. Prenesená suma sa použije v nasledujúcom rozpočtovom roku ako prvá. Komisia informuje Európsky parlament a Radu o viazaných rozpočtových prostriedkoch prenesených v súlade s článkom 12 ods. 6 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046.
5. Odchylné od článku 209 ods. 3 prvého, druhého a štvrtého pododseku nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 predstavujú všetky príjmy a vrátené platby z finančných nástrojov zriadených podľa tohto nariadenia pre program alebo jeho nástupnícky program vnútorné pripísané príjmy v zmysle článku 21 ods. 5 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046.
6. Okrem článku 15 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 sa viazané rozpočtové prostriedky zodpovedajúce súčtu vymožených súm a prostriedkov, ktorých viazanosť sa zrušila, opäť sprístupnia programu alebo Nástroju na podporu Ukrajiny alebo jeho nástupcom v rámci rozpočtového postupu.
7. Rozpočtové záväzky na činnosti, ktoré prekračujú viac ako jeden finančný rok, možno rozpisovať do ročných splátok na niekoľko rokov.
8. Rozpočtové prostriedky možno do rozpočtu Únie na obdobie po roku 2027 zahrnúť na pokrytie výdavkov potrebných na plnenie cieľov stanovených v článku 4, aby bolo možné riadiť akcie, ktoré nebudú ukončené do konca trvania programu, ako aj na pokrytie výdavkov na kľúčové prevádzkové činnosti a na služby.

Článok 6

Dodatočné finančné zdroje

1. Členské štáty, inštitúcie, orgány a agentúry Európskej únie, tretie krajiny, medzinárodné organizácie, medzinárodné finančné inštitúcie alebo iné tretie strany môžu poskytovať dodatočné finančné príspevky na program, a to aj do Fondu na urýchlenie transformácie dodávateľských reťazcov v sektore obrany (FAST) uvedeného v článku 19 v súlade s článkom 208 ods. 2 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046. Takéto finančné príspevky predstavujú vonkajšie pripísané príjmy v zmysle článku 21 ods. 2 písm. a) bodu ii) [bodou a) prepracovaného znenia nariadenia o rozpočtových pravidlách], d) alebo e) alebo článku 21 ods. 5 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046.
2. Všetky dodatočné sumy získané v rámci príslušných reštriktívnych opatrení Únie sú vonkajšími pripísanými príjmami v zmysle článku 21 ods. 5 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 a použijú sa na opatrenia v rámci Nástroja na podporu Ukrajiny vrátane opatrení na posilnenie ukrajinskej DTIB.
3. Na žiadosť členských štátov možno na program previesť zdroje, ktoré boli členským štátom pridelené v rámci zdieľaného riadenia, a to za podmienok stanovených v príslušných ustanoveniach nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060⁶. Komisia implementuje tieto zdroje priamo v súlade s článkom 62 ods. 1 prvým pododsekom písm. a) nariadenia (EÚ, Euratom) č. 2018/1046 alebo nepriamo v súlade s písmenom c) uvedeného pododseku. Pripočítajú sa k zdrojom uvedeným v článku 5 ods. 3 písm. a). Uvedené zdroje sa použijú v prospech dotknutého členského štátu.
4. Ak Komisia neprijala právny záväzok v rámci priameho alebo nepriameho riadenia zdrojov presunutých v súlade s odsekom 3 a najneskôr v roku 2028, príslušné neviazané zdroje sa môžu na žiadosť členského štátu presunúť späť na jeden alebo viacero príslušných zdrojových programov v súlade s podmienkami stanovenými v príslušnom ustanovení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060.

Oddiel 2: Program

Článok 7

Alternatívne, kombinované a kumulatívne financovanie

1. Program sa vykonáva v synergii s inými programami Únie. Na akciu, na ktorú sa poskytol príspevok z iného programu Únie, možno takisto poskytnúť príspevok v rámci programu, ak tieto príspevky nepokrývajú tie isté náklady. Na zodpovedajúci príspevok sa vzťahujú pravidlá príslušného programu Únie sa uplatňujú alebo sa na všetky príspevky môže vzťahovať jednotný súbor pravidiel ktoréhokoľvek z prispievajúcich programov Únie a môže sa uzavrieť jediný právny záväzok. Kumulatívna podpora z rozpočtu Únie nesmie presiahnuť celkové oprávnené náklady na opatrenie a môže sa vypočítať na pomernom základe v súlade s dokumentmi, v ktorých sa stanovujú podmienky podpory.

⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159 – 706).

2. Na to, aby opatrenia získali známku excelentnosti v rámci programu, musia spĺňať všetky tieto podmienky:
 - a) boli vyhodnotené vo výzve na predkladanie návrhov v rámci programu;
 - b) sú v súlade s minimálnymi kvalitatívnymi požiadavkami danej výzvy na predkladanie návrhov;
 - c) z dôvodu rozpočtových obmedzení nie sú financované v rámci danej výzvy na predkladanie návrhov.
3. V súlade s príslušnými ustanoveniami nariadenia (EÚ) 2021/1060 sa z EFRR alebo ESF+ môžu podporovať návrhy predložené v rámci výzvy na predkladanie návrhov v rámci programu, ktoré v súlade s programom získali známku excelentnosti.

Článok 8

Vykonávanie a formy financovania z prostriedkov Únie

1. Program sa vykonáva v rámci priameho riadenia v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) 2018/1046 alebo nepriameho riadenia so subjektmi uvedenými v článku 62 ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046.
2. Finančné prostriedky Únie sa môžu poskytovať v ktorejkoľvek forme stanovenej v nariadení (EÚ, Euratom) 2018/1046, najmä vo forme grantov, cien, verejného obstarávania a finančných nástrojov v rámci operácií kombinovaného financovania v rámci Programu InvestEU v súlade s hlavou X nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046.
3. Odchyľne od článku 192 ods. 2 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046, môže Komisia v prípade činností uvedených v článku 11 ods. 3 písm. d), na ktoré sa poskytujú finančné prostriedky Únie vo forme grantu a dosahuje sa zisk, vymáhať percentuálny podiel zisku zodpovedajúci príspevku Únie na oprávnené náklady, ktoré príjemca pri vykonávaní akcie skutočne vynaložil, a to až do konečnej výšky príspevku Únie. Zisk sa vypočíta ako prebytok príjmov voči oprávneným nákladom na akciu, pričom príjmy sú obmedzené na financovanie z prostriedkov Únie, financovanie členskými štátmi vrátane verejného obstarávania, iné príjmy získané počas akcie a všetky príjmy plynúce z akcie. V pracovnom programe sa môžu stanoviť ďalšie podrobnosti.
4. Odchyľne od článku 193 ods. 2 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 sa finančné príspevky môžu, ak je to relevantné a potrebné na vykonávanie akcie, vzťahovať na akcie, ktoré sa začali pred dátumom predloženia návrhov týchto akcií, ako aj na súvisiace vzniknuté náklady, pokiaľ sa uvedené akcie nezačali pred 5. marcom 2024 a neboli dokončené pred podpísaním dohody o grante.

Článok 9

Tretie krajiny pridružené k programu

Program je otvorený účasti štátov Európskeho združenia voľného obchodu, ktoré sú členmi EHP, v súlade s podmienkami stanovenými v Dohode o Európskom hospodárskom priestore (ďalej len „pridružené krajiny“).

Oprávnené právne subjekty

1. Okrem kritérií stanovených v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) 2018/1046 sa uplatňujú kritériá oprávnenosti uvedené v odsekoch 2 až 7.
2. Prijemcovia finančných prostriedkov Únie musia byť usadení v Únii alebo pridruženej krajine.
3. Infraštruktúra, zariadenia, aktíva a zdroje príjemcov, ktoré sa používajú na účely akcie, sa nachádzajú na území členského štátu alebo pridruženej krajiny. Ak pre príjemcov nie sú ľahko dostupné žiadne alternatívy alebo žiadna relevantná infraštruktúra, zariadenia, aktíva a zdroje v Únii alebo pridruženej krajine, môžu využívať svoju infraštruktúru, zariadenia, aktíva a zdroje, ktoré sa nachádzajú alebo sú držané mimo územia členských štátov alebo pridružených krajín, a to za predpokladu, že takéto použitie nie je v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie a jej členských štátov a je v súlade s cieľmi stanovenými v článku 4.
4. Na účely akcie podporovanej z programu príjemcovia nesmú byť ovládané nepridruženou treťou krajinou alebo subjektom z nepridruženej tretej krajiny.
5. Odchyľne od odseku 4 je právny subjekt usadený v Únii alebo pridruženej krajine a ovládaný nepridruženou treťou krajinou alebo subjektom z nepridruženej tretej krajiny oprávnený byť príjemcom, ak bolo získanie jeho ovládania nepridruženou treťou krajinou alebo subjektom z nepridruženej tretej krajiny bolo podrobené preverovaniu v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/452 a v prípade potreby primeraným zmierňujúcim opatreniam s prihliadnutím na ciele stanovené v článku 4 tohto nariadenia, alebo ak sú záruky schválené členským štátom alebo pridruženou krajinou, v ktorom je usadený, sprístupnené Komisii.

Záruky poskytujú ubezpečenie, že zapojenie takého právneho subjektu do akcie nebude v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie a jej členských štátov, ako sú stanovené v rámci SZBP podľa hlavy V Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ), ani s cieľmi stanovenými v článku 4. Záruky sú takisto v súlade s článkom 11 ods. 8 písm. c). V zárukách sa najmä doloží, že na účely akcie sa prijali opatrenia, ktorými sa zabezpečí, že:

- a) ovládanie právneho subjektu sa nevykonáva spôsobom, ktorý obmedzuje jeho schopnosť vykonávať akciu a dosahovať výsledky alebo mu v tom bráni, ktorý ukladá obmedzenia týkajúce sa jeho infraštruktúry, zariadení, aktív, zdrojov, duševného vlastníctva alebo know-how potrebných na účely akcie, alebo ktorý oslabuje jeho spôsobilosti a normy potrebné na vykonanie akcie;
- b) sa nepridruženej tretej krajine alebo subjektu z nepridruženej tretej krajiny zabraňuje v prístupe k citlivým informáciám týkajúcim sa akcie a zamestnanci alebo iné osoby zapojené do akcie majú národnú bezpečnostnú previerku vydanú členským štátom alebo prípadne pridruženou krajinou;

Ak to členský štát alebo pridružená krajina, v ktorej je právny subjekt usadený, považuje za vhodné, môžu sa poskytnúť dodatočné záruky.

Komisia informuje výbor uvedený v článku 57 o každom právnom subjekte, ktorý sa považuje za oprávnený podľa tohto odseku.

6. Ak to nie je v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie a jej členských štátov, príjemcovia môžu pri vykonávaní oprávnenej akcie spolupracovať aj s právnymi subjektmi, ktoré sú usadené mimo územia členských štátov alebo pridružených krajín alebo ktoré sú ovládané nepridruženou treťou krajinou alebo subjektom z nepridruženej tretej krajiny, vrátane využívania aktív, infraštruktúr, zariadení a zdrojov takýchto právnych subjektov. Takáto spolupráca musí byť v súlade s cieľmi stanovenými v článku 4 a v súlade s článkom 11 ods. 8 písm. c).

Nepridružená tretia krajina alebo iný subjekt z nepridruženej tretej krajiny nesmie mať neoprávnený prístup k utajovaným skutočnostiam týkajúcim sa vykonávania akcie a musí sa zabrániť potenciálnym negatívnym dôsledkom na bezpečnosť dodávok vstupov kritických pre akciu.

Náklady spojené s týmito činnosťami nie sú oprávnené na podporu z programu.

7. Odseky 2 až 6 sa neuplatňujú na:
- verejných obstarávateľov členských štátov a pridružených krajín;
 - medzinárodné organizácie;
 - štruktúry pre európsky zbrojný program;
 - Európsku obrannú agentúru.

Článok 11

Oprávnené akcie

- Na financovanie sú oprávnené len akcie, ktorými sa plnia ciele stanovené v článku 4. Oprávnená akcia sa týka jednej alebo viacerých činností uvedených v odsekoch 2 až 5:
- Činnosti súvisiace so spolupracou verejných orgánov v procesoch verejného obstarávania v oblasti obrany (akcie spolupráce v oblasti obrany) môžu zahŕňať spoluprácu pri spoločnom obstarávaní výrobkov obranného priemyslu počas celého životného cyklu výrobkov obranného priemyslu, a to aj na účely vytvorenia rezervy pre pripravenosť obranného priemyslu, ako sa uvádza v článku 14 ods. 1 písm. b).
- Činnosti súvisiace s urýchlením prispôsobenia sa štrukturálnym zmenám výrobných kapacít výrobkov obranného priemyslu vrátane ich komponentov a zodpovedajúcich surovín, pokiaľ sú určené alebo sa používajú výlučne na výrobu výrobkov obranného priemyslu (akcie na posilnenie priemyslu), môžu zahŕňať:
 - optimalizáciu, rozšírenie, modernizáciu, vylepšenie alebo reprofiliáciu existujúcich výrobných kapacít alebo vytvorenie nových výrobných kapacít, pokiaľ sú tieto komponenty a suroviny určené alebo používané výlučne na výrobu výrobkov obranného priemyslu, najmä s cieľom zvýšiť výrobnú kapacitu alebo skrátiť realizačné lehoty, a to aj na základe obstarania alebo nadobudnutia potrebných obrábacích strojov a akýchkoľvek iných potrebných vstupov;
 - vytváranie cezhraničných priemyselných partnerstiev, a to aj prostredníctvom verejno-súkromných partnerstiev alebo iných foriem priemyselnej spolupráce, v rámci spoločného priemyselného úsilia vrátane činností zameraných na koordináciu získavania alebo rezervácie a vytvárania zásob výrobkov obranného priemyslu, komponentov a zodpovedajúcich surovín, pokiaľ sú tieto komponenty a suroviny určené alebo používané výlučne na výrobu výrobkov obranného priemyslu, ako aj na koordináciu výrobných kapacít a výrobných plánov;

- c) budovanie a sprístupňovanie rezervovaných pohotovostných výrobných kapacít (neustále aktívnych zariadení) pre príslušné výrobky obranného priemyslu, ich komponenty a zodpovedajúce suroviny, pokiaľ sú tieto komponenty a suroviny určené alebo používané výlučne na výrobu výrobkov obranného priemyslu, v súlade s objednanými alebo plánovanými objemami výroby;
 - d) podporu industrializácie a komercializácie výrobkov obranného priemyslu, ktoré boli vyvinuté v rámci akcií financovaných Úniou alebo iných činností spolupráce vykonávaných s podporou najmenej dvoch členských štátov, a to aj prostredníctvom vytvorenia cezhraničných priemyselných partnerstiev, verejno-súkromných partnerstiev alebo iných foriem priemyselnej spolupráce, zvýšenia počiatkovej výroby, ako aj udeľovania licencií na výrobu podľa potreby;
 - e) skúšanie, a to aj nevyhnutnej infraštruktúry, a podľa potreby certifikácia repasácie výrobkov obranného priemyslu s cieľom riešiť ich zastarávanie a zabezpečiť ich použiteľnosť pre koncových používateľov.
4. Činnosti zamerané na podporu zavádzania projekty spoločného európskeho záujmu v oblasti obrany.
5. Podporné činnosti („podporné akcie“) môžu zahŕňať:
- a) činnosti zamerané na zvýšenie interoperability a zameniteľnosti, a to vrátane krížovej certifikácie výrobkov obranného priemyslu, a činnosti vedúce k vzájomnému uznávaniu certifikácie alebo uľahčeniu vykonávania vojenských noriem;
 - b) činnosti zamerané na posilnenie bezpečnosti dodávok a odolnosti, najmä uľahčením prístupu na trh v oblasti obrany pre MSP, malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou, iné spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou a startupy a podporou pri získavaní potrebných certifikátov kvality a výroby;
 - c) odbornú prípravu, rekvalifikáciu alebo zvyšovanie úrovne zručností pracovníkov v súvislosti s činnosťami uvedenými v tomto článku;
 - d) obstarávanie systémov fyzickej a kybernetickej ochrany v súvislosti s činnosťami uvedenými v odseku 3 vrátane ich účinnosti počas nasadenia;
 - e) koordinačné a (technické) podporné akcie predovšetkým na riešenie úzkych miest zistených vo výrobných kapacitách a dodávateľských reťazcoch s cieľom zabezpečiť a urýchliť výrobu produktov dôležitých v krízovej situácii, aby sa zaistili ich účinné dodávky a včasná dostupnosť;
 - f) podporu Únie určenú štruktúram pre európsky zbrojný program, najmä na účely riadenia a udržiavania rezervy pre pripravenosť obranného priemyslu, ako sa uvádza v článku 14 ods. 1 písm. b);
 - g) núdzové činnosti vrátane inovácií v oblasti núdzovej obrany, pri ktorých sa aktivuje opatrenie uvedené v článku 52.
6. V prípade činností uvedených v odseku 2, odseku 3 písm. d) a v odseku 5 písm. a) akciu vykonávajú právne subjekty spolupracujúce v rámci konzorcia najmenej troch oprávnených právnych subjektov, ktoré sú usadené aspoň v troch rôznych členských štátoch alebo pridružených krajinách. Najmenej tri z uvedených oprávnených právnych subjektov usadených v najmenej dvoch rôznych členských štátoch alebo pridružených krajinách nesmú byť počas celého obdobia vykonávania akcie priamo alebo nepriamo ovládané rovnakým právnym subjektom a nesmú sa ovládať navzájom.

7. Odchylnne od odseku 6 sa akcia môže vykonávať prostredníctvom štruktúry pre európsky zbrojný program.
8. Na financovanie z nástroja nie sú oprávnené tieto akcie:
 - a) akcie spojené s tovarom alebo službami, ktoré zakazuje uplatniteľné medzinárodné právo;
 - b) akcie spojené so smrtiacimi autonómnymi zbraňami bez možnosti reálnej ľudskej kontroly nad rozhodnutiami o výbere cieľa a nasadenia pri vykonávaní útokov na ľudí;
 - c) akcie súvisiace s tovarom alebo službami, ktoré podliehajú kontrole alebo obmedzeniu zo strany nepridružených tretích krajín alebo subjektov z nepridružených tretích krajín priamo alebo nepriamo prostredníctvom jedného alebo viacerých sprostredkovateľských právnych subjektov, a to aj z hľadiska transferu technológií;
 - d) akcie alebo ich časti, ktoré už sú plne financované z iných verejných alebo súkromných zdrojov.

Článok 12

Osobitné ustanovenia uplatniteľné na akcie spoločného obstarávania

1. Na financovanie v rámci programu sú oprávnené len tieto právne subjekty:
 - a) verejní obstarávatelia členských štátov a pridružených krajín;
 - b) medzinárodné organizácie;
 - c) štruktúry pre európsky zbrojný program;
 - d) Európska obranná agentúra.
2. Členské štáty a pridružené krajiny zúčastňujúce sa na spoločnom obstarávaní jednomyselne vymenujú oprávnený právny subjekt ako zástupcu povereného obstarávaním, aby konal v ich mene na účely uvedeného spoločného obstarávania. Zástupca poverený obstarávaním vykonáva postupy obstarávania a uzaviera v mene zúčastnených krajín výsledné zmluvy s dodávateľmi. Zástupca poverený obstarávaním sa môže zúčastňovať na akcii ako príjemca a môže konať ako koordinátor konzorcia, a môže preto byť schopný spravovať a kombinovať finančné prostriedky z programu a finančné prostriedky zúčastnených členských štátov a pridružených krajín.
3. Týmto nariadením nie sú dotknuté pravidlá o koordinácii postupov pre zadávanie určitých zákaziek na práce, zákaziek na dodávku tovaru a zákaziek na služby verejnými obstarávateľmi alebo obstarávateľmi v oblastiach obrany a bezpečnosti stanovené v smernici 2009/81/ES.
4. Postupy obstarávania uvedené v odseku 2 sú založené na dohode, ktorú podpíšu zúčastnené členské štáty a pridružené krajiny so zástupcom povereným obstarávaním, a to za podmienok stanovených v pracovnom programe. V dohode sa určia najmä praktické dojednania, ktorými sa riadi spoločné obstarávanie a rozhodovací proces, pokiaľ ide o výber postupu, posúdenie ponúk a zadanie zákazky.
5. Zástupca poverený obstarávaním uplatňuje *mutatis mutandis* podmienky rovnocenné s podmienkami stanovenými v článku 10 na postupy verejného obstarávania a na zmluvy s dodávateľmi a subdodávateľmi v rámci spoločného obstarávania.

6. Zástupcovia poverení obstarávaním poskytnú Komisii záruky a zmierňujúce opatrenia uvedené v článku 10 ods. 6. Komisii sa na požiadanie poskytnú ďalšie informácie o zárukách alebo zmierňujúcich opatreniach. Komisia informuje výbor uvedený v článku 58 o všetkých oznámeniach poskytnutých podľa tohto odseku.
7. Zmluva o spoločnom obstarávaní obsahuje ustanovenia, ktorými sa upravuje nákup dodatočných množstiev výrobkov obranného priemyslu pre iné členské štáty, pridružené krajiny alebo Ukrajinu.
Týmto pravidlami nie je dotknuté uplatniteľné právo Únie a tieto pravidlá musia byť v súlade s vnútroštátnymi zákonmi a inými právnymi predpismi členských štátov týkajúcimi sa vývozu výrobkov obranného priemyslu.

Článok 13

Osobitné ustanovenia uplatniteľné na akcie na posilnenie priemyslu

1. Na to, aby boli činnosti uvedené v článku 11 ods. 3 písm. a), b) a c) oprávnené na financovanie, musia akcie súvisieť výlučne s výrobnými kapacitami na výroby obranného priemyslu vrátane ich komponentov a surovín, pokiaľ sú určené alebo používané výlučne na výrobu výrobkov obranného priemyslu.
2. Týmto akciami nie sú dotknuté pravidlá Únie v oblasti hospodárskej súťaže, a najmä článok 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

Článok 14

Osobitné ustanovenia uplatniteľné na činnosti prispievajúce k európskeho mechanizmu na obchodovanie s vojenským materiálom

1. S cieľom zabezpečiť včas a v dostatočnom objeme dostupnosť výrobkov obranného priemyslu EÚ, čím sa posilní konkurencieschopnosť EDTIB a prípadne ukrajinskej DTIB, Komisia podporí tento súbor opatrení (EU MSM):
 - a) vytvorenie jednotného, centralizovaného a aktualizovaného katalógu výrobkov obranného priemyslu, ktorý vypracuje EDTIB;
 - b) vytvorenie rezervy pre pripravenosť obranného priemyslu s cieľom zvýšiť dostupnosť a zrýchliť dodacie lehoty výrobkov obranného priemyslu vyrobených v EÚ, čím sa zabezpečí okamžitý a preferenčný nákup alebo možnosť využitia/prenájomu pre členské štáty, pridružené krajiny a Ukrajinu;
 - c) uľahčenie a urýchlenie postupov verejného obstarávania v duchu solidarity;
 - d) podpora budovania administratívnych kapacít v súvislosti s verejným obstarávaním výrobkov obranného priemyslu s cieľom uľahčiť spoločné obstarávanie.
2. Komisia vypracuje technické špecifikácie pre inštitucionálnu IT platformu potrebnú na vytvorenie katalógu uvedeného v odseku 1 písm. a) tohto článku a obstaráva ju na základe konzultácií s Radou pre pripravenosť obranného priemyslu.
3. Ak členské štáty spoločne obstarávajú dodatočné množstvá alebo prispievajú prostredníctvom nepeňažných príspevkov na vytvorenie rezervy pre pripravenosť obranného priemyslu, ako sa uvádza v odseku 2 písm. b), v kontexte štruktúry pre európsky zbrojný program, Komisia finančne podporuje iniciatívu prostredníctvom:

- a) podpory spoločného obstarávania dodatočných množstiev, ako sa uvádza v článku 11 ods. 2;
 - b) príspevku na priame a nepriame náklady na riadenie a udržiavanie rezervy pre pripravenosť obranného priemyslu, ako sa uvádza v článku 11 ods. 5 písm. f);
 - c) príspevku na budovanie administratívnych kapacít, ako sa uvádza v článku 11 ods. 5.
4. Na účely toho, aby členské štáty, pridružené krajiny alebo Ukrajina nakupovali z rezervy pre pripravenosť obranného priemyslu spravovaného v rámci štruktúry pre európsky zbrojný program, sa obstarávanie považuje za medzivládnu zmluvu uvedenú v článku 13 písm. f) smernice 2009/81/ES.

Článok 15

Osobitné ustanovenia uplatniteľné na činnosti prispievajúce k európskym projektom spoločného záujmu v oblasti obrany

1. Komisia môže v pracovnom programe uvedenom v článku 18 určiť európske projekty spoločného záujmu v oblasti obrany, ktoré sa majú financovať.
2. Komisia pri určovaní projektov uvedených v odseku 1:
 - a) náležite zväži usmernenia poskytnuté v kontexte Rady pre pripravenosť obranného priemyslu, najmä prínos projektu k prioritě spôsobilostí určenej v kontexte SZBP, najmä plánu rozvoja spôsobilostí, a ciele Strategického kompasu pre bezpečnosť a obranu;
 - b) identifikuje celkové potreby financovania a potenciálne vplyvy na rozpočet Únie;
 - c) zohľadní všetky názory členských štátov.
3. Európske projekty spoločného záujmu v oblasti obrany musia spĺňať tieto všeobecné kritériá:
 - a) cieľom projektu je rozvoj spôsobilostí vrátane tých, ktoré zabezpečujú prístup k strategickým oblastiam a sporným priestorom, strategických podporných schopností a prípadne systémov fungujúcich ako európska obranná infraštruktúra spoločného záujmu a využitia;
 - b) potenciálne celkové prínosy projektu prevyšujú jeho náklady, a to aj z dlhodobého hľadiska.
4. Európsky projekt spoločného záujmu v oblasti obrany musí zahŕňať najmenej štyri členské štáty. Európska komisia sa prípadne na projekte môže zúčastniť.
5. Pri európskom projekte spoločného záujmu v oblasti obrany sa vychádza z toho, že prispieva k obranným spôsobilostiam, ktoré sú kritické pre bezpečnostné a obranné záujmy Únie a jej členských štátov, a preto je vo verejnom záujme. Tieto projekty sa môžu zriadiť v rámci štruktúr pre európske zbrojné programy uvedených v kapitole 3.
6. Členské štáty môžu bez toho, aby boli dotknuté články 107 a 108 ZFEÚ, uplatňovať systémy podpory a poskytovať administratívnu podporu európskym projektom spoločného záujmu v oblasti obrany.
7. Finančný príspevok Únie uvedený v článku 17 nesmie presiahnuť 25 % sumy uvedenej v článku 5 ods. 1.

8. Realizácia európskych projektov spoločného záujmu v oblasti obrany sa môže považovať za naliehavý dôvod vyššieho verejného záujmu v zmysle článku 6 ods. 4 a článku 16 ods. 1 písm. c) smernice 92/43/EHS a za nadradený verejný záujem v zmysle článku 4 ods. 7 smernice 2000/60. Plánovanie, výstavba a prevádzka súvisiacich výrobných zariadení sa preto môže považovať za prevažujúci verejný záujem, a to za predpokladu, že sú splnené zvyšné podmienky stanovené v týchto ustanoveniach.

Článok 16

Kritériá na vyhodnotenie návrhov

1. Každý predložený návrh sa hodnotí na základe týchto kritérií:
 - a) pripravenosť obranného priemyslu: príspevok ku konkurencieschopnosti, zvýšenie výrobných kapacít, skrátenie realizačných lehôt, odstránenie úzkych miest, čím sa zvýši interoperabilita a zameniteľnosť;
 - b) odolnosť obranného priemyslu: príspevok k odolnosti, zvýšenie včasnej dostupnosti a dodávky do všetkých miest, posilnenie bezpečnosti dodávok v celej Únii a nezávislosť od zdrojov v nepridružených tretích krajinách;
 - c) spolupráca v obrannom priemysle: podpora skutočnej spolupráce medzi členskými štátmi, pridruženými krajinami alebo Ukrajinou v oblasti zbrojenia a rozvoj a realizácia cezhraničnej spolupráce medzi podnikmi usadenými v rôznych členských štátoch, pridružených krajinách alebo na Ukrajine, do ktorej sú do značnej miery zapojené najmä MSP, malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou a iné spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou ako príjemcovia, subdodávatelia alebo iné subjekty v dodávateľskom reťazci;
 - d) kvalita plánu vykonávania akcie, predovšetkým opatrení na dodržiavanie realizačných lehôt, a to aj z hľadiska jeho procesov a monitorovania.
2. V pracovnom programe sa stanovujú ďalšie podrobnosti týkajúce sa uplatňovania kritérií na vyhodnotenie návrhov stanovených v odseku 1 vrátane všetkých váh kritérií, ktoré sa majú uplatňovať. V pracovnom programe sa nestanovujú individuálne prahové hodnoty.

Článok 17

Finančný príspevok Únie

1. Odchylne od článku 190 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 sa z programu môže financovať až 100 % oprávnených nákladov. V prípade činností uvedených v článku 11 ods. 3 nesmie podpora z programu prekročiť 35 % oprávnených nákladov.
2. Akcia je oprávnená na zvýšenú mieru financovania, ak spĺňa jedno alebo viaceré z týchto kritérií:
 - a) akcia sa pripravuje v kontexte štruktúry pre európsky zbrojný program (SEAP), ako sa uvádza v kapitole III tohto nariadenia, alebo v kontexte projektu PESCO za predpokladu, že tento projekt spĺňa povinnosti porovnateľné s povinnosťami podľa článku 22 ods. 1, článku 23 ods. 1, článku 25 a článku 26 tohto nariadenia a že nevyužíva porovnateľnú zvýšenú mieru financovania z iného programu financovania EÚ;

- b) Ukrajina je príjemcom výrobkov obranného priemyslu vyrobených alebo obstaraných v rámci programu a na tieto výrobky sa vzťahuje finančná podpora v rámci Európskeho mierového nástroja;
 - c) členské štáty sa dohodli na spoločnom prístupe k vývozu výrobkov obranného priemyslu vyvinutých a obstaraných v kontexte štruktúry pre európsky zbrojný program (SEAP);
 - d) príjemcom je MSP alebo malá spoločnosť so strednou trhovou kapitalizáciou alebo väčšina príjemcov zúčastňujúcich sa na konzorciu sú MSP alebo malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou.
3. V pracovnom programe sa stanovujú ďalšie podrobnosti vrátane prípadných zvýšených mier financovania uvedených v odseku 3.

Článok 18

Pracovné programy

1. Program sa vykonáva prostredníctvom pracovných programov uvedených v článku 110 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046. V pracovných programoch sa stanovujú akcie a súvisiaci rozpočet potrebný na splnenie cieľov programu a v príslušných prípadoch celková suma vyčlenená na operácie kombinovaného financovania.
2. Komisia prijme pracovné programy prostredníctvom vykonávacích aktov. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 58 ods. 3.

Článok 19

Fond na urýchlenie transformácie dodávateľských reťazcov v oblasti obrany (FAST)

1. S cieľom mobilizovať investície potrebné na zvýšenie výrobných kapacít MSP a malých spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou v oblasti obrany, znížiť riziko týchto investícií a urýchliť ich sa môže zriadiť operácia kombinovaného financovania ponúkajúca podporu vo forme dlhového a/alebo kapitálového financovania (Fond na urýchlenie transformácie dodávateľských reťazcov v oblasti obrany – FAST). Vykonáva sa v súlade s hlavou X nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 a nariadením (EÚ) 2021/523⁷.
2. FAST sleduje tieto špecifické ciele:
 - a) dosiahnuť uspokojivý multiplikačný účinok v súlade s kombináciou dlhového a kapitálového financovania a prispieť k prilákaní financovania z verejného aj súkromného sektora;
 - b) poskytovať v celej Únii podporu MSP (vrátane startupov a rozvíjajúcich sa podnikov) a malým spoločnostiam so strednou trhovou kapitalizáciou, ktoré čelia ťažkostiam pri prístupe k financiám a ktoré:

⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 z 24. marca 2021, ktorým sa zriaďuje Program InvestEU a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/1017 (Ú. v. EÚ L 107, 26.3.2021, s. 30 – 89, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj>).

- i) ďalej vyvíjajú a zavádzajú do výroby obranné technológie a/alebo vyrábajú výrobky obranného priemyslu alebo majú bezprostredné plány tak urobiť; alebo
 - ii) sú súčasťou dodávateľského reťazca obranného priemyslu alebo majú bezprostredné plány stať sa jeho súčasťou.
- c) urýchliť investície do výroby obranných technológií a výrobkov obranného priemyslu, a tým posilniť bezpečnosť dodávok hodnotových reťazcov obranného priemyslu Únie.

Oddiel 3: Nástroj na podporu Ukrajiny

Článok 20

Osobitné ustanovenia uplatniteľné na Nástroj na podporu Ukrajiny

1. Článok 13 sa vzťahuje na akcie v rámci Nástroja na podporu Ukrajiny. Články 8, 11, 12, 14, 16, 17 a 18 sa uplatňujú *mutatis mutandis*.
2. Odchylné od článku 17 ods. 1 môžu aktivity uvedené v článku 11 ods. 3 z programu financovať až 100 % oprávnených nákladov.
3. Odkazy na pridružené krajiny v článkoch 8, 9, 11, 12, 14 a 16 sa na tento oddiel nevzťahujú.
4. Odkazy na operácie kombinovaného financovania v článku 8 sa na tento oddiel nevzťahujú.

Článok 21

Oprávnené právne subjekty

1. Okrem kritérií stanovených v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) 2018/1046 sa uplatňujú kritériá oprávnenosti uvedené v odsekoch 2 až 7.
2. Prijemcovia finančných prostriedkov Únie musia byť usadení v Únii alebo na Ukrajine.
3. Infraštruktúra, zariadenia, aktíva a zdroje príjemcov, ktoré sa používajú na účely akcie, sa nachádzajú na území členského štátu alebo Ukrajiny. Ak pre príjemcov nie sú ľahko dostupné žiadne alternatívy alebo žiadna relevantná infraštruktúra, zariadenia, aktíva a zdroje v Únii alebo na Ukrajine, môžu využívať svoju infraštruktúru, zariadenia, aktíva a zdroje, ktoré sa nachádzajú alebo sú držané mimo územia členských štátov alebo Ukrajiny, a to za predpokladu, že takéto použitie nie je v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie a jej členských štátov a je v súlade s cieľmi stanovenými v článku 4.
4. Na účely akcie podporovanej z Nástroja na podporu Ukrajiny príjemcovia nepodliehajú kontrole tretej krajiny alebo subjektu z tretej krajiny.
5. Odchylné od odseku 4 je právny subjekt usadený v Únii a ovládaný treťou krajinou alebo subjektom z tretej krajiny oprávnený byť príjemcom, ak bol podrobený preverovaniu v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/452 a v prípade potreby zmierňujúcim opatreniam s prihliadnutím na ciele stanovené

v článku 4 tohto nariadenia, alebo ak sú Komisii poskytnuté záruky schválené členským štátom, v ktorom je usadený v súlade s jeho vnútroštátnymi postupmi.

Záruky poskytujú ubezpečenie, že zapojenie takého právneho subjektu do akcie nebude v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie a jej členských štátov, ako sú stanovené v rámci SZBP podľa hlavy V Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ), ani s cieľmi stanovenými v článku 4. Záruky sú takisto v súlade s článkom 11 ods. 8 písm. c). V zárukách sa najmä doloží, že na účely akcie sa prijali opatrenia, ktorými sa zabezpečí, že:

- a) ovládanie právneho subjektu sa nevykonáva spôsobom, ktorý obmedzuje jeho schopnosť vykonávať akciu a dosahovať výsledky alebo mu v tom bráni, ktorý ukladá obmedzenia týkajúce sa jeho infraštruktúry, zariadení, aktív, zdrojov, duševného vlastníctva alebo know-how potrebných na účely akcie, alebo ktorý oslabuje jeho spôsobilosti a normy potrebné na vykonanie akcie;
- b) sa zabraňuje v prístupe tretej krajiny alebo subjektu z tretej krajiny k citlivým informáciám týkajúcim sa akcie a zamestnanci alebo iné osoby zapojené do akcie majú v prípade potreby národnú bezpečnostnú previerku vydanú členským štátom.

Ak to členský štát, v ktorom je právny subjekt usadený, považuje za vhodné, môžu sa poskytnúť dodatočné záruky.

Komisia informuje výbor uvedený v článku 57 o každom právnom subjekte, ktorý sa považuje za oprávnený podľa tohto odseku.

6. Ak to nie je v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie a jej členských štátov, príjemcovia môžu pri vykonávaní oprávnenej akcie spolupracovať aj s právnymi subjektmi, ktoré sú usadené mimo územia členských štátov alebo Ukrajiny alebo ktoré sú ovládané treťou krajinou alebo subjektom z tretej krajiny, vrátane využívania aktív, infraštruktúr, zariadení a zdrojov takýchto právnych subjektov. Takáto spolupráca musí byť v súlade s cieľmi stanovenými v článku 4 a v súlade s článkom 11 ods. 8 písm. c).

Tretia krajina alebo iný subjekt z tretej krajiny nesmie mať neoprávnený prístup k utajovaným skutočnostiam týkajúcim sa vykonávania akcie a musí sa zabrániť potenciálnym negatívnym dôsledkom na bezpečnosť dodávok vstupov potrebných na akciu.

Náklady spojené s týmito činnosťami nie sú oprávnené na podporu z programu.

7. Odseky 2 až 6 sa nevzťahujú na:
 - a) verejných obstarávateľov členských štátov a Ukrajiny;
 - b) medzinárodné organizácie;
 - c) štruktúry pre európsky zbrojný program;
 - d) Európsku obrannú agentúru.

Kapitola III

Štruktúra pre európsky zbrojný program

Článok 22

Špecifický cieľ a činnosti SEAP

1. Štruktúrou pre európsky zbrojný program (SEAP) sa podporí konkurencieschopnosť EDTIB a ukrajinskej DTIB agregovaním dopytu po výrobkoch obranného priemyslu počas celého ich životného cyklu.
2. Na dosiahnutie cieľa uvedeného v odseku 1 hlavnými úlohami SEAP sú :
 - a) spoločné obstarávanie výrobkov, technológií alebo služieb obranného priemyslu vrátane výskumu a vývoja v oblasti obrany, skúšania a certifikácie, jednorazových investícií súvisiacich s počiatočnou výrobou alebo podporou prevádzky;
 - b) spoločné riadenie životného cyklu výrobkov obranného priemyslu vrátane obstarávania náhradných dielov, logistických služieb a prípadne vytvárania verejno-súkromných partnerstiev s cieľom zabezpečiť efektívnosť a vysokú dostupnosť výrobkov obranného priemyslu;
 - c) dynamické riadenie dostupnosti dodatočných množstiev, čím sa zabezpečí okamžitý a preferenčný nákup alebo možnosť využitia/prenájmu pre členské štáty, pridružené krajiny alebo Ukrajinu (rezerva pre pripravenosť obranného priemyslu).

Článok 23

Požiadavky týkajúce sa zriadenia SEAP

1. SEAP musí spĺňať tieto požiadavky:
 - a) SEAP sa podporuje spoločný vývoj a obstarávanie výrobkov a služieb obranného priemyslu v súlade s prioritami v oblasti spôsobilostí, na ktorých sa spoločne dohodli členské štáty v rámci SZBP, a to aj v kontexte plánu rozvoja spôsobilostí;
 - b) SEAP zriadia najmenej tri členské štáty, pridružené krajiny alebo Ukrajina;
 - c) členmi SEAP sú najmenej dva členské štáty;
 - d) SEAP pokračuje v životnom cykle výrobku alebo technológie obranného priemyslu až do ich vyradenia z prevádzky.
2. SEAP používa štandardizované postupy na iniciovanie a riadenie kooperatívnych obranných programov a dodržiava všetky usmernenia alebo vzory, ktoré jej poskytne Komisia, vrátane usmernení o riadení projektov, financovaní a podávaní správ.

Článok 24

Žiadosť o zriadenie SEAP

1. Členské štáty, ktoré žiadajú o zriadenie SEAP (ďalej len „žiadatelia“), predložia žiadosť Komisii. Žiadosť obsahuje:
 - a) žiadosť o zriadenie SEAP adresovanú Komisii;
 - b) navrhované stanovky SEAP uvedené v článku 27, podpísané a prijaté v náležitej forme všetkými právnymi subjektmi, ktoré sú žiadateľmi pre navrhovanú SEAP;
 - c) opis obranného vybavenia, technológie alebo služby, ktoré sa majú spoločne obstarávať a riadiť v rámci SEAP, najmä s ohľadom na splnenie požiadaviek stanovených v článku 23 ods. 1 písm. a) a d);
 - d) vyhlásenie hostiteľského členského štátu o uznaní SEAP odo dňa jej zriadenia za medzinárodnú organizáciu v zmysle článku 143 ods. 1 písm. g) a článku 151 ods. 1 písm. b) smernice 2006/112/ES a za medzinárodnú organizáciu v zmysle článku 11 ods. 1 smernice (EÚ) 2020/262. Rozsah a podmienky oslobodení uvedených v týchto ustanoveniach sa ustanovia v dohode medzi členmi SEAP.
2. Komisia vyhodnotí žiadosť v súlade s podmienkami stanovenými v tomto nariadení. Výsledok takého posúdenia sa oznámi žiadateľom, ktorí budú v prípade potreby vyzvaní, aby žiadosť doplnili alebo upravili.
3. Komisia s prihliadnutím na výsledky posúdenia uvedeného v odseku 2 a v súlade s postupom uvedeným v článku 58 ods. 3 prijme vykonávací akt, ktorým sa:
 - a) zriadi SEAP po tom, ako sa presvedčí, že požiadavky stanovené v tomto nariadení sú splnené; alebo
 - b) zamietne žiadosť, ak dospeje k záveru, že nie sú splnené požiadavky stanovené týmto nariadením, a to aj vtedy, keď chýba vyhlásenie uvedené v odseku 1 písm. d).
4. Rozhodnutie o žiadosti sa oznámi žiadateľom. V prípade zamietnutia sa rozhodnutie musí žiadateľom jasne a presne vysvetliť.
5. Rozhodnutie o zriadení SEAP sa uverejní v sérii L *Úradného vestníka Európskej únie*.

Článok 25

Status a sídlo SEAP

1. SEAP má právnu subjektivitu odo dňa nadobudnutia účinnosti rozhodnutia o jej zriadení.
2. SEAP má v každom členskom štáte najrozsiahlejšiu právnu spôsobilosť, akú vnútroštátne právo daného členského štátu priznáva právnickým osobám. Predovšetkým môže uzatvárať zmluvy a byť účastníkom súdneho konania. Všetky vnútroštátne financujúce agentúry členských štátov ju považujú (a jej vnútroštátne uzly) za oprávneného príjemcu vnútroštátnych finančných príspevkov.
3. SEAP má štatutárne sídlo, ktoré sa nachádza na území členského štátu.

Článok 26

Podmienky členstva

1. Členmi SEAP sa môžu stať tieto právne subjekty:
 - a) členské štáty;
 - b) pridružené krajiny;
 - c) Ukrajina.
2. Členské štáty, pridružené krajiny alebo Ukrajina sa môžu pripojiť ako členovia kedykoľvek po zriadení SEAP za spravodlivých a primeraných podmienok uvedených v stanovách uvedených v článku 27 a ako pozorovatelia bez hlasovacích práv za podmienok uvedených v stanovách.
3. SEAP môže takisto spolupracovať s nepridruženými tretími krajinami alebo subjektmi z nepridružených tretích krajín, a to aj využívaním aktív, infraštruktúry, zariadení a zdrojov za predpokladu, že to nie je v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie a jej členských štátov.

Článok 27

Stanovy

1. Stanovy SEAP obsahujú aspoň tieto údaje:
 - a) zoznam členov, pozorovateľov a prípadne právnych subjektov, ktoré zastupujú členov, ako aj podmienky a postup, pokiaľ ide o zmeny v členstve a zastupovaní v súlade s článkom 26;
 - b) špecifický cieľ, úlohy a činnosti SEAP v súlade s článkom 23;
 - c) zoznam spoločne obstarávaného obranného vybavenia, obranných technológií a/alebo služieb, ktoré majú byť v spoločnom vlastníctve, ak existujú, a oprávnené na oslobodenie od DPH a/alebo spotrebných daní;
 - d) štatutárne sídlo SEAP v súlade s článkom 25;
 - e) názov SEAP;
 - f) trvanie a postup pri likvidácii SEAP v súlade s článkom 32;
 - g) režim zodpovednosti podľa článku 30;
 - h) práva a povinnosti členov vrátane povinnosti prispievať k vyváženému rozpočtu a hlasovacích práv;
 - i) orgány členov, ich úlohy, povinnosti, zloženie a rozhodovacie postupy, najmä pokiaľ ide o zmeny stanov, v súlade s článkom 28;
 - j) určenie pracovného jazyka (jazykov) SEAP;
 - k) odkazy na pravidlá uplatňovania stanov;
 - l) bezpečnostnú politiku nakladania s utajovanými skutočnosťami.
2. Okrem toho, ak sa členovia SEAP rozhodnú využívať/riadiť rezervu pre pripravenosť obranného priemyslu uvedenú v článku 14 ods. 1 písm. b), stanovy musia obsahovať

pravidlá, ktorými sa upravuje riadenie rezervy pre pripravenosť obranného priemyslu uvedenej v článku 14 ods. 1 písm. b) vrátane prípadného spoločného prístupu k vývozu.

Článok 28

Zmena stanov

1. Akúkoľvek zmenu stanov, ktorá sa týka záležitostí uvedených v článku 27 ods. 1 písm. a) až h) predkladá SEAP na schválenie Komisii. Komisia uplatňuje článok 24 ods. 2 *mutatis mutandis*.
2. Akúkoľvek inú zmenu stanov, ako je uvedená v odseku 1, predloží SEAP Komisii do desiatich dní od jej prijatia.
3. Komisia môže vzniesť námietku voči zmenám v odseku 1 do 60 dní od predloženia, pričom uvedie dôvody, prečo zmena nespĺňa požiadavky tohto nariadenia.
4. Zmena nadobudne účinnosť uplynutím obdobia na predloženie námietok, alebo ak sa Komisia zriekne možnosti namietat', alebo stiahnutím vznesenej námietky.
5. Žiadosť o zmenu obsahuje:
 - a) text navrhovaného pozmeňujúceho návrhu alebo prípadne text prijatého pozmeňujúceho návrhu vrátane dátumu nadobudnutia jeho účinnosti;
 - b) zmenenú konsolidovanú verziu stanov.

Článok 29

Osobitné podmienky pre verejné obstarávanie

1. SEAP môže vymenovať zástupcu povereného obstarávaním, ktorý bude konať v jeho mene.
2. Pri obstarávaní pre SEAP je zástupca poverený obstarávaním viazaný rovnakými pravidlami ako príslušná SEAP.
3. Ak SEAP obstaráva výrobok obranného priemyslu vo svojom mene a na vlastný účet, považuje sa za medzinárodnú organizáciu v zmysle článku 12 písm. c) smernice 2009/81/ES. Ak SEAP obstaráva výrobok obranného priemyslu v mene svojich členov, odchylné od článku 10 smernice 2009/81/ES vymedzí svoje vlastné pravidlá v súlade so zásadami transparentnosti, nediskriminácie a hospodárskej súťaže.
4. Obstarávania SEAP musia spĺňať požiadavky stanovené v článku 12 ods. 3 až 6.

Článok 30

Zodpovednosť a poistenie

1. SEAP zodpovedá za svoje dlhy.
2. Finančná zodpovednosť členov za dlhy SEAP je obmedzená do výšky ich príslušných príspevkov, ktoré poskytli SEAP. Členovia môžu uviesť v stanovách, že preberajú pevne stanovenú zodpovednosť nad rámec svojich príslušných príspevkov alebo neobmedzenú zodpovednosť.

3. Ak je finančná zodpovednosť členov obmedzená, SEAP uzavrie vhodné poistenie na krytie rizík, ktoré sú spojené so zriadením a s riadením spôsobilosti.
4. Únia nenesie zodpovednosť, a to ani za žiadny dlh SEAP.

Článok 31

Uplatniteľné právo a súdna právomoc

1. Zriadenie a vnútorné fungovanie SEAP sa riadi:
 - a) právom Únie, najmä týmto nariadením, a vykonávacími aktmi uvedenými v článku 24 ods. 3 písm. a);
 - b) právom štátu, v ktorom má SEAP štatutárne sídlo, v prípade záležitostí, ktoré nie sú alebo sú len čiastočne upravené zákonmi uvedenými v písmene a);
 - c) stanovami a ich vykonávacími predpismi.
2. Súdny dvor Európskej únie má právomoc rozhodovať súdne spory týkajúce sa SEAP medzi jej členmi, medzi členmi a SEAP a všetky súdne spory, ktorých účastníkom je Únia.
3. Na spory medzi SEAP a tretími stranami sa uplatňujú právne predpisy Únie týkajúce sa právomoci. V prípadoch, na ktoré sa nevzťahujú právne predpisy Únie, sa súd s právomocou rozhodovať takéto spory určuje podľa práva štátu, v ktorom má SEAP svoje štatutárne sídlo.

Článok 32

Likvidácia a platobná neschopnosť

1. V stanovách sa určí postup, ktorý sa má uplatniť v prípade likvidácie SEAP na základe rozhodnutia zhromaždenia členov alebo ak Komisia zruší vykonávací akt, ktorým sa zriaďuje SEAP, ako sa uvádza v článku 33 ods. 6. Likvidácia môže viesť k prenosu činností na iný právny subjekt.
2. SEAP bez zbytočného odkladu informuje Komisiu o prijatí rozhodnutia o likvidácii SEAP zhromaždením členov, v každom prípade však najneskôr do desiatich dní od jeho prijatia. Komisia uverejní príslušný oznam o prijatí rozhodnutia o likvidácii v sérii C *Úradného vestníka Európskej únie*.
3. SEAP bez zbytočného odkladu informuje Komisiu o ukončení postupu likvidácie, v každom prípade však najneskôr do desiatich dní od jeho ukončenia. Komisia uverejní príslušný oznam o ukončení v sérii C *Úradného vestníka Európskej únie*. SEAP zaniká dňom uverejnenia oznamu.
4. Vždy, keď SEAP nie je schopné splácať svoje dlhy, ihneď o tom informuje Komisiu. Komisia uverejní príslušný oznam o tejto skutočnosti v sérii C *Úradného vestníka Európskej únie*.

Podávanie správ a vykonávanie kontrol

1. SEAP vypracúva výročnú správu o činnosti, ktorá obsahuje technický opis svojich činností uvedených v článku 22 a finančnú správu o nich. Komisii sa predloží do šiestich mesiacov od konca rozpočtového roka.
2. Komisia môže SEAP poskytnúť odporúčania v súvislosti s otázkami, ktoré sa uvádzajú vo výročnej správe o činnosti.
3. SEAP a dotknuté členské štáty informujú Komisiu o akýchkoľvek okolnostiach, ktoré by mohli vážne ohroziť riadne plnenie úloh SEAP alebo obmedziť jej schopnosť plniť podmienky stanovené v tomto nariadení.
4. Ak sa Komisia môže opodstatnene obávať, že SEAP vážne porušuje toto nariadenie, vykonávací akt o jej zriadení, svoje stanovky alebo iné uplatniteľné právo, požiada SEAP a/alebo jeho členov o vysvetlenie.
5. Ak Komisia po tom, ako SEAP a/alebo jej členom poskytla primeranú lehotu na vyjadrenie, dospeje k záveru, že SEAP svojím konaním vážne porušuje toto nariadenie, vykonávací akt, ktorým sa zriaďuje, svoje stanovky alebo iné uplatniteľné právo, môže SEAP a jej členom navrhnúť nápravné opatrenia.
6. Ak sa neprijme žiadne nápravné opatrenie, Komisia môže vykonávací akt o zriadení SEAP zrušiť. Zrušujúci akt sa uverejní v sérii L *Úradného vestníka Európskej únie*. Uverejnením aktu sa začína likvidácia SEAP.

Kapitola IV

Bezpečnosť dodávok

ODDIEL 1

PRIPRAVENOSŤ

Článok 34

Podmienky na otvorenie rámcových dohôd pre iné členské štáty

1. Ak aspoň dva členské štáty uzavrujú dohodu o spoločnom obstarávaní výrobkov obranného priemyslu a ak to odôvodňuje mimoriadna naliehavosť situácie, pravidlá stanovené v odsekoch 2 až 6 možno uplatniť na rámcové dohody, ktoré neobsahujú pravidlá upravujúce možnosť podstatne ich zmeniť tak, aby sa ich ustanovenia mohli uplatňovať na verejných obstarávateľov/obstarávateľov, ktorí nie sú pôvodnou zmluvnou stranou rámcovej dohody.
2. Odchylné od článku 29 ods. 2 druhého pododseku smernice 2009/81/ES môže verejný obstarávateľ/obstarávateľ zmeniť existujúcu rámcovú dohodu s podnikom, ktorý spĺňa ustanovenia uvedené v článku 10 ods. 1 a 2, ktorá bola uzavretá prostredníctvom jedného z postupov stanovených v článku 25 uvedenej smernice, tak, aby sa jej ustanovenia mohli uplatňovať na verejných obstarávateľov/obstarávateľov, ktorí nie sú pôvodnými zmluvnými stranami tejto rámcovej dohody.

3. Odchylné od článku 29 ods. 2 tretieho pododseku smernice 2009/81/ES môže verejný obstarávateľ/obstarávateľ vykonať podstatné zmeny týkajúce sa množstiev stanovených v existujúcej rámcovej dohode s podnikom, ktorý spĺňa ustanovenia uvedené v článku 10 ods. 1 a 2, pokiaľ je to nevyhnutne potrebné na uplatňovanie odseku 2 tohto článku. Ak sa množstvá stanovené v existujúcej rámcovej dohode podstatne zmenia podľa tohto odseku, každý hospodársky subjekt, ktorý spĺňa podmienky verejného obstarávateľa/obstarávateľa pôvodne stanovené v postupe verejného obstarávania pre rámcovú dohodu vrátane požiadaviek na kvalitatívny výber, ako sa uvádza v článkoch 39 až 46 smernice 2009/81/ES, a ktorý spĺňa ustanovenia uvedené v článku 10 ods. 1 a 2, dostane možnosť pripojiť sa k uvedenej rámcovej dohode. Verejný obstarávateľ/obstarávateľ poskytne túto možnosť prostredníctvom *ad hoc* oznámenia uverejneného v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
4. Pokiaľ ide o dodatočné množstvá, na zmluvy a rámcové dohody uvedené v odsekoch 2 a 3 sa uplatňuje zásada nediskriminácie, a to najmä na vzťahy medzi verejnými obstarávateľmi/obstarávateľmi z členských štátov uvedených v odseku 1.
5. Verejní obstarávatelia, ktorí zmenili zmluvu v prípadoch uvedených v odsekoch 2 a 3 tohto článku, uverejnia oznámenie v tomto zmysle v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Takéto oznámenie sa uverejňuje v súlade s článkom 32 smernice 2009/81/ES.
6. Verejní obstarávatelia/obstarávatelia nesmú využívať možnosť stanovenú v odsekoch 2 a 3 neprimerane alebo takým spôsobom, ktorý by bránil hospodárskej súťaži alebo ju obmedzoval či narúšal.

Článok 35

Obstarávanie

1. Odchylné od [článku 168 prepracovaného znenia nariadenia o rozpočtových pravidlách] môžu členské štáty, pridružené krajiny a prípadne Ukrajina požiadať Komisiu, aby:
 - a) spolu s nimi uskutočnila spoločné obstarávanie, ako sa uvádza v [článku 168 ods. 2 prepracovaného znenia nariadenia o rozpočtových pravidlách], na základe ktorého môžu členské štáty, pridružené krajiny alebo Ukrajina v plnej miere nadobúdať, prenajímať si alebo formou lízingu získať spoločne obstarané výrobky obranného priemyslu;
 - b) konala ako centrálna obstarávacia organizácia, ktorá, ako sa uvádza v [článku 168 ods. 3 prepracovaného znenia nariadenia o rozpočtových pravidlách], v mene zainteresovaných členských štátov alebo na ich účet obstaráva výrobky obranného priemyslu.
2. Postup obstarávania uvedený v odseku 1 je v súlade s týmito podmienkami:
 - a) odchylné od [článku 168 ods. 2 a 3 prepracovaného znenia nariadenia o rozpočtových pravidlách] do začatia postupu obstarávania sa môžu zapojiť všetky členské štáty, pridružené krajiny a Ukrajina;
 - b) zo zúčastnených krajín s výrobnými kapacitami pre dotknutý výrobok obranného priemyslu Komisia vyzve aspoň štyroch expertov s príslušnými skúsenosťami na rokovania a vytvorí s nimi spoločný rokovací tím;

- c) zúčastnené krajiny výslovne uvedú, či sa rozhodnú viesť súbežné rokovania o uvedenom výrobku. Rozhodnutie viesť súbežné rokovania o uvedenom výrobku podlieha jednomyselnému schváleniu zúčastnenými krajinami;
3. V rámci obstarávania uvedeného v odseku 1 písm. b) môže Komisia obstarávať príslušné komponenty a suroviny pre výroby obranného priemyslu na účely budovania strategických rezerv.
- Ak je to riadne odôvodnené mimoriadnou naliehavosťou situácie, odchylne od článku 172 ods. 1 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 Komisia môže požiadať o dodanie tovaru alebo poskytnutie služieb od dátumu zaslania návrhov zmlúv, ktoré sú výsledkom obstarávania uskutočneného na účely tohto nariadenia, a to najneskôr do 24 hodín od zadania zákazky.
4. S cieľom uzatvárať kúpne zmluvy s hospodárskymi subjektmi môžu zástupcovia Komisie alebo experti vymenovaní Komisiou vykonávať v spolupráci s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi návštevy na mieste vo výrobných zariadeniach príslušných výrobov obranného priemyslu.
5. Vlastníctvo a vývoz výrobkov obranného priemyslu nakúpených podľa tohto článku zostávajú v právomoci zúčastnených krajín.
6. Komisia zabezpečuje, aby sa so zúčastnenými krajinami pri uskutočňovaní postupov obstarávania a vykonávaní výsledných dohôd zaobchádzalo rovnako.
7. Využívaním obstarávania podľa odseku 1 nie sú dotknuté iné nástroje stanovené v nariadení o rozpočtových pravidlách.
8. Okrem podmienok stanovených v nariadení o rozpočtových pravidlách sa kritériá oprávnenosti rovnocenné s kritériami stanovenými v článku 10 tohto nariadenia uplatňujú *mutatis mutandis* na uchádzačov, dodávateľov a subdodávateľov v zmluvách, ktoré sú výsledkom obstarávania uskutočneného podľa tohto článku.

Článok 36

Budúci nákup výrobkov obranného priemyslu

1. Spoločný nákup uvedený v článku 35 môže mať formu dohôd o budúcich nákupoch výrobkov obranného priemyslu, ktoré boli prerokované a uzavreté v mene a na účet zúčastnených krajín. Tieto dohody môžu zahŕňať mechanizmus zálohových platieb na výrobu takýchto výrobkov výmenou za právo na výsledok, pričom tento mechanizmus zahŕňa len tie časti zmluvy, ktoré sa týkajú jednorazových nákladov a/alebo rezervácie výrobných kapacít.
2. Ak dohody uvedené v odseku 1 tohto článku obsahujú mechanizmus zálohových platieb, zálohová platba dodávateľovi sa hradí z finančného krytia uvedeného v článku 5 ods. 1. Príspevky zúčastnených krajín uvedené v článku 6 sa zohľadňujú rovnakým dielom za každú položku objednanú zúčastnenými krajinami.
3. V prípadoch, keď dohodnuté objemy prekročia dopyt, Komisia na žiadosť dotknutých členských štátov vypracuje mechanizmus prerozdelenia do vnútroštátnych zásob alebo budovania rezervy pre pripravenosť obranného priemyslu, ako sa uvádza v článku 14 ods. 1 písm. b).

Článok 37

Uľahčenie dohôd o odbere

1. Komisia zriadi systém na uľahčenie uzatvárania dohôd o odbere týkajúcich sa priemyselného rozširovania výrobných kapacít EDTIB, ako aj výrobných kapacít ukrajinskej DTIB, pričom zohľadní stanovisko a poradenstvo Rady pre pripravenosť obranného priemyslu a v súlade s pravidlami hospodárskej súťaže a verejného obstarávania.
2. Systém uvedený v odseku 1 umožňuje zainteresovaným členským štátom, pridruženým krajinám a prípadne Ukrajine predkladať ponuky, v ktorých sa uvádza:
 - a) objem a kvalita výrobkov obranného priemyslu, ktoré plánujú nakúpiť;
 - b) plánovaná cena alebo plánované cenové rozpätie;
 - c) plánované trvanie dohody o odbere.
3. Systém uvedený v odseku 1 umožňuje výrobcovi výrobkov obranného priemyslu, ktorí spĺňajú podmienky stanovené v článku 10, predkladať ponuky, v ktorých sa uvádza:
 - a) objem a kvalita výrobkov obranného priemyslu, v prípade ktorých sa usilujú uzavrieť dohody o odbere;
 - b) plánovaná cena alebo plánované cenové rozpätie, za ktoré sú ochotní predávať;
 - c) plánované trvanie dohody o odbere.
4. Komisia na základe ponúk na kúpu a predaj prijatých podľa odsekov 2 a 3 uvedie príslušných výrobcov výrobkov obranného priemyslu do kontaktu so zainteresovanými členskými štátmi a s pridruženými krajinami, a prípadne aj s Ukrajinou.
5. Na základe kontaktu uvedeného v odseku 4 môžu zainteresované členské štáty a pridružené krajiny, a prípadne aj Ukrajina požiadať Komisiu, aby sa podľa článku 35 na ich účet a/alebo v ich mene zapojila do postupu spoločného obstarávania alebo postupu obstarávania.
6. Finančné krytie uvedené v článku 5 ods. 1 sa môže vzťahovať na časti zákazky týkajúce sa jednorazových nákladov a/alebo rezervácie výrobných kapacít.

Článok 38

Urýchlenie postupu vydávania povolení s cieľom zaistiť včasnú dostupnosť a dodávky príslušných výrobkov obranného priemyslu

1. Členské štáty zabezpečia, aby sa administratívne žiadosti súvisiace s plánovaním, výstavbou a prevádzkou výrobných zariadení, transferom vstupov v rámci Únie, ako aj kvalifikáciou a certifikáciou konečných výrobkov spracúvali efektívne a včas. Na tento účel všetky dotknuté vnútroštátne orgány zabezpečia, aby sa takéto žiadosti vybavili čo najrýchlejšie, ako je to len podľa zákonov možné.
2. Členské štáty zabezpečia, aby sa pri vyvažovaní právnych záujmov v jednotlivých prípadoch uprednostňovala v postupe plánovania a vydávania povolení výstavba a prevádzka závodov a zariadení na výrobu príslušných výrobkov obranného priemyslu.

Článok 39

Zjednodušenie postupu vzájomnej certifikácie

1. Členské štáty prijímú zoznam vnútroštátnych certifikačných orgánov na účely obrany a oznámia ho Komisii, ktorá ho sprístupní členským štátom.
2. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov vypracuje a aktualizuje úradný zoznam vnútroštátnych certifikačných orgánov na účely obrany, ktoré určili členské štáty. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 58 ods. 3.
3. Certifikačný orgán z jedného členského štátu môže od certifikačného orgánu z iného členského štátu požadovať základné informácie o rozsahu certifikácie určitého výrobku obranného priemyslu.

ODDIEL 2

DOHLAD NAD DODÁVATEĽSKÝMI REŤAZCAMI A ICH MONITOROVANIE

Článok 40

Mapovanie dodávateľských reťazcov v sektore obrany

1. Komisia v spolupráci s Radou pre pripravenosť obranného priemyslu vykonáva mapovanie dodávateľských reťazcov Únie v sektore obrany.
2. Rada pre pripravenosť obranného priemyslu vypracuje zoznam výrobkov obranného priemyslu, ktoré sú rozhodujúce pre bezpečnostné a obranné záujmy Únie a jej členských štátov, najmä pre posilnenie obranných spôsobilostí členských štátov a pripravenosť EDTIB (ďalej len „kľúčové výrobky obranného priemyslu“). Tento zoznam sa pravidelne aktualizuje, a to najmenej raz ročne.
3. Komisia po konzultácii s Radou pre pripravenosť obranného priemyslu vypracuje rámec a metodiku na identifikáciu produktov dôležitých v krízovej situácii s dôrazom na identifikáciu úzkych miest, ako aj súvisiacich výrobných kapacít v Únii.
4. Mapovaním uvedeným v odseku 1 a identifikáciou uvedenou v odseku 6 tohto článku sa zabezpečuje analýza silných a slabých stránok Únie, pokiaľ ide o dodávateľské reťazce produktov dôležitých v krízovej situácii, a získavajú sa informácie pre plánovanie programu zriadeného podľa kapitoly II.
5. Na tento účel Komisia používa okrem iného verejne a komerčne dostupné údaje a relevantné informácie od podnikov, ktoré nemajú dôverný charakter, výsledky podobnej vykonanej analýzy, a to aj v kontexte práva Únie v oblasti surovín a energie z obnoviteľných zdrojov, ako aj hodnotenia vykonané podľa článku 66 ods. 1. Ak to nestačí na identifikáciu produktov dôležitých v krízovej situácii, Komisia môže po konzultácii s Radou pre pripravenosť obranného priemyslu podať žiadosti o dobrovoľné informácie príslušným aktérom zapojeným do dotknutých hodnotových reťazcov so sídlom v Únii.
6. Komisia prostredníctvom vykonávacieho aktu vypracuje a pravidelne aktualizuje zoznam produktov dôležitých v krízovej situácii. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 58 ods. 3.

7. Komisia pravidelne informuje Radu pre pripravenosť obranného priemyslu o súhrnných výsledkoch činností vykonávaných podľa odseku 4.
8. Komisia na základe výsledkov činností vykonaných podľa odseku 4 a po konzultácii s Radou pre pripravenosť obranného priemyslu vypracuje zoznam ukazovateľov včasného varovania. Komisia po konzultácii s Radou pre pripravenosť obranného priemyslu pravidelne preskúmava zoznam ukazovateľov včasného varovania, a to aspoň každé dva roky.
9. So všetkými informáciami získanými podľa tohto článku sa zaobchádza v súlade s povinnosťami týkajúcimi sa zachovávania dôvernosti uvedenými v článku 61.
10. Týmto článkom nie je dotknutá ochrana základných bezpečnostných záujmov členských štátov, ako sa uvádza v článku 346 ZFEÚ ods. 1 písm. a).

Článok 41

Monitorovanie

1. Komisia po konzultácii s Radou pre pripravenosť obranného priemyslu pravidelne monitoruje výrobné kapacity Únie potrebné na dodávky produktov dôležitých v krízovej situácii identifikovaných v súlade s článkom 40 ods. 6 s cieľom určiť faktory, ktoré môžu narušiť, ohroziť alebo negatívne ovplyvniť dodávky kľúčových výrobkov obranného priemyslu, k zabezpečeniu ktorých tieto výrobné kapacity prispievajú. Monitorovanie pozostáva z týchto činností:
 - a) monitorovanie ukazovateľov včasného varovania identifikovaných podľa článku 40 ods. 8;
 - b) monitorovanie integrity činností, ktoré vykonávajú kľúčoví účastníci trhu uvedení v článku 42, zo strany členských štátov a podávanie správ členskými štátmi o významných udalostiach, ktoré môžu zabraňovať riadnej prevádzke takýchto činností;
 - c) určovanie najlepších postupov na preventívne zmierňovanie rizík a zvyšovanie transparentnosti výrobných kapacít Únie potrebných na dodávky produktov dôležitých v krízovej situácii.

Komisia po konzultácii s Radou pre pripravenosť obranného priemyslu stanovuje frekvenciu monitorovania.

2. Komisia venuje osobitnú pozornosť MSP s cieľom minimalizovať administratívne zaťaženie vyplývajúce zo získavania informácií.
3. Komisia môže po konzultácii s Radou pre pripravenosť obranného priemyslu vyzvať kľúčových účastníkov trhu uvedených v článku 42, členské štáty, vnútroštátne združenia obranného priemyslu a iné príslušné zainteresované strany, aby dobrovoľne poskytli informácie na účely vykonávania monitorovacích činností v súlade s odsekom 1 prvým pododsekom písm. a).
4. Ak je to potrebné a primerané, členské štáty môžu požiadať kľúčových účastníkov trhu uvedených v článku 42, aby dobrovoľne poskytli informácie na účely odseku 1 prvého pododseku písm. b).
5. Na účely odseku 3 príslušné vnútroštátne orgány vytvoria a vedú zoznam kontaktov všetkých relevantných podnikov, ktoré účinne alebo potenciálne prispievajú k dodávkam kľúčových výrobkov obranného priemyslu a ktoré sú usadené na ich

území. Uvedený zoznam zašlú Komisii. Komisia stanoví štandardizovaný formát zoznamu kontaktov s cieľom zabezpečiť interoperabilitu.

6. Bez toho, aby boli dotknuté základné bezpečnostné záujmy členských štátov a ochrana dôverných obchodných informácií vyplývajúcich z dohôd nimi uzavretých, členské štáty v prípade potreby Rade pre pripravenosť obranného priemyslu poskytujú akékoľvek ďalšie relevantné informácie, najmä informácie o možnom alebo budúcom prijatí opatrení na vnútroštátnej úrovni, pokiaľ ide o obstarávanie, nákup alebo výrobu produktov dôležitých v krízovej situácii.
7. Na základe informácií získaných prostredníctvom činností podľa odseku 1 Komisia predkladá Rade pre pripravenosť obranného priemyslu správu o súhrnných zisteniach vo forme pravidelných aktualizácií. Rada pre pripravenosť obranného priemyslu zasadá, aby posúdila výsledky monitorovania. V relevantných prípadoch môže predseda Rady pre pripravenosť obranného priemyslu na takéto zasadnutia pozvať vnútroštátne združenia obranného priemyslu, kľúčových účastníkov trhu a expertov z akademickej obce a občianskej spoločnosti.
8. Týmto článkom nie je dotknutá ochrana základných bezpečnostných záujmov členských štátov, ako sa uvádza v článku 346 ods. 1 písm. a) ZFEÚ.

Článok 42

Kľúčoví účastníci trhu

1. Členské štáty v spolupráci s Komisiou určia kľúčových účastníkov trhu, ktorí sú zapojení do dodávok kľúčových výrobkov obranného priemyslu a ktorí sú usadení na ich území, pričom zohľadnia tieto prvky:
 - a) podiel kľúčového účastníka na trhu Únie alebo na svetovom trhu s týmto výrobkom;
 - b) význam účastníka trhu, pokiaľ ide o zachovanie dostatočnej úrovne dodávok výrobku v Únii a pri zohľadnení dostupnosti alternatívnych prostriedkov poskytovania daného výrobku v Únii;
 - c) vplyv, ktorý by mohlo mať narušenie dodávok výrobku poskytovaného účastníkom trhu na dodávky produktov dôležitých v krízovej situácii.
2. Členské štáty podávajú správy o významných udalostiach, ktoré môžu brániť pravidelnému vykonávaniu činností uvedených v odseku 1.

ODDIEL 3

KRÍZA DODÁVOK – PREVENCIA A ZMIERŇOVANIE

Článok 43

Varovania a preventívne opatrenia

1. Ak sa príslušný vnútroštátny orgán dozvie o riziku vážneho narušenia v súvislosti s produktmi dôležitými v krízovej situácii alebo má konkrétne a spoľahlivé informácie o vzniku akéhokoľvek iného relevantného rizikového faktora alebo

udalosti s vplyvom na dodávky produktu dôležitého v krízovej situácii, bez zbytočného odkladu upozorní Radu pre pripravenosť obranného priemyslu.

2. Ak sa Rada pre pripravenosť obranného priemyslu alebo Komisia dozvie o riziku vážneho narušenia v súvislosti s produktom dôležitým v krízovej situácii alebo má konkrétne a spoľahlivé informácie o vzniku akéhokoľvek iného relevantného rizikového faktora alebo udalosti s vplyvom na dodávky produktu dôležitého v krízovej situácii, a to aj na základe ukazovateľov včasného varovania, Komisia na základe varovania podľa odseku 1 alebo poskytnutého medzinárodnými partnermi bez zbytočného odkladu vykoná tieto preventívne opatrenia:
 - a) zvolá mimoriadne zasadnutie Rady pre pripravenosť obranného priemyslu s cieľom koordinovať tieto kroky:
 1. prerokuje závažnosť narušenia dostupnosti a dodávok dotknutých produktov dôležitých v krízovej situácii;
 2. odporúča Komisii, aby začala konanie v súlade s kapitolou II tohto nariadenia;
 3. prerokuje prístupy príslušných vnútroštátnych orgánov vrátane posúdenia stavu pripravenosti kľúčových účastníkov trhu;
 4. nadviaže dialóg so zainteresovanými stranami o výrobných kapacitách Únie potrebných na dodávky produktov dôležitých v krízovej situácii s cieľom identifikovať, pripraviť a prípadne koordinovať preventívne opatrenia;
 5. prerokuje aktiváciu krízového stavu dodávok uvedenej v článku 44, ak je to potrebné a primerané,
 - b) v mene Únie začne konzultácie alebo nadviaže spoluprácu s príslušnými tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami s cieľom hľadať spoločné riešenia narušenia dodávateľských reťazcov v súlade s medzinárodnými záväzkami, čo môže vo vhodných prípadoch zahŕňať koordináciu na príslušných medzinárodných fórach.

Článok 44

Aktivácia krízového stavu dodávok

1. Za krízu dodávok sa považuje situácia, keď:
 - a) dochádza k vážnym narušeniam pri poskytovaní výrobkov, ktoré nie sú výrobkami obranného priemyslu, alebo sa objavujú vážne prekážky obchodu s takýmito výrobkami v rámci Únie, čo spôsobuje ich výrazný nedostatok; ako aj
 - b) takéto významné nedostatky bránia dodávkam, opravám alebo údržbe výrobkov obranného priemyslu v rozsahu, v ktorom by to malo závažný škodlivý vplyv na fungovanie dodávateľských reťazcov Únie v sektore obrany, čo by malo vplyv na spoločnosť, hospodárstvo a bezpečnosť Únie.
2. Ak sa Komisia alebo Rada pre pripravenosť obranného priemyslu dozvedia o potenciálnej kríze dodávok podľa článku 43, Komisia posúdi, či sú splnené podmienky stanovené v odseku 1 tohto článku. V tomto posúdení sa zohľadnia potenciálne pozitívne a negatívne vplyvy a dôsledky krízového stavu dodávok na dodávateľské reťazce Únie v sektore obrany, ako aj posúdenia vykonané v iných relevantných rámcoch krízového riadenia Únie. Ak uvedené posúdenie poskytne konkrétne a spoľahlivé dôkazy, Komisia

môže po konzultácii s Radou pre pripravenosť obranného priemyslu navrhnúť Rade, aby aktivovala krízový stav dodávok.

3. Rada uznávajúca sa kvalifikovanou väčšinou môže aktivovať krízový stav dodávok vykonávacím aktom Rady. Trvanie krízového stavu dodávok sa upresní vo vykonávacom akte a nesmie prekročiť 12 mesiacov.
4. Komisia pravidelne a najmenej raz za tri mesiace podáva Rade a Európskemu parlamentu správu o stave krízy.
5. Pred uplynutím trvania krízového stavu dodávok Komisia posúdi, či je vhodné predĺžiť krízový stav dodávok. Ak sa takýmto posúdením zabezpečia konkrétne a spoľahlivé dôkazy o tom, že podmienky na aktiváciu krízového stavu dodávok sú stále splnené, Komisia môže po konzultácii s Radou pre pripravenosť obranného priemyslu navrhnúť Rade predĺženie krízového stavu dodávok.
6. Rada uznávajúca sa kvalifikovanou väčšinou môže krízový stav dodávok predĺžiť vykonávacím aktom Rady. Trvanie predĺženia sa obmedzí a upresní vo vykonávacom akte Rady.
7. Komisia môže navrhnúť predĺženie krízového stavu dodávok raz alebo častejšie, ak je to riadne odôvodnené.
8. Počas krízového stavu dodávok Komisia po konzultácii s Radou pre pripravenosť obranného priemyslu posúdi vhodnosť predčasného ukončenia krízového stavu. Komisia môže navrhnúť Rade ukončenie krízového stavu, ak to vyplynie z hodnotenia.
9. Rada môže krízový stav dodávok ukončiť vykonávacím aktom Rady.
10. Počas krízového stavu Komisia na žiadosť členského štátu alebo z vlastnej iniciatívy a podľa potreby zvoláva mimoriadne zasadnutia Rady pre pripravenosť obranného priemyslu. Členské štáty úzko spolupracujú s Komisiou a v rámci Rady pre pripravenosť obranného priemyslu včas informujú o všetkých vnútroštátnych opatreniach prijatých v súvislosti s dotknutým dodávateľským reťazcom v sektore obrany a koordinujú ich.
11. Po uplynutí obdobia, na ktoré sa krízový stav dodávok aktivoval, alebo v prípade jeho predčasného ukončenia podľa odseku 8 tohto článku sa opatrenia prijaté v súlade s článkami 46 a 47 okamžite prestanú uplatňovať.
12. Komisia aktualizuje mapovanie a monitorovanie dodávateľských reťazcov Únie v sektore obrany podľa článkov 40 a 41, pričom zohľadňuje skúsenosti získané počas krízy, a to najneskôr šesť mesiacov po skončení trvania krízového stavu dodávok.

Článok 45

Súbor nástrojov pre núdzové situácie v prípade krízy dodávok

1. Ak sa krízový stav dodávok aktivuje podľa článku 44 a ak je to potrebné na účely riešenia krízy dodávok v Únii, Komisia môže prijať opatrenia stanovené v článkoch 45 a 46 za podmienok v nich stanovených.
2. Komisia po konzultácii s Radou pre pripravenosť obranného priemyslu obmedzí uplatňovanie opatrení stanovených v článkoch 46 a 47 na produkty dôležité v krízovej situácii, ktorých dodávky boli narušené alebo im hrozí narušenie v dôsledku krízy dodávok. Uplatňovanie opatrení uvedených v odseku 1 tohto článku je primerané a obmedzené na to, čo je nevyhnutné na riešenie závažných narušení ovplyvňujúcich dodávateľské reťazce produktov dôležitých v krízovej situácii

v Únii, a musí byť v najlepšom záujme Únie. Pri použití uvedených opatrení je potrebné predísť neprimeranému administratívne zaťaženiu najmä pre MSP.

3. Ak sa krízový stav dodávok aktivuje podľa článku 44 a ak je to vhodné na účely riešenia krízy dodávok v Únii, Rada pre pripravenosť obranného priemyslu môže posúdiť a odporučiť vhodné a účinné núdzové opatrenia.
4. Komisia pravidelne informuje Európsky parlament a Radu o všetkých opatreniach prijatých v súlade s odsekom 1 a vysvetľuje dôvody svojho konania.
5. Komisia môže po konzultácii s Radou pre pripravenosť obranného priemyslu vydať usmernenia o vykonávaní a používaní núdzových opatrení.

Článok 46

Zhromažďovanie informácií

1. Ak sa aktivuje krízový stav dodávok podľa článku 44, Komisia môže požiadať príslušné podniky prispievajúce k výrobe produktov dôležitých v krízovej situácii, ktoré nie sú výrobkami obranného priemyslu, s predchádzajúcim súhlasom členského štátu, v ktorom sú usadené, aby v stanovenej lehote poskytli informácie o svojich výrobných spôsobilostiach, výrobných kapacitách a aktuálnych primárnych narušeniach. Požadované informácie sa obmedzujú na to, čo je nevyhnutné na posúdenie charakteru krízy dodávok alebo identifikovanie a posúdenie potenciálnych zmiernujúcich alebo núdzových opatrení na úrovni Únie alebo na vnútroštátnej úrovni. Žiadosti o informácie nesmú zahŕňať poskytovanie informácií, ktorých zverejnenie by bolo v rozpore so základnými bezpečnostnými záujmami členských štátov.
2. Pred podaním žiadosti o informácie Komisia môže uskutočniť dobrovoľnú konzultáciu s reprezentatívnym počtom relevantných podnikov s cieľom určiť vhodný a primeraný obsah takejto žiadosti. Komisia pripravuje žiadosť o informácie v spolupráci s Radou pre pripravenosť obranného priemyslu.
3. Komisia používa zabezpečené prostriedky na podanie žiadosti o informácie a na zaobchádzanie so všetkými získanými informáciami v súlade s článkom 61. Na tento účel príslušné vnútroštátne orgány zašlú Komisii zoznam kontaktov zostavený podľa článku 41 ods. 5.
4. Komisia bez zbytočného odkladu zašle kópiu žiadosti o informácie príslušnému vnútroštátnemu orgánu členského štátu, na území ktorého sa nachádza výrobná prevádzka osloveného podniku. Ak o to príslušný vnútroštátny orgán požiada, Komisia zašle informácie získané od relevantného podniku v súlade s právom Únie.
5. V žiadosti o informácie je uvedený jej právny základ, žiadosť je obmedzená na nevyhnutné minimum a primeraná, pokiaľ ide o podrobnosť a objem údajov a frekvenciu prístupu k požadovaným údajom, zohľadňujú sa v nej legitímne ciele daného podniku a náklady a úsilie potrebné na sprístupnenie údajov a stanovuje sa v nej lehota na poskytnutie týchto informácií. Uvedú sa v nej aj sankcie stanovené v článku 55.
6. Majitelia podnikov alebo ich zástupcovia a v prípade právnych subjektov alebo združení bez právnej subjektivity, osoby oprávnené ich zastupovať na základe zákona alebo ich stanov poskytnú požadované informácie v mene dotknutého podniku alebo zdrużenia podnikov.
7. Ak je podniku usadenému v Únii určená žiadosť tretej krajiny o informácie, ktorá súvisí s jeho činnosťami v rámci kritického dodávateľského reťazca Únie v sektore obrany, včas informuje Komisiu takým spôsobom, aby Komisia mohla požiadať

podnik o podobné informácie. O existencii takejto žiadosti tretej krajiny Komisia informuje Radu pre pripravenosť obranného priemyslu.

8. Ak podnik v reakcii na žiadosť predloženú podľa tohto článku poskytne nesprávne, neúplné alebo zavádzajúce informácie alebo neposkytne informácie v stanovenej lehote, uložia sa mu pokuty stanovené v súlade s článkom 55 s výnimkou prípadov, keď podnik má dostatočné dôvody na neposkytnutie požadovaných informácií.

Článok 47

Prioritné objednávky

1. Ak sa aktivuje krízový stav podľa článku 44, členský štát, ktorý čelí alebo môže čeliť vážnym ťažkostiam buď pri zadávaní objednávky alebo pri plnení zmluvy na dodávku kľúčových výrobkov obranného priemyslu z dôvodu nedostatku alebo vážnych rizík nedostatku v kritickom dodávateľskom reťazci Únie v sektore obrany, môže požiadať Komisiu, aby od podniku vyžadovala, aby prijal alebo uprednostnil objednávku produktov dôležitých v krízovej situácii, ktoré nie sú výrobkami obranného priemyslu (ďalej len „prioritná objednávka“).
2. Na základe žiadosti uvedenej v odseku 1 môže Komisia po konzultácii s členským štátom, v ktorom je dotknutý podnik usadený, a so súhlasom tohto členského štátu oznámiť dotknutému podniku svoj zámer zadať mu prioritnú objednávku.
3. Oznámenie uvedené v odseku 2 obsahuje informácie o právnom základe žiadosti, špecifikuje dotknutý výrobok, špecifikácie a množstvá, ako aj harmonogram a termín, do ktorého sa má objednávka vykonať, a uvádza dôvody oprávňujúce na uplatnenie prioritnej objednávky.
4. Podnik odpovie Komisii do piatich pracovných dní od oznámenia uvedeného v odseku 2 a uvedie, či môže objednávku prijať. Ak si to vyžaduje naliehavosť situácie, Komisia môže na základe odôvodnenia takejto naliehavosti skrátiť lehotu, v ktorej má podnik odpovedať.
5. Ak podnik odmietne prioritnú objednávku, Komisii predloží podrobné odôvodnenie.
6. Ak podnik prioritnú objednávku prijme, objednávka sa považuje za prijatú za podmienok opísaných v objednávke Komisie v súlade s významom odseku 1 a podnik je právne viazaný.
7. Ak podnik, ktorému bol oznámený zámer, prioritnú objednávku odmietne, objednávka sa považuje za odmietnutú. S náležitým zreteľom na odôvodnenia, na ktoré sa podnik odvoláva, Komisia môže:
 - a) netrvať ďalej na objednávke;
 - b) prostredníctvom vykonávacieho aktu uložiť dotknutým podnikom povinnosť prijať alebo vykonať prioritnú objednávku za spravodlivú a primeranú cenu.
8. Komisia zohľadní námietky vznesené podnikom podľa odseku 7 a uvedie dôvody, prečo bolo v súlade so zásadou proporcionality a základnými právami podniku podľa Charty základných práv Európskej únie potrebné prijať vykonávací akt uvedený v odseku 7 písm. b) vzhľadom na okolnosti opísané v odseku 1.
9. Komisia vo vykonávacom akte uvedenom v odseku 7 písm. b) uvedie právny základ prioritnej objednávky, určí termín, do ktorého má objednávka realizovať, a stanoví

výrobok, špecifikácie, objem a všetky ďalšie parametre, ktoré sa majú dodržať. Komisia určí aj sankcie stanovené v článku 55 za nedodržanie tejto povinnosti.

10. Ak podnik prijal prioritnú objednávku Komisie podľa odseku 6 alebo ak Komisia prijala vykonávací akt podľa odseku 7 písm. b), prioritná objednávka:
 - a) sa zadá za spravodlivú a primeranú cenu, pričom sa primerane zohľadnia alternatívne náklady hospodárskeho subjektu pri plnení prioritných objednávok v porovnaní s existujúcimi zmluvnými záväzkami;
 - b) má prednosť pred akoukoľvek povinnosťou plnenia podľa súkromného alebo verejného práva s výnimkou tých, ktoré priamo súvisia s vojenskými objednávkami.
11. Akýkoľvek konflikt medzi prioritnou objednávkou a opatrením v rámci akéhokoľvek iného mechanizmu Únie pre určovanie priorít vyrieši Komisia na základe zväzenia verejného záujmu.
12. Ak podnik súhlasil s objednávkou Komisie podľa odseku 6 alebo ak Komisia prijala vykonávací akt podľa odseku 7 písm. b), podnik môže požiadať Komisiu o preskúmanie prioritnej objednávky, ak to považuje za riadne odôvodnené na základe jedného z týchto dôvodov:
 - a) podnik nie je schopný vykonať prioritnú objednávku z dôvodu nedostatočnej výrobnnej spôsobilosti alebo výrobnnej kapacity, a to ani v rámci preferenčného vybavenia objednávky;
 - b) prijatie objednávky by predstavovalo neprimeranú hospodársku záťaž a znamenalo by pre podnik osobitné ťažkosti.
13. Podnik poskytne všetky relevantné a podložené informácie, ktoré Komisii umožnia posúdiť opodstatnenosť vznesených námietok.
14. Na základe preskúmania dôvodov a dôkazov, ktoré podnik poskytol, môže Komisia po porade s členským štátom, v ktorom je dotknutý podnik usadený, zmeniť svoj vykonávací akt s cieľom čiastočne alebo úplne oslobodiť dotknutý podnik od jeho povinností podľa tohto článku.
15. Týmto článkom nie je dotknuté použitie vnútroštátnych mechanizmov alebo iniciatív s rovnocenným účinkom.
16. Ak sa na podnik usadený v Únii vzťahuje opatrenie tretej krajiny, ktoré zahŕňa prioritnú objednávku, informuje o tom Komisiu. Komisia potom informuje výbor o existencii takýchto opatrení.
17. Ak podnik prijme alebo je povinný prijať a uprednostniť prioritnú objednávku v súlade s odsekom 6 alebo odsekom 7 písm. b), je chránený pred akoukoľvek zmluvnou alebo mimozmluvnou zodpovednosťou v súvislosti so splnením prioritných objednávok. Zodpovednosť sa vylučuje len vtedy, ak bolo porušenie zmluvných záväzkov nevyhnutné na dodržanie nariadeného uprednostnenia.
18. Ak hospodársky subjekt po tom, ako výslovne prijal alebo mu bola uložená povinnosť prijať uprednostnenie objednávok požadovaných Komisiou, úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti, nesplní povinnosť uprednostniť tieto objednávky, uložia sa mu pokuty stanovené v súlade s článkom 54 s výnimkou prípadov, keď má podnik dostatočné dôvody na nesplnenie povinnosti uprednostniť uvedené objednávky.

19. Komisia prijme vykonávací akt, v ktorom sa stanovlia praktické a prevádzkové opatrenia pre fungovanie prioritných objednávok.
20. Vykonávacie akty uvedené v tomto článku sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 58 ods. 3.

ODDIEL 4

KRÍZOVÝ STAV DODÁVOK SÚVISIACI S BEZPEČNOSŤOU

Článok 48

Aktivácia krízového stavu dodávok súvisiaceho s bezpečnosťou

1. Za krízu dodávok súvisiacu s bezpečnosťou sa považuje situácia, keď:
 - a) bezpečnostná kríza vznikla alebo sa usudzuje, že vznikla;
 - b) dochádza k vážnym narušeniam v dodávke výrobkov alebo závažným prekážkam v obchode s výrobkami obranného priemyslu v rámci Únie, ktoré spôsobujú značný nedostatok výrobkov obranného priemyslu či súvisiacich medziproduktov, surovín alebo spracovaných materiálov.
2. Ak nastane kríza dodávok súvisiaca s bezpečnosťou alebo ak sa Komisia či Rada pre pripravenosť obranného priemyslu dozvedia o potenciálnej kríze dodávok súvisiacej s bezpečnosťou podľa článku 43, Komisia s podporou vysokého predstaviteľa posúdi, či sú splnené podmienky stanovené v odseku 1 tohto článku. V tomto posúdení sa zohľadnia potenciálne pozitívne a negatívne vplyvy a dôsledky krízového stavu dodávok súvisiaceho s bezpečnosťou na dodávateľské reťazce Únie v sektore obrany. Ak uvedené posúdenie poskytne konkrétne a spoľahlivé dôkazy, Komisia môže navrhnúť Rade, aby aktivovala krízový stav dodávok súvisiaci s bezpečnosťou.
3. Rada môže na návrh Komisie a uznášajúca sa kvalifikovanou väčšinou prijať vykonávací akt, ktorým sa aktivuje krízový stav dodávok súvisiaci s bezpečnosťou, ak je to vhodné na riešenie krízy, pričom zohľadní potrebu zabezpečiť vysokú úroveň bezpečnosti Únie, členských štátov a občanov Únie.
4. Rada vo vykonávacom nariadení, ktorým sa aktivuje krízový stav dodávok súvisiaci s bezpečnosťou, stanovuje, ktoré z opatrení uvedených v článkoch 49 až 54 sú vhodné z hľadiska krízy s prihliadnutím na potrebu zabezpečiť vysokú úroveň bezpečnosti Únie, členských štátov a občanov Únie, a teda ktoré opatrenia sa majú aktivovať.
5. Krízový stav dodávok súvisiaci s bezpečnosťou sa aktivuje najviac na obdobie dvanástich mesiacov. Najneskôr tri týždne pred uplynutím obdobia, na ktoré sa aktivoval krízový stav dodávok súvisiaci s bezpečnosťou, Komisia s podporou vysokého predstaviteľa predloží Rade správu, v ktorej sa posúdi, či by sa toto obdobie malo predĺžiť. V správe sa analyzuje najmä bezpečnostná situácia a hospodárske dôsledky bezpečnostnej krízy v Únii ako celku a v jednotlivých členských štátoch, ako aj vplyv opatrení, ktoré sa predtým aktivovali v súlade s týmto nariadením.
6. Komisia môže Rade navrhnúť predĺženie, pričom uvedie, ktoré z opatrení je vhodné predĺžiť, keď v posúdení uvedenom v odseku 4 dospeje k záveru, že je vhodné, aby sa obdobie, na ktoré je krízový stav dodávok súvisiaci s bezpečnosťou aktivovaný, predĺžilo. Predĺženie trvá maximálne šesť mesiacov. Rada uznášajúca sa kvalifikovanou väčšinou môže rozhodnúť o predĺžení obdobia, na ktoré sa krízový stav dodávok

súvisiaci s bezpečnosťou aktivuje, ak je to vhodné na riešenie krízy, pričom zohľadní potrebu zabezpečiť vysokú úroveň bezpečnosti Únie, členských štátov a občanov Únie.

7. Komisia môže po konzultácii s Radou pre pripravenosť obranného priemyslu navrhnúť Rade, aby prijala vykonávací akt, ktorým sa aktivujú dodatočné opatrenia alebo deaktivujú ktorékoľvek aktivované opatrenia stanovené v článkoch 49 až 54 popri tých opatreniach, ktoré už aktivovala, ak je to vhodné na riešenie krízy, pričom sa zohľadní potreba zabezpečiť vysokú úroveň bezpečnosti Únie, členských štátov a občanov Únie.
8. Po uplynutí obdobia, na ktoré je krízový stav dodávok súvisiaci s bezpečnosťou aktivovaný, sa opatrenia prijaté v súlade s článkami 49 až 54 prestávajú uplatňovať.
V priebehu prípravy a vykonávania opatrení stanovených v článkoch 49 až 54 Komisia, kedykoľvek je to možné, koná v úzkej koordinácii s Radou pre pripravenosť obranného priemyslu, ktorá včas poskytne odporúčania. Komisia informuje Radu pre pripravenosť obranného priemyslu o prijatých opatreniach.
9. Ak sa aktivuje krízový stav dodávok súvisiaci s bezpečnosťou, Komisia môže prijať opatrenia stanovené v článkoch 46 a 47 za podmienok v nich stanovených a v článku 45.

Článok 49

Zhromažďovanie informácií

Ak Rada aktivuje toto opatrenie v súlade s článkom 48 ods. 4, Komisia môže prijať opatrenie stanovené v článku 46 v súvislosti s výrobkami obranného priemyslu v súlade s podmienkami, ktorú sú v ňom vymedzené.

Článok 50

Uprednostnenie výrobkov obranného priemyslu (prioritné žiadosti)

1. Ak Rada aktivuje toto opatrenie v súlade s článkom 48 ods. 4, členský štát, ktorý čelí alebo môže čeliť vážnym ťažkostiam buď pri zadávaní objednávky alebo pri plnení zmluvy o dodávkach výrobkov obranného priemyslu z dôvodu nedostatku produktov dôležitých v krízovej situácii alebo vážneho rizika nedostatku takýchto produktov, pričom tieto ťažkosti môžu ohroziť bezpečnosť Únie a jej členských štátov, môže Komisiu požiadať, aby od podniku vyžadovala, aby prijal alebo uprednostnil určité objednávky produktov dôležitých v krízovej situácii (ďalej len „prioritné žiadosti“). Tieto žiadosti sa môžu týkať len výrobkov obranného priemyslu.
2. Na základe žiadosti uvedenej v odseku 1 môže Komisia po konzultácii s členským štátom, v ktorom je dotknutý podnik usadený, a s predchádzajúcim súhlasom tohto členského štátu, od dotknutého podniku požadovať, aby prijal prioritné žiadosti. V žiadosti Komisie sa výslovne uvedie, že hospodársky subjekt môže žiadosť odmietnuť.
3. Ak podnik, ktorému je určená žiadosť uvedená v odseku 1, výslovne prijal žiadosť o uprednostnenie žiadostí, Komisia po konzultácii s členským štátom, v ktorom je dotknutý podnik usadený, a s jeho predchádzajúcim súhlasom prijme vykonávací akt, v ktorom sa stanovuje:
 - a) právny základ prioritných žiadostí, ktorý musí podnik dodržiavať;
 - b) produkty dôležité v krízovej situácii, na ktoré sa vzťahuje prioritná žiadosť, a množstvo, v ktorom sa majú dodať;

- c) lehoty, v rámci ktorých sa má prioritná žiadosť splniť;
 - d) príjemcovia prioritnej žiadosti a
 - e) výnimka zo zmluvnej zodpovednosti za podmienok stanovených v odseku 5.
4. Prioritné žiadosti sa predkladajú za spravodlivú a primeranú cenu, pričom sa primerane zohľadňujú alternatívne náklady hospodárskeho subjektu pri plnení prioritných žiadostí vo vzťahu k existujúcim zmluvným záväzkom. Prioritné žiadosti majú prednosť pred akýmikol'vek predchádzajúcimi súkromnými alebo verejnými zmluvnými záväzkami týkajúcimi sa výrobkov, na ktoré sa vzťahuje prioritná žiadosť podľa súkromného alebo verejného práva.
5. Hospodársky subjekt, na ktorý sa vzťahuje uvedená prioritná žiadosť, nie je zodpovedný za žiadne porušenie zmluvnej povinnosti, ktorá sa riadi právom členského štátu, ak:
- a) porušenie zmluvných záväzkov je nevyhnutne potrebné na dodržanie požadovaných stanovených priorít;
 - b) bol dodržaný vykonávací akt uvedený v odseku 3 a
 - c) prioritná žiadosť nebola prijatá výlučne s cieľom neoprávnene sa vyhnúť povinnosti predchádzajúceho plnenia.
6. Ak hospodársky subjekt po tom, ako výslovne prijal uprednostnenie objednávok požadovaných Komisiou, úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti, nesplní povinnosť uprednostniť tieto objednávky, uložia sa mu pokuty stanovené v súlade s článkom 55 s výnimkou prípadov, keď podnik má dostatočné dôvody pre nesplnenie povinnosti uprednostniť tieto objednávky.
7. Týmto článkom nie je dotknuté použitie vnútroštátnych mechanizmov alebo iniciatív s rovnocenným účinkom.
8. Ak sa na podnik usadený v Únii vzťahuje opatrenie tretej krajiny, ktoré zahŕňa prioritnú žiadosť, informuje o tom Komisiu. Komisia potom informuje výbor o existencii takýchto opatrení.
9. Vykonávací akt uvedený v odseku 3 sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 58 ods. 3.

Článok 51

Transfery výrobkov obranného priemyslu v rámci EÚ

1. Ak Rada aktivuje toto opatrenie v súlade s článkom 48 ods. 4 a bez toho, aby bola dotknutá smernica 2009/43/ES a právomoci členských štátov podľa uvedenej smernice, členské štáty zabezpečia efektívne a včasné spracovanie žiadostí o transfery v rámci EÚ. Na tento účel všetky dotknuté vnútroštátne orgány zabezpečia, aby spracovanie žiadosti neprekročilo 2 pracovné dni.
2. Transfery produktov dôležitých v krízovej situácii nemožno považovať za citlivé záležitosti v zmysle článku 4 ods. 8 smernice 2009/43/ES.
3. Členské štáty sa zdržia ukladania obmedzení na transfer výrobkov obranného priemyslu vymedzených v článku 2 smernice 2009/43/ES v rámci Únie. Ak členské štáty uložia takéto obmedzenia z dôvodov bezpečnosti alebo obrany, urobí sa to len vtedy, ak sú tieto obmedzenia:

- a) transparentné, t. j. zakotvené vo verejných vyhláseniach/dokumentoch;
- b) riadne odôvodnené, t. j. musia uviesť dôvody a súvislosť s bezpečnosťou alebo obranou;
- c) primerané, t. j. nepresahujú rámec toho, čo je nevyhnutne potrebné;
- d) relevantné a konkrétne, t. j. obmedzenie sa musí vzťahovať na konkrétny výrobok obranného priemyslu alebo konkrétnu kategóriu výrobkov obranného priemyslu;
- e) nediskriminačné.

Článok 52

Podpora akcií zameraných na inovácie v oblasti núdzovej obrany

Ak Rada toto opatrenie aktivuje v súlade s článkom 48 ods. 4, za oprávnené akcie sa podľa programu považujú akcie zamerané na inovácie súvisiace s jednou z týchto činností, stanovených v kapitole II:

- a) činnosti zamerané na rýchle prispôsobenie a úpravu civilných výrobkov na obranné využitie;
- b) činnosti zamerané na veľmi výrazné skrátenie dodacej lehoty výrobkov obranného priemyslu;
- c) činnosti zamerané na výrazné zjednodušenie technických špecifikácií výrobkov obranného priemyslu s cieľom umožniť ich masovú výrobu;
- d) činnosti zamerané na výrazné zjednodušenie výrobného procesu výrobkov obranného priemyslu s cieľom umožniť ich masovú výrobu.

Článok 53

Certifikácia počas krízového stavu dodávok súvisiaceho s bezpečnosťou

1. Ak Rada toto opatrenie aktivuje v súlade s článkom 48 ods. 4, členské štáty zabezpečia, aby sa administratívne postupy súvisiace s certifikáciou a prípadne technickými úpravami spracúvali čo najrýchlejšie v súlade s ich uplatniteľnými vnútroštátnymi zákonmi a inými právnymi predpismi.
2. Ak takýto status existuje vo vnútroštátnom práve, certifikácii výrobkov obranného priemyslu dôležitých v krízovej situácii sa prizná status najvyššej možnej vnútroštátnej dôležitosti.
3. Ak sa toto opatrenie aktivuje, výrobky obranného priemyslu certifikované v jednom členskom štáte sa považujú za certifikované v inom členskom štáte bez toho, aby podliehali dodatočným kontrolám.
4. Vo vykonávacom akte Rady uvedenom v článku 48 ods. 3 sa môžu stanoviť presnejšie ustanovenia, pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti tohto opatrenia.
5. Týmto opatrením nie sú dotknuté základné bezpečnostné záujmy členských štátov.

Článok 54

Urýchlenie postupov vydávania povolení na vnútroštátnej úrovni

1. Ak Rada toto opatrenie aktivuje v súlade s článkom 48 ods. 4 a ak takýto status existuje vo vnútroštátnom práve, plánovaní, výstavbe a prevádzke výrobných zariadení produktov dôležitých v krízovej situácii sa prizná status najvyššej možnej vnútroštátnej dôležitosti a s ako takými sa s nimi pri priestorovom plánovaní zaobchádza v rámci postupov vydávania povolení, a to vrátane postupov environmentálneho posudzovania, a ak sa tak stanovuje vo vnútroštátnom práve.
2. Bezpečnosť dodávok výrobkov obranného priemyslu sa môže považovať za naliehavý dôvod vyššieho verejného záujmu v zmysle článku 6 ods. 4 a článku 16 ods. 1 písm. c) smernice 92/43/EHS a za nadradený verejný záujem v zmysle článku 4 ods. 7 smernice 2000/60. Plánovanie, výstavba a prevádzka súvisiacich výrobných zariadení sa preto môže považovať za prevažujúci verejný záujem, a to za predpokladu, že sú splnené zvyšné podmienky stanovené v týchto ustanoveniach.

ODDIEL 5

SANKCIE

Článok 55

Sankcie

1. Komisia môže prostredníctvom vykonávacieho aktu podnikom alebo združeniam vrátane ich vlastníkov alebo zástupcov, ktorí sú adresámi opatrení na zhromažďovanie informácií uvedených v článkoch 46 a 48 alebo ktorejkoľvek z povinností informovať Komisiu o záväzku voči tretej krajine podľa článku 47 ods. 16 a článku 50 ods. 8 alebo uprednostniť výrobu produktov dôležitých v krízovej situácii podľa článkov 47 alebo 49, ak to považuje za potrebné a primerané, uložiť:
 - a) pokuty vo výške najviac 300 000 EUR, ak podnik zámerne alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti poskytne nesprávne, neúplné alebo zavádzajúce informácie v odpovedi na žiadosť podanú v súlade s článkom 46 a 48 alebo neposkytne informácie v stanovenej lehote;
 - b) pokuty vo výške najviac 150 000 EUR, ak podnik zámerne alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti nedodrží povinnosť informovať Komisiu o záväzku voči tretej krajine podľa článku 47 ods. 16 a článku 50 ods. 8;
 - c) pravidelné penále nepresahujúce 1,5 % priemerného denného obratu v predchádzajúcom obchodnom roku za každý pracovný deň neplnenia povinnosti odo dňa stanoveného v rozhodnutí, v rámci ktorého bola vydaná prednostná objednávka, ak úmyselne alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti neplní povinnosť uprednostniť výrobu produktov dôležitých v krízovej situácii podľa článku 47. Ak je dotknutý podnik MSP, uložené pravidelné penále nesmú presiahnuť 0,5 % jeho priemerného denného obratu v predchádzajúcom obchodnom roku;

- d) pokuty vo výške najviac 300 000 EUR, ak úmyselne alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti neplní povinnosť uprednostniť výrobu produktov dôležitých v krízovej situácii podľa článku 49.
2. Pred prijatím rozhodnutia podľa odseku 1 tohto článku Komisia poskytne dotknutým podnikom a združeniam vrátane ich vlastníkov alebo zástupcov príležitosť na vypočutie v súlade s článkom 56. Na účely stanovenia toho, či sa pokuty alebo pravidelné penále považujú za nevyhnutné a primerané, zohľadní akékoľvek riadne odôvodnenie, ktoré predložia.
 3. Vykonávacie akty uvedené v tomto článku sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 58 ods. 3.
 4. Pri určovaní výšky pokuty alebo pravidelného penále zohľadňuje Komisia povahu, závažnosť a trvanie neplnenia povinnosti vrátane prípadov nesplnenia povinnosti prijať a uprednostniť prioritnú objednávku stanovenú v článku 47 a či podniky alebo združenia vrátane ich vlastníkov alebo zástupcov uvedených v odseku 1 čiastočne splnili prioritnú objednávku.
 5. Pre program a Nástroj na podporu Ukrajiny pokuty predstavujú vonkajšie pripísané príjmy v zmysle článku 21 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Článok 56

Právo na vypočutie v prípade uloženia pokút alebo pravidelného penále

1. Pred prijatím rozhodnutia podľa článku 55 Komisia zabezpečí, aby dotknuté podniky a združenia vrátane ich vlastníkov alebo zástupcov dostali príležitosť predložiť pripomienky k:
 - a) predbežnými zisteniami Komisie vrátane akejkoľvek záležitosti, voči ktorej Komisia vzniesla námietky;
 - b) opatreniam, ktoré Komisia prípadne zamýšľa prijať vzhľadom na predbežné zistenia podľa písmena a) tohto odseku.
2. Dotknuté podniky a združenia podnikov vrátane ich vlastníkov alebo zástupcov môžu predložiť svoje pripomienky k predbežným zisteniam Komisie v lehote, ktorú stanoví Komisia vo svojich predbežných zisteniach a ktorá nesmie byť kratšia ako 14 pracovných dní.
3. Komisia pri ukladaní pokút alebo pravidelného penále vychádza len z námietok, ku ktorým sa dotknuté podniky a združenia vrátane ich vlastníkov alebo zástupcov mohli vyjadriť.
4. Ak Komisia informovala dotknuté podniky a združenia vrátane ich vlastníkov alebo zástupcov o svojich predbežných zisteniach uvedených v odseku 1, na požiadanie poskytne prístup k spisu Komisie za podmienok dohody o sprístupnení s výhradou oprávneného záujmu podnikov na ochrane ich obchodného tajomstva alebo akejkoľvek osoby na zachovaní obchodného tajomstva alebo iných dôverných informácií. Právo na prístup k spisu sa nevzťahuje na dôverné informácie a interné dokumenty Komisie alebo orgánov členských štátov. Právo na prístup sa najmä nevzťahuje na korešpondenciu medzi Komisiou a orgánmi členských štátov. Žiadne ustanovenie tohto odseku nebráni Komisii v tom, aby zverejnila a využívala informácie potrebné na preukázanie porušovania.

Kapitola V

Riadenie, hodnotenie a kontrola

Článok 57

Rada pre pripravenosť obranného priemyslu

1. Týmto sa zriaďuje Rada pre pripravenosť obranného priemyslu.
2. Všeobecnou úlohou rady je pomáhať Komisii a poskytovať jej poradenstvo a odporúčania podľa tohto nariadenia, najmä podľa jeho kapitoly IV [Bezpečnosť dodávok].
3. S cieľom pomáhať Komisii pri vykonávaní opatrení uvedených v kapitole II, jej Rada pre pripravenosť obranného priemyslu pomáha pri určovaní prioritných oblastí financovania, pričom zohľadňuje priority obranných spôsobilostí, na ktorých sa členské štáty spoločne dohodli v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP), najmä v kontexte plánu rozvoja spôsobilostí.
4. Komisia udržiava plynulý tok informácií určených Rade pre pripravenosť obranného priemyslu, pokiaľ ide o všetky plánované opatrenia alebo opatrenia, ktoré boli prijaté v súvislosti s aktiváciou krízového stavu dodávok alebo krízového stavu dodávok súvisiaceho s bezpečnosťou. Potrebné informácie Komisia poskytuje prostredníctvom zabezpečeného informačného systému.
5. Na účely krízového stavu dodávok, ako sa uvádza v článku 44, Rada pre pripravenosť obranného priemyslu pomáha Komisii pri plnení týchto úloh:
 - a) analýza informácií dôležitých v krízovej situácii, ktoré zhromaždili členské štáty alebo Komisia;
 - b) posúdenie, či boli splnené kritériá na aktiváciu alebo deaktiváciu krízového stavu dodávok;
 - c) poskytovanie usmernení k vykonávaniu opatrení zvolených v reakcii na krízu dodávok na úrovni Únie;
 - d) vykonávanie preskúmania vnútroštátnych krízových opatrení;
 - e) uľahčovanie výmen a spoločného využívania informácií, a to aj s inými orgánmi dôležitými v krízovej situácii na úrovni Únie, ako aj prípadne s tretími krajinami s osobitým dôrazom na rozvojové krajiny, a s medzinárodnými organizáciami.
6. Na účely krízového stavu dodávok súvisiaceho s bezpečnosťou, ako sa uvádza v článku 48, Rada pre pripravenosť obranného priemyslu:
 - a) uľahčuje koordináciu činností Komisie a členských štátov;
 - b) prijíma stanoviská a usmernenia vrátane osobitných opatrení reakcie, ktoré sú určené členským štátom, aby sa zabezpečila včasná dostupnosť a dodávky produktov dôležitých v krízovej situácii;
 - c) pomáha a poskytuje usmernenia, pokiaľ ide o aktiváciu opatrení uvedených v článkoch 49 až 54;

- d) zabezpečuje fórum na koordináciu činností Rady, Komisie a iných príslušných orgánov Únie.
7. Rada pre pripravenosť obranného priemyslu je zložená zo zástupcov Komisie, vysokého predstaviteľa a vedúceho Európskej obrannej agentúry, členských štátov a pridružených krajín. Každý členský štát alebo pridružená krajina vymenuje jedného zástupcu a jedného náhradníka. Na účely plnenia úloh stanovených v tomto nariadení rade predsedá Komisia. Sekretariát Rady pre pripravenosť obranného priemyslu zabezpečuje Komisia.
 8. Rada pre pripravenosť obranného priemyslu sa stretáva, keď si to vyžaduje situácia, na žiadosť Komisie alebo niektorého členského štátu alebo pridruženej krajiny. Prijme svoj rokovací poriadok na základe návrhu predloženého Komisiou.
 9. Rada pre pripravenosť obranného priemyslu môže na žiadosť Komisie alebo z vlastnej iniciatívy vydávať stanoviská. Rada pre pripravenosť obranného priemyslu sa usiluje o nájdenie riešení, ktoré majú čo najširšiu podporu.
 10. Rada pre pripravenosť obranného priemyslu aspoň raz ročne pozýva zástupcov vnútroštátnych združení obranného priemyslu a vybraných zástupcov priemyslu, pričom zohľadňuje potrebu zabezpečiť vyvážené geografické zastúpenie (štruktúrovaný dialóg s obranným priemyslom). Ak sa aktivuje krízový stav dodávok uvedený v článku 44 alebo krízový stav dodávok súvisiaci s bezpečnosťou uvedený v článku 48, Rada pre pripravenosť obranného priemyslu vyzve zástupcov priemyslu na vysokej úrovni, aby sa stretli v osobitnom zložení s cieľom diskutovať o otázkach súvisiacich s produktmi dôležitými v krízovej situácii.
 11. Rada pre pripravenosť obranného priemyslu pozýva zástupcov iných orgánov na úrovni Únie, ktoré sú dôležité v krízovej situácii, ako pozorovateľov na príslušné zasadnutia rady.
 12. Rada pre pripravenosť obranného priemyslu v prípade potreby a najmä na účely akcií na posilnenie ukrajinskej DTIB v súlade so svojím rokovacím poriadkom a s náležitým prihliadnutím na bezpečnostné a obranné záujmy Únie a jej členských štátov vyzve zástupcu Ukrajiny, aby sa zúčastnil na zasadnutiach ako pozorovateľ.
 13. Komisia zabezpečí transparentnosť a členom rady poskytne rovnaký prístup k informáciám s cieľom zabezpečiť, aby rozhodovací proces odrážal situáciu a potreby všetkých členských štátov.
 14. S cieľom podporiť prácu Rady pre pripravenosť obranného priemyslu môže Komisia z vlastnej iniciatívy alebo na základe návrhu Rady pre pripravenosť obranného priemyslu zriadiť *ad hoc* pracovné skupiny na účel skúmania konkrétnych otázok na základe úloh uvedených v odseku 1. Členské štáty nominujú expertov do pracovných skupín.
 15. Komisia zriadi pracovnú skupinu pre právne, regulačné a administratívne prekážky. Cieľom tejto pracovnej skupiny je:
 - a) identifikovať existujúce alebo možné právne, regulačné a administratívne prekážky na medzinárodnej úrovni, na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni, ktoré bránia dosahovaniu cieľov uvedených v článku 4;
 - b) identifikovať možné riešenia a/alebo zmierňujúce opatrenia v súvislosti s identifikovanými prekážkami.

Článok 58

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Agentúra EDA sa prizve, aby ako pozorovateľ poskytovala výboru svoje názory a odborné znalosti. Prizve sa aj ESVČ, aby výboru pomáhala pri jeho práci.
3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
4. Ak výbor nevydá žiadne stanovisko, Komisia neprijme návrh vykonávacieho aktu a uplatňuje sa článok 5 ods. 4 tretí pododsek nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 59

Rámcová dohoda medzi EÚ a Ukrajinou

1. Komisia uzavrie s Ukrajinou rámcovú dohodu o vykonávaní akcií stanovených v tomto nariadení, ktoré sa týkajú Ukrajiny alebo právnych subjektov usadených na Ukrajine prijímajúcich finančné prostriedky Únie.
2. Rámcovou dohodou, ktorá sa uzavrie s Ukrajinou, ako celkom a zmluvami a dohodami podpísanými s právnymi subjektmi usadenými na Ukrajine, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, sa zabezpečí, aby bolo možné plniť povinnosti stanovené v článku 129 nariadenia o rozpočtových pravidlách.
3. V rámcovej dohode sa stanovujú povinnosti ukrajinských orgánov a subjektov poverených úlohami súvisiacimi s plnením rozpočtu prijať všetky potrebné opatrenia vrátane legislatívnych, regulačných a administratívnych opatrení s cieľom dodržiavať zásady správneho finančného riadenia, transparentnosti a nediskriminácie, zabezpečiť viditeľnosť činnosti Únie pri hospodárení s finančnými prostriedkami Únie, plniť primerané povinnosti v oblasti kontroly a auditu a prevziať z toho vyplývajúcu zodpovednosť a chrániť finančné záujmy Únie, a to najmä prostredníctvom podrobných normatívnych ustanovení, pokiaľ ide o:
 - a) činnosti súvisiace s kontrolou, dohľadom, monitorovaním, hodnotením, podávaním správ a auditom finančných prostriedkov Únie v rámci programu, ako aj s vyšetrovaniami, opatreniami na boj proti podvodom a so spolupracou;
 - b) pravidlá v oblasti daní, ciel a poplatkov v súlade s článkom 27 ods. 9 a 10 nariadenia (EÚ) 2021/947;
 - c) právo Komisie monitorovať činnosti podľa tohto nariadenia vykonávané právnymi subjektmi usadenými na Ukrajine počas celého projektového cyklu vrátane spolupráce na činnostiach spoločného obstarávania, zúčastňovať sa na týchto činnostiach prípadne ako pozorovateľ a predkladať odporúčania na zlepšenie týchto činností a na zabezpečenie záväzku ukrajinských orgánov vynaložiť maximálne úsilie na vykonávanie týchto odporúčaní Komisie a podávať správy o tomto vykonávaní;
 - d) povinnosti uvedené v článku 64 ods. 2 vrátane presných pravidiel a časového rámca zberu údajov Ukrajinou a prístupu Komisie a úradu OLAF;
 - e) zachovanie bezpečnostných záujmov vrátane úrovne ochrany utajovaných skutočností a dôvernosti rovnocennej s úrovňou stanovenou v článkoch 59 a 60;
 - f) spracúvanie a ochrana osobných údajov.

4. Finančné prostriedky sa Ukrajine poskytnú až po nadobudnutí platnosti rámcovej dohody a po tom, ako zmluvné strany vykonali akcie potrebné na splnenie v nej stanovených požiadaviek.

Článok 60

Uplatňovanie pravidiel o utajovaných skutočnostiach

1. Autorstvo utajovaných skutočností získaných pri vykonávaní oprávnených akcií uvedených v článku 11 patrí do zodpovednosti zúčastnených členských štátov, ktoré podľa príslušných vnútroštátnych právnych predpisov vytvoria uplatniteľný bezpečnostný rámec.
2. Takýmto bezpečnostným rámcom nie je dotknutá možnosť Komisie mať prístup k informáciám potrebným na vykonanie akcie.
3. Komisia chráni utajované skutočnosti získané v súlade s bezpečnostnými predpismi stanovenými v rozhodnutí (EÚ, Euratom) 2015/444 a rozhodnutí 2013/488/EÚ.
4. Uplatniteľný bezpečnostný rámec pre danú činnosť sa musí zaviesť pred podpisom dohody o grante alebo zmluvy. Príslušné dokumenty tvoria neoddeliteľnú súčasť dohody o grante.
5. Komisia sprístupní schválené a akreditované existujúce systémy s cieľom uľahčiť výmenu utajovaných skutočností medzi Komisiou, vysokým predstaviteľom/vedúcim agentúry, členskými štátmi a pridruženými krajinami a prípadne so žiadateľmi a príjemcami.

Článok 61

Dôvernosť a spracúvanie informácií

1. Informácie získané ako výsledok uplatňovania tohto nariadenia sa používajú len na účely, pre ktoré boli vyžiadané.
2. Členské štáty, Komisia a vysoký predstaviteľ/vedúci agentúry zabezpečia ochranu obchodných tajomstiev a iných citlivých informácií a utajovaných skutočností získaných a vytvorených pri uplatňovaní tohto nariadenia v súlade s právom Únie a príslušným vnútroštátnym právom.
3. Členské štáty, Komisia a vysoký predstaviteľ/vedúci agentúry zabezpečia, aby sa stupeň utajenia utajovaných skutočností poskytovaných alebo vymieňaných podľa tohto nariadenia neznižoval a aby sa takéto utajované skutočnosti neodtajňovali bez predchádzajúceho písomného súhlasu pôvodcu.
4. Komisia nezdieľa žiadne informácie spôsobom, ktorý môže viesť k identifikácii subjektu, ak zdieľanie informácií povedie k potenciálnemu poškodeniu obchodných záujmov alebo dobrého mena tohto subjektu alebo k zverejneniu akýchkoľvek obchodných tajomstiev.
5. Komisia nakladá s informáciami obsahujúcimi akékoľvek údaje o ktoromkoľvek subjekte alebo akomkoľvek obchodnom tajomstve nemenej prísne, ako keď nakladá s citlivými neutajovanými skutočnosťami, a to vrátane uplatňovania zásady „potreby poznať“, ako aj nakladania s nimi a ich výmen vo vhodných zašifrovaných prostrediach.

Článok 62

Ochrana osobných údajov

1. Týmto nariadením nie sú dotknuté povinnosti členských štátov týkajúce sa ich spracúvania osobných údajov podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679⁽⁸⁾ a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES⁽⁹⁾, ani povinnosti Komisie a v relevantnom prípade iných inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Únie týkajúce sa ich spracúvania osobných údajov podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725⁽¹⁰⁾ pri plnení ich povinností.
2. Osobné údaje sa nespracúvajú ani neoznamujú okrem prípadov, keď je to nevyhnutne potrebné na účely tohto nariadenia. V takýchto prípadoch sa primerane uplatnia nariadenia (EÚ) 2016/679 a (EÚ) 2018/1725.
3. Ak spracúvanie osobných údajov nie je nevyhnutne potrebné na uplatnenie mechanizmov stanovených v tomto nariadení, osobné údaje sa anonymizujú takým spôsobom, aby nebolo možné dotknutú osobu identifikovať.

Článok 63

Audity

Audity týkajúce sa použitia príspevku Únie vykonávané osobami alebo subjektmi vrátane osôb alebo subjektov, ktoré neboli poverené inštitúciami, orgánmi, úradmi alebo agentúrami Únie, tvoria základ celkového uistenia podľa článku 127 nariadenia o rozpočtových pravidlách. Dvor audítorov preskúmava účty všetkých príjmov a výdavkov Únie v súlade s článkom 287 ZFEÚ.

Článok 64

Ochrana finančných záujmov Únie

1. Ak sa prostredníctvom rozhodnutia prijatého podľa Dohody o Európskom hospodárskom priestore alebo na základe akéhokoľvek iného právneho nástroja zúčastňuje na programe pridružená krajina, táto pridružená krajina udeli potrebné práva a prístup zodpovednému povolujuúcemu úradníkovi, úradu OLAF a Dvoru audítorov na riadne vykonávanie ich príslušných právomocí. V prípade úradu OLAF tieto práva zahŕňajú právo vykonávať vyšetrenia vrátane kontrol a inšpekcií na mieste, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ, Euratom) č. 883/2013.
2. V dohode uvedenej v článku 59 sa stanovujú záväzky Ukrajiny:

⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002, týkajúca sa spracúvania osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách) (Ú. v. ES L 201, 31.7.2002, s. 37).

¹⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

- a) prijímať vhodné opatrenia na predchádzanie podvodom, korupcii, konfliktom záujmov a nezrovnalostiam poškodzujúcim finančné záujmy Únie, ako aj na ich odhaľovanie a nápravu, a to s cieľom zabrániť dvojitému financovaniu a podniknúť právne kroky na vymáhanie finančných prostriedkov, ktoré boli zneužitú;
- b) pravidelne kontrolovať, či sa poskytnuté finančné prostriedky využili v súlade s uplatniteľnými pravidlami, najmä pokiaľ ide o predchádzanie podvodom, korupcii, konfliktom záujmov a nezrovnalostiam, ako aj o ich odhaľovanie a nápravu;
- c) pripojiť k žiadosti o platbu v rámci programu vyhlásenie, že finančné prostriedky boli použité v súlade so zásadou správneho finančného riadenia a na určený účel a riadne spravované najmä v súlade s ukrajinskými pravidlami doplnenými medzinárodnými normami o predchádzaní podvodom, korupcii, konfliktom záujmov a nezrovnalostiam, ako aj o ich odhaľovaní a náprave;
- d) výslovne oprávniť Komisiu, úrad OLAF, Dvor audítorov a prípadne Európsku prokuratúru k uplatňovaniu ich práv stanovených v článku 129 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách pri uplatňovaní zásady proporcionality.

Článok 65

Poskytovanie informácií, komunikácia a zverejňovanie

1. Prijemcovia finančných prostriedkov Únie priznajú pôvod finančných prostriedkov a zabezpečia ich viditeľnosť, najmä pri propagácii akcií a ich výsledkov, a to tým, že poskytnú ucelené, účinné a primerané ciele informácie rôznym cieľovým skupinám vrátane médií a verejnosti.
2. Komisia vykonáva informačné a komunikačné činnosti v súvislosti s programom, akciami vykonávanými v rámci programu a dosiahnutými výsledkami.
3. Finančné zdroje vyčlenené na program prispievajú k inštitucionálnej komunikácii o politických prioritách Únie, pokiaľ sa uvedené priority týkajú cieľov uvedených v článku 4.
4. Finančné zdroje vyčlenené na nástroj môžu prispievať k organizácii činností v oblasti šírenia informácií, podujatí na nadväzovanie kontaktov a činností zameraných na zvyšovanie informovanosti, najmä s cieľom otvoriť dodávateľské reťazce na posilnenie cezhraničnej účasti malých a stredných podnikov.

Článok 66

Hodnotenie

1. Komisia do 30. júna 2027 vypracuje správu, v ktorej vyhodnotí vykonávanie opatrení stanovených v tomto nariadení a ich výsledky, ako aj možnosť rozšíriť ich uplatniteľnosť a zabezpečiť ich financovanie, najmä s ohľadom na vývoj bezpečnostnej situácie a akékoľvek pretrvávajúce riziká v súvislosti s dodávkami výrobkov obranného priemyslu. Hodnotiacia správa vychádza z konzultácií s členskými štátmi a kľúčovými zainteresovanými stranami.
2. Komisia predloží túto správu Európskemu parlamentu a Rade, ku ktorej prípadne pripojí príslušné legislatívne návrhy.

Článok 67

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

*Za Európsky parlament
predsedníčka*

*Za Radu
predseda*

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ VÝKAZ

1. RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY

1.1. Názov návrhu/iniciatívy

1.2. Príslušné oblasti politiky

1.3. Návrh/iniciatíva sa týka:

1.4. Ciele

1.4.1. Všeobecné ciele

1.4.2. Špecifické ciele

1.4.3. Očakávané výsledky a vplyv

1.4.4. Ukazovatele výkonnosti

1.5. Dôvody návrhu/iniciatívy

1.5.1. Požiadavky, ktoré sa majú splniť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte vrátane podrobného harmonogramu prvotnej fázy vykonávania iniciatívy

1.5.2. Prínos zapojenia Únie (môže byť výsledkom rôznych faktorov, napr. lepšej koordinácie, právnej istoty, väčšej účinnosti alebo komplementárnosti). Na účely tohto bodu je „prínos zapojenia Únie“ hodnota vyplývajúca zo zásahu Únie, ktorá dopĺňa hodnotu, ktorú by inak vytvorili len samotné členské štáty.

1.5.3. Poznatzky získané z podobných skúseností v minulosti

1.5.4. Zlučiteľnosť s viacročným finančným rámcom a možná synergia s inými vhodnými nástrojmi

1.5.5. Posúdenie rôznych disponibilných možností financovania vrátane možnosti prerozdelenia

1.6. Trvanie a finančný vplyv návrhu/iniciatívy

1.7. Plánované metódy plnenia rozpočtu

2. OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA

2.1. Zásady monitorovania a predkladania správ

2.2. Systémy riadenia a kontroly

2.2.1. Opodstatnenie navrhovaných spôsobov riadenia, mechanizmov vykonávania financovania, spôsobov platby a stratégie kontroly

2.2.2. Informácie o zistených rizikách a systémoch vnútornej kontroly zavedených na ich zmierňovanie

2.2.3. Odhad a opodstatnenie nákladovej účinnosti kontrol (pomer medzi nákladmi na kontroly a hodnotou súvisiacich riadených finančných prostriedkov) a posúdenie očakávaných úrovní rizika chyby (pri platbe a uzavretí)

2.3. Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam

3. ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY

3.1. Príslušné okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky výdavkov

3.2. Odhadovaný finančný vplyv návrhu na rozpočtové prostriedky

3.2.1. *Zhrnutie odhadovaného vplyvu na operačné rozpočtové prostriedky*

3.2.2. *Odhadované výstupy financované z operačných rozpočtových prostriedkov*

3.2.3. *Zhrnutie odhadovaného vplyvu na administratívne rozpočtové prostriedky*

3.2.3.1. *Odhadované potreby ľudských zdrojov*

3.2.4. *Súlad s platným viacročným finančným rámcom*

3.2.5. *Príspevky od tretích strán*

3.3. Odhadovaný vplyv na príjmy

1. RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY

1.1. Názov návrhu/iniciatívy

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Program pre európsky obranný priemysel a rámec opatrení na zabezpečenie včasnej dostupnosti a dodávok výrobkov obranného priemyslu (ďalej len „EDIP“)

1.2. Príslušné oblasti politiky

Politika Únie v oblasti obranného priemyslu

1.3. Návrh/iniciatíva sa týka:

- novej akcie, ktorá nadväzuje na pilotný projekt/prípravnú akciu¹¹**
- predĺženia trvania existujúcej akcie**
- zlúčenia jednej alebo viacerých akcií do ďalšej/novej akcie alebo presmerovania jednej alebo viacerých akcií na ďalšiu/novú akciu**

1.4. Ciele

1.4.1. Všeobecné ciele

V nariadení sa stanovuje súbor opatrení zameraných na podporu pripravenosti obranného priemyslu Únie a jej členských štátov prostredníctvom posilnenia konkurencieschopnosti, reakcieschopnosti a schopnosti európskej obrannej technologickej a priemyselnej základne (ďalej len „EDTIB“) zabezpečiť včasnú dostupnosť a dodávky výrobkov obranného priemyslu a prispieť k obnove, rekonštrukcii a modernizácii ukrajinskej obrannej technologickej a priemyselnej základne (ďalej len „ukrajinská DTIB“), a to najmä prostredníctvom:

1. zriadenia Programu pre európsky obranný priemysel (ďalej len „program“), ktorý zahŕňa opatrenia na posilnenie konkurencieschopnosti, reakcieschopnosti a schopnosti EDTIB, medzi ktoré môže patriť zriadenie Fondu na urýchlenie transformácie dodávateľských reťazcov v sektore obrany (ďalej len „FAST“);
2. zriadenia programu spolupráce s Ukrajinou v záujme obnovy, rekonštrukcie a modernizácie ukrajinskej obrannej technologickej a priemyselnej základne (ďalej len „Nástroj na podporu Ukrajiny“);
3. právneho rámca, v ktorom sa stanovujú požiadavky na zriadenie štruktúry pre európsky zbrojný program (SEAP), ako aj postupy a účinky zriadenia tejto štruktúry;
4. právneho rámca zameraného na zaistenie bezpečnosti dodávok, odstránenie prekážok a úzkych miest a podporu výroby výrobkov obranného priemyslu;
5. zriadenia Rady pre pripravenosť obranného priemyslu.

¹¹ Podľa článku 58 ods. 2 písm. a) alebo b) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

1.4.2. Špecifické ciele

neuvádza sa

1.4.3. Očakávané výsledky a vplyv

Uveďte, aký vplyv by mal mať návrh/iniciatíva na prijímateľov/cieľové skupiny.

Očakávané výsledky: EDIP by mal prispieť k pokrytiu likvidnej medzery do roku 2027 poskytovaním finančnej podpory na účely posilnenia európskej aj ukrajinskej DTIB, a to predvídateľne, nepretržite a včas, v duchu integrovaného prístupu.

1.4.4. Ukazovatele výkonnosti

Uveďte ukazovatele na monitorovanie pokroku a dosiahnutých výsledkov.

Vzhľadom na krátke trvanie vykonávania sa výsledky a vplyvy programu posúdia v rámci retrospektívneho hodnotenia na konci vykonávania programu.

Komisia zabezpečí, aby subjekt poverený vykonávaním programu zaviedol potrebné ukazovatele, ktoré sa použijú na monitorovanie vykonávania programu. Medzi tieto ukazovatele patrí:

- zvýšenie výrobných kapacít pre výroby obranného priemyslu v rámci EÚ,
- skrátenie realizačnej výrobných lehoty,
- počet členských štátov podieľajúcich sa na spolupráci pri spoločnom obstarávaní,
- počet hospodárskych subjektov s uľahčeným prístupom k financovaniu,
- počet prípadov novej cezhraničnej spolupráce s podnikmi usadenými v iných členských štátoch alebo pridružených krajinách,
- zvýšenie podpory pre Ukrajinu.

1.5. Dôvody návrhu/iniciatívy

1.5.1. Požiadavky, ktoré sa majú splniť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte vrátane podrobného harmonogramu prvotnej fázy vykonávania iniciatívy

Nariadenie sa bude vykonávať prostredníctvom priameho aj nepriameho riadenia, najmä pokiaľ ide o vykonávanie operácií kombinovaného financovania. Komisia bude musieť mať k dispozícii náležitých odborníkov, aby mohla vykonávanie účinne monitorovať, a to aj v prípadoch, keď je vykonávanie zverené tretím stranám na základe dohody o príspevku.

1.5.2. Prínos zapojenia Únie (môže byť výsledkom rôznych faktorov, napr. lepšej koordinácie, právnej istoty, väčšej účinnosti alebo komplementárnosti). Na účely tohto bodu je „prínos zapojenia Únie“ hodnota vyplývajúca zo zásahu Únie, ktorá dopĺňa hodnotu, ktorú by inak vytvorili len samotné členské štáty.

Ako sa zdôrazňuje v spoločnom oznámení o analýze nedostatku investícií do obrany a ďalšom postupe (JOIN/2022/24 final), v dôsledku toho, že sa v tomto smere po celé desaťročia vynakladali slabé investície, existujú v Únii nedostatky v rámci obranných spôsobilostí, ktorými disponujú ozbrojené sily členských štátov EÚ, ako aj nedostatky v priemysle. Fragmentácia dopytu zároveň viedla k vytváraniu vnútroštátnych izolovaných priemyselných kapacít, a teda aj k zodpovedajúcemu množstvu obranných systémov rovnakého druhu, ktoré často nie sú vzájomne interoperabilné. Súčasný trh v oblasti obrany sa vyznačuje zvýšenou bezpečnostnou hrozbou, v dôsledku čoho členské štáty rýchlo zvyšujú svoje rozpočty na obranu

a zameriavajú sa na nákupy podobného vybavenia. Výsledkom je dopyt po výrobkoch obranného priemyslu prevyšujúci kapacity EDTIB zamerané na výrobu takýchto výrobkov, ktoré sú v súčasnosti nastavené na mierové pomery. V tejto súvislosti sú potrebné značné investície, v súvislosti s ktorými budú spoločnosti pôsobiace v oblasti obrany, ktoré sa zvyčajne neangažujú vo významných priemyselných investíciách financovaných z vlastných zdrojov, potrebovať zníženie rizika, ako aj regulačnú podporu na odstránenie existujúcich úzkych miest, ako je prístup ku kvalifikovanému personálu a k surovinám. Vďaka zásahu Únie v podobe zníženia rizika priemyselných investícií prostredníctvom grantov a stimulovania spolupráce pri spoločnom obstarávaní bude možné rýchlejšie sa adaptovať na prebiehajúce štrukturálne zmeny trhu. Navrhovanými opatreniami sa podporí aj odolnosť EDTIB a ukrajinskej DTIB prostredníctvom cezhraničných priemyselných partnerstiev a spolupráce príslušných spoločností v rámci spoločného úsilia odvetvia vyhnúť sa zhoršeniu fragmentácie dodávateľských reťazcov.

1.5.3. *Poznatzky získané z podobných skúseností v minulosti*

neuvádza sa

1.5.4. *Zlučiteľnosť s viacročným finančným rámcom a možná synergie s inými vhodnými nástrojmi*

V programe budú zakomponované dva aktuálne nástroje EÚ – nástroj na posilnenie európskeho obranného priemyslu prostredníctvom spoločného obstarávania (EDIRPA) a nariadenie na podporu výroby munície (ASAP), ako aj existujúce programy EÚ, medzi ktoré patrí aj Európsky obranný fond. Budú sa v ňom zohľadňovať aj ďalšie iniciatívy EÚ v oblasti obrany, ako je stála štruktúrovaná spolupráca (PESCO) či Strategický kompas pre bezpečnosť a obranu. Program bude vytvárať synergie s ďalšími programami EÚ.

1.5.5. *Posúdenie rôznych disponibilných možností financovania vrátane možnosti prerozdelenia*

neuvádza sa

1.6. Trvanie a finančný vplyv návrhu/iniciatívy

obmedzené trvanie

- v platnosti od roku 2025 do 31. 12. 2027
- Finančný vplyv trvá od roku 2025 do roku 2027 v prípade viazaných rozpočtových prostriedkov a od roku 2026 do roku 2033 v prípade platobných rozpočtových prostriedkov.

neobmedzené trvanie

- Počiatočná fáza vykonávania bude trvať od RRRR do RRRR
- a potom bude vykonávanie pokračovať v plnom rozsahu.

1.7. Plánované metódy plnenia rozpočtu¹²

Priame riadenie na úrovni Komisie

- prostredníctvom jej útvarov vrátane zamestnancov v delegáciách Únie,
- prostredníctvom výkonných agentúr

Zdieľané riadenie s členskými štátmi

Nepriame riadenie, pri ktorom sa plnením rozpočtu poveria:

- tretie krajiny alebo subjekty, ktoré tieto krajiny určili,
- medzinárodné organizácie a ich agentúry (uved'te),
- Európska investičná banka (EIB) a Európsky investičný fond,
- subjekty uvedené v článkoch 70 a 71 nariadenia o rozpočtových pravidlách,
- verejnoprávne subjekty,
- súkromnoprávne subjekty poverené vykonávaním verejnej služby, pokiaľ sú poskytnuté primerané finančné záruky,
- súkromnoprávne subjekty spravované právom členského štátu, ktoré sú poverené vykonávaním verejno-súkromného partnerstva a ktorým sú poskytnuté primerané finančné záruky,
- subjekty alebo osoby poverené vykonávaním osobitných akcií v oblasti SZBP podľa hlavy V ZEÚ a určené v príslušnom základnom akte.
- *V prípade viacerých spôsobov riadenia uved'te v oddiele „Poznámky“ presnejšie vysvetlenie.*

Poznámky:

Program pre európsky obranný priemysel sa vykonáva v rámci priameho aj nepriameho riadenia v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách.

¹² Vysvetlenie metód plnenia rozpočtu a odkazy na nariadenie o rozpočtových pravidlách sú k dispozícii na webovom sídle BUDGpedia: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

2. OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA

2.1. Zásady monitorovania a predkladania správ

Uved'te frekvenciu a podmienky, ktoré sa vzťahujú na tieto opatrenia.

Komisia v súlade s článkom 63 vypracuje najneskôr do 30. 6. 2027 hodnotiacu správu o programe a predloží ju Európskemu parlamentu a Rade. V správe sa vyhodnotí vplyv a účinnosť akcií podniknutých v rámci programu. Komisia na tento účel zavedie potrebné monitorovacie opatrenia, aby sa zabezpečilo spoľahlivé a plynulé získavanie príslušných údajov.

2.2. Systémy riadenia a kontroly

2.2.1. *Opodstatnenie navrhovaných spôsobov riadenia, mechanizmov vykonávania financovania, spôsobov platby a stratégie kontroly*

Komisia by niesla celkovú zodpovednosť za vykonávanie programu. Konkrétne má Komisia v úmysle vykonávať program predovšetkým v rámci priameho riadenia. Využitím spôsobu priameho riadenia sa sprehl'adňuje zodpovednosť (vykonávanie povolujúcimi úradníkmi), skraca sa dodávateľský reťazec (skraca sa čas na udelenie grantu a čas na vyplatenie), predchádza sa konfliktom záujmov a znižujú sa náklady na vykonávanie (žiadne poplatky za riadenie pre poverený subjekt).

Komisia by mala prostredníctvom jedného alebo viacerých pracovných programov vymedziť priority a podmienky financovania. Vymedzenie priorít by mala podporiť práca Rady pre pripravenosť obranného priemyslu. Mal by sa zriadiť programový výbor členských štátov, do ktorého sa prizve Európska obranná agentúra, aby výboru ako pozorovateľ poskytovala svoje názory a odborné znalosti, pričom by sa mala prizvať aj Európska služba pre vonkajšiu činnosť vrátane jej vojenského štábu, aby vo výbore pomáhala. Komisia by dané pracovné programy prijala v nadväznosti na stanovisko výboru podľa postupu preskúmania.

Financovanie v rámci programu bude mať najmä formu grantov pokrývajúcich až 100 % nákladov na akciu, ako aj formu úverov. Komisia môže vo svojich grantoch použiť zjednodušené vykazovanie nákladov (napr. financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi) s cieľom znížiť administratívnu záťaž príjemcov, pričom môže úsilie zamerať na výsledky akcií, a to najmä vtedy, ak príjemcami finančných prostriedkov sú verejní obstarávatelia z členských štátov.

Pri príprave režimu platieb sa zohľadní návrh príjemcu (aby sa príjemca vyhol akémukoľvek problému s financovaním) a zároveň sa zabezpečí ochrana rozpočtu Únie. Komisia ako orgán poskytujúci grant môže v prípade nevykonávania opatrení alebo ich nedostatočného vykonávania, alebo v prípade oneskorenia znížiť, pozastaviť alebo ukončiť svoj finančný príspevok.

Stratégia kontroly programu vrátane kontrol *ex ante* a *ex post* bude vychádzať zo skúseností získaných v rámci Európskeho obranného fondu a jeho predchodcov, Programu rozvoja európskeho obranného priemyslu a prípravnej akcie pre výskum v oblasti obrany.

Osobitná pozornosť sa bude venovať akciám v prospech Ukrajiny. Zavedené kontrolné mechanizmy poskytujú rámec, ktorým sa zabezpečuje uplatňovanie všetkých náležitých opatrení na ochranu finančných záujmov Únie. Zaručí sa ním zohľadňovanie zásady proporcionality, ako aj osobitné podmienky, za ktorých bude program fungovať.

2.2.2. *Informácie o zistených rizikách a systémoch vnútornej kontroly zavedených na ich zmiernenie*

Program je určený na podporu posilnenia európskej aj ukrajinskej DTIB.

Súvisiace riziká spočívajú v nedostatočnom objeme rozpočtu v porovnaní so skutočnými potrebami, v ťažkostiach pri identifikácii úzkych miest v rámci výroby a v naliehavosti potrieb ozbrojených síl Únie vzhľadom na výrobné procesy. Keďže nástroj dopĺňa ďalšie iniciatívy, na ktorých sa dohodla Rada a ktoré majú podporovať ozbrojené sily členských štátov EÚ a Ukrajinu, nevyhnutným predpokladom je koordinácia dopytu medzi členskými štátmi.

Komisia by preto program vykonávala v rámci priameho riadenia, ktoré vychádza z odborných znalostí získaných pri vykonávaní Európskeho obranného fondu, nariadenia ASAP a nástroja EDIRPA, vypracovala a prijala by pracovné programy, pričom by skrátila čas na poskytnutie grantu.

2.2.3. *Odhad a opodstatnenie nákladovej účinnosti kontrol (pomer medzi nákladmi na kontroly a hodnotou súvisiacich riadených finančných prostriedkov) a posúdenie očakávaných úrovni rizika chyby (pri platbe a uzavretí)*

Rozpočet programu sa bude plniť najmä v rámci priameho riadenia. Na základe skúseností Komisie s riadením grantov sa celkové náklady na kontrolu programu Komisiou odhadujú na menej ako 1 % súvisiacich riadených finančných prostriedkov.

Pokiaľ ide o očakávané miery chybovosti, cieľom je zachovanie miery chybovosti pod hranicou 2 %. Komisia sa domnieva, že vykonávaním programu v rámci priameho riadenia s odborne pripravenými zamestnancami (skúsení zamestnanci, ktorí sú prípadne prijatí z ministerstiev obrany členských štátov), ako aj s personálne dobre vybavenými tímami, ktoré pôsobia pod záštitou delegovaných povolujuúcich úradníkov, uplatňovaním jasných pravidiel a náležitým využívaním nástrojov založených na výstupoch sa miera chybovosti zachová pod prahom významnosti predstavujúcim 2 %.

Finančný príspevok sa môže poskytnúť vo forme financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, uvedeného v článku 125 ods. 1 písm. a) nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046.

2.3. Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam

Uved'te existujúce alebo plánované preventívne a ochranné opatrenia, napr. zo stratégie na boj proti podvodom.

Na vykonávanie vyšetrovania operácií podporených v rámci tejto iniciatívy je oprávnený Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF). V dohodách vyplývajúcich z tohto nariadenia vrátane dohôd uzavretých s medzinárodnými organizáciami sa stanovuje dohľad a finančná kontrola, ktoré vykonáva Komisia alebo akýkoľvek zástupca ňou poverený, ako aj audity uskutočňované Európskym dvorom audítorov, Európskou prokuratúrou (EPPO) alebo úradom OLAF, v prípade potreby aj na mieste. Úradníci Komisie, ktorí majú požadovanú bezpečnostnú previerku, môžu vykonávať aj kontroly na mieste.

3. ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY

3.1. Príslušné okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky výdavkov

- Existujúce rozpočtové riadky

V poradí, v akom za sebou nasledujú okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky.

Okruh viacročného finančného rámca	Rozpočtový riadok	Druh výdavkov	Príspevky			
	Číslo	DRP/NRP. ¹³	krajín EZVO ¹⁴	kandidátskych krajín a potenciálnych kandidátov ¹⁵	iných tretích krajín	iné pripísané príjmy
	[XX YY YY YY]	DRP/NRP	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE

- Požadované nové rozpočtové riadky

V poradí, v akom za sebou nasledujú okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky.

Okruh viacročného finančného rámca	Rozpočtový riadok	Druh výdavkov	Príspevky			
	Číslo	DRP/NRP	krajín EZVO	kandidátskych krajín a potenciálnych kandidátov	iných tretích krajín	iné pripísané príjmy
5	13.0106 – Podporné výdavky na program EDIP	NRP	ÁNO	pm	ÁNO	ÁNO
5	13.0801 – Program EDIP	DRP	ÁNO	pm	ÁNO	ÁNO
6	14.01xx – Podporné výdavky na Nástroj na podporu Ukrajiny	NRP	NIE	pm	ÁNO	ÁNO
6	14.0901 – Nástroj na podporu Ukrajiny	DRP	NIE	pm	ÁNO	ÁNO

¹³ DRP = diferencované rozpočtové prostriedky/NRP = nediferencované rozpočtové prostriedky.

¹⁴ EZVO: Európske združenie voľného obchodu.

¹⁵ Kandidátske krajiny a prípadne potenciálne kandidátske krajiny zo západného Balkánu.

3.2. Odhadovaný finančný vplyv návrhu na rozpočtové prostriedky

3.2.1. Zdroj financovania rozpočtových prostriedkov v rámci nového Programu pre európsky obranný priemysel

Príspevok z Európskeho obranného fondu	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Spolu
Rozvoj spôsobilostí						411,200	585,248	1 000,000
Výskum v oblasti obrany					3,552	208,600	287,848	500,000
EDF spolu					3,552	619,800	876,648	1 500,000

3.2.2. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na operačné rozpočtové prostriedky

- Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie operačných rozpočtových prostriedkov.
- Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie týchto operačných rozpočtových prostriedkov:

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Okruh viacročného finančného rámca	5	Bezpečnosť a obrana – klaster 13 Obrana

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	po roku 2027	SPOLU
13.0801 Operačné rozpočtové	Závazky	1.						615,248	872,096		1 487,344

prostriedky – program EDIP											
	Platby	(2)						310,000	440,000	737,344	1 487,344
13.0106 – Podporné výdavky – program EDIP	Závazky = platby	(3)					3,552	4,552	4,552		12,656
Rozpočtové prostriedky na finančné krytie programu v rámci okruhu 5 SPOLU	Závazky	= 1+ 3					3,552	619,800	876,648		1 500,000
	Platby	= 2+ 3					3,552	314,552	440,552	737,344	1 500,000

Okruh viacročného finančného rámca	06	SUSEDSTVO A SVET – klaster 14 Vonkajšia činnosť

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	po roku 2027	SPOLU
14.0901 – Nástroj na podporu Ukrajiny	Závazky	1.					pm	pm	pm		
	Platby	(2)					pm	pm	pm		
14.01xx – Podporné výdavky na Nástroj na podporu Ukrajiny	Závazky = platby	(3)					pm	pm	pm		pm
Rozpočtové prostriedky na finančné krytie programu v rámci okruhu 6 SPOLU	Závazky	= 1					pm	pm	pm		pm
	Platby	= 2					pm	pm	pm		pm

Operačné rozpočtové prostriedky SPOLU (všetky operačné okruhy)	Závazky	(4)						615,248	872,096		1 487,344
	Platby	(5)						310,000	440,000	737,344	1 487,344
Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov SPOLU (všetky operačné okruhy)	Závazky = platby	(6)					3,552	4,552	4,552		12,656

Rozpočtové prostriedky OKRUHOV 1 až 6 viacročného finančného rámca SPOLU	Závazky	= 4 + 6						3,552	619,800	876,648		1 500,000
	Platby	= 5 + 6						3,552	314,552	440,552	737,344	1 500,000

Okruh viacročného finančného rámca	7	„Administratívne výdavky“

Tento oddiel treba vyplniť s použitím rozpočtových údajov administratívnej povahy, ktoré sa najprv uvedú v [prílohe k legislatívnemu finančnému výkazu](#) (príloha 5 k rozhodnutiu Komisie o interných pravidlách plnenia oddielu všeobecného rozpočtu Európskej únie týkajúceho sa Komisie), ktorá sa na účely medziútvarevej konzultácie nahrá do aplikácie DECIDE.

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>po roku 2027</i>	SPOLU
Ľudské zdroje						3,712	3,712	3,712		11,136
Ostatné administratívne výdavky						0,258	0,258	0,131		0,647
Rozpočtové prostriedky OKRUHU 7 viacročného finančného rámca SPOLU	(Závazky spolu = Platby spolu)					3,970	3,970	3,843		11,783

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>po roku 2027</i>	SPOLU
Rozpočtové prostriedky všetkých OKRUHOV SPOLU viacročného finančného rámca	Závazky					7,522	623,770	880,491		1 511,783
	Platby					7,522	318,522	448,395	737,344	1 511,783

3.2.3. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na administratívne rozpočtové prostriedky

- Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie administratívnych rozpočtových prostriedkov
- Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie týchto administratívnych rozpočtových prostriedkov:

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Roky	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SPOLU

OKRUH 7 viacročného finančného rámca								
Ludské zdroje					3,712	3,712	3,712	11,136
Ostatné administratívne výdavky					0,258	0,258	0,131	0,647
Medzisúčet OKRUHU 7 viacročného finančného rámca					3,970	3,970	3,843	11,783

Mimo OKRUHU 7 viacročného finančného rámca								
Ludské zdroje					3,552	3,552	3,552	10,656
Ostatné výdavky administratívnej povahy (bývalé riadky BA)								
Medzisúčet mimo OKRUHU 7 viacročného finančného rámca					3,552	3,552	3,552	10,656

SPOLU					7,522	7,522	7,395	22,439

Rozpočtové prostriedky potrebné na ľudské zdroje a na ostatné administratívne výdavky budú pokryté rozpočtovými prostriedkami GR, ktoré už boli pridelené na riadenie akcie a/alebo boli prerozdelené v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené zdrojmi, ktoré sa môžu prideliť riadiacemu GR v rámci ročného postupu pridelovania zdrojov a v závislosti od rozpočtových obmedzení.

3.2.3.1. Odhadované potreby ľudských zdrojov

- Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie ľudských zdrojov.
- Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie ľudských zdrojov, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

odhady sa vyjadrujú v ekvivalente plného pracovného času

	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Rok N + 3	Uvedte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)		
○ Plán pracovných miest (úradníci a dočasní zamestnanci)							
20 01 02 01 (ústredie a zastúpenia Komisie)	19	19	19				
20 01 02 03 (delegácie)	1	1	1				
01 01 01 01 (nepriamy výskum)							
01 01 01 11 (priamy výskum)							
Iné rozpočtové riadky (uved'te)							
○ Externí zamestnanci (ekvivalent plného pracovného času)¹⁶							
20 02 01 (ZZ, VNE, DAZ z celkového finančného krytia)							
20 02 03 (ZZ, MZ, VNE, DAZ, PED v delegáciách)							
13 01 Podporné výdavky na Program pre európsky obranný priemysel ¹⁷	– ústredie	31	31	31			
	– delegácie	2	2	2			
01 01 01 02 (ZZ, DAZ, VNE – nepriamy výskum)							
01 01 01 12 (ZZ, DAZ, VNE – priamy výskum)							
Iné rozpočtové riadky (uved'te)							
SPOLU	53	53	53				

13 predstavuje príslušnú oblasť politiky alebo rozpočtovú hlavu.

Potreby v pláne pracovných miest budú pokryté úradníkmi GR, ktorí už sú pridelení na riadenie akcie a/alebo boli interne prerozdelení v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené zdrojmi, ktoré sa môžu prideliť riadiacemu GR v rámci ročného postupu pridelovania zdrojov a v závislosti od rozpočtových obmedzení.

Opis úloh, ktoré sa majú vykonávať:

Úradníci a dočasní zamestnanci	Zamestnanci s požadovaným ekvivalentom plného pracovného času sa budú pracovne zaoberať tvorbou politiky, právnymi otázkami s osobitným zameraním na záležitosti súvisiace s grantmi a verejným obstarávaním, ako aj finančným riadením, správou zmlúv, auditom a hodnotením.
Externí zamestnanci	Zamestnanci s požadovaným ekvivalentom plného pracovného času sa budú pracovne zaoberať tvorbou politiky, právnymi otázkami s osobitným zameraním na záležitosti súvisiace s grantmi a verejným obstarávaním, ako aj finančným riadením, správou zmlúv, auditom a hodnotením.

¹⁶ ZZ = zmluvný zamestnanec; MZ = miestny zamestnanec; VNE = vyslaný národný expert; DAZ = dočasný agentúrny zamestnanec; PED = pomocný expert v delegácii.

¹⁷ Čiastkový strop pre externých zamestnancov financovaných z operačných rozpočtových prostriedkov (pôvodné rozpočtové riadky „BA“).

3.2.4. Súlad s platným viacročným finančným rámcom

Návrh/iniciatíva:

- môže byť v plnej miere financovaná prerozdelením v rámci príslušného okruhu viacročného finančného rámca (VFR).

Okruh 5. Pozri podrobnosti v oddiele 3.2.

- si vyžaduje použitie nepridelenej rezervy v rámci príslušného okruhu VFR a/alebo použitie osobitných nástrojov vymedzených v nariadení o VFR.

Vysvetlite, čo sa požaduje, a uveďte príslušné okruhy, rozpočtové riadky, zodpovedajúce sumy a nástroje, ktorých použitie sa navrhuje.

- si vyžaduje revíziu VFR.

Vysvetlite, čo sa požaduje, a uveďte príslušné okruhy, rozpočtové riadky a zodpovedajúce sumy.

3.2.5. Príspevky od tretích strán

Návrh/iniciatíva:

- nezahŕňa spolufinancovanie tretími stranami
- zahŕňa spolufinancovanie tretími stranami, ako je odhadnuté v nasledujúcej tabuľke:

rozpočtové prostriedky v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

	2025	2026	2027					Spolu
ako sa uvádza v článku 6	pm	pm	pm					pm
Prostriedky zo spolufinancovania SPOLU	pm	pm	pm					pm

3.3. Odhadovaný vplyv na príjmy

- Návrh/iniciatíva nemá finančný vplyv na príjmy.
- Návrh/iniciatíva má tento finančný vplyv na príjmy:
 - vplyv na vlastné zdroje
 - vplyv na iné príjmy
 - uveďte, či sú príjmy pripísané rozpočtovým riadkom výdavkov

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Rozpočtový príjmov:	riadok	Rozpočtové prostriedky k dispozícii v bežnom rozpočtovom roku	Vplyv návrhu/iniciatívy ¹⁸					
			Rok N	Rok N + 1	Rok N + 2	Rok N + 3	Uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)	
Článok								

V prípade pripísaných príjmov uveďte príslušné rozpočtové riadky výdavkov.

Ďalšie poznámky (napr. spôsob/vzorec použitý na výpočet vplyvu na príjmy alebo akékoľvek ďalšie informácie).

¹⁸ Pokiaľ ide o tradičné vlastné zdroje (clá, odvody z produkcie cukru), uvedené sumy musia predstavovať čisté sumy, t. j. hrubé sumy po odpočítaní 20 % na náklady na výber.